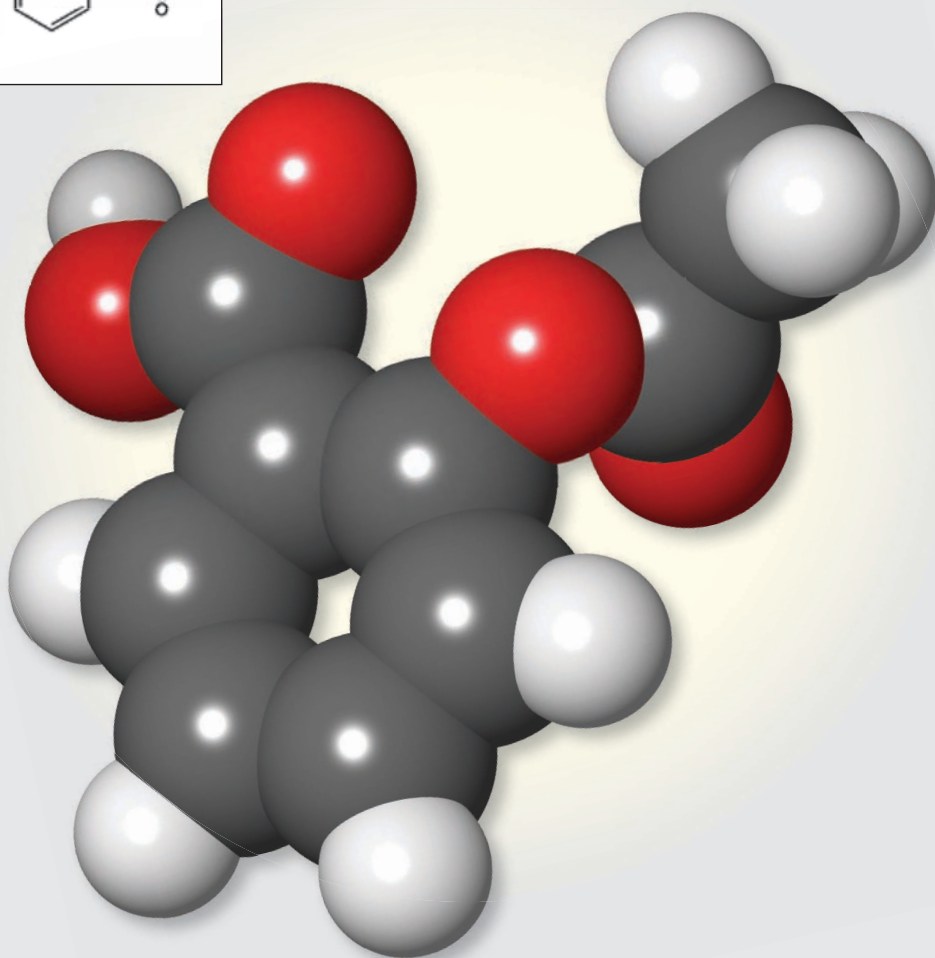
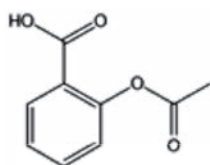

GYÓGYSZERÉSZET

A MAGYAR GYÓGYSZERÉSZTUDOMÁNYI TÁRSASÁG LAPJA

Gyógyszereink 3D-ben

acetilszalícilsav

A TARTALOMBÓL

Gyógyszerfejlesztés az epilepsziás betegek prehospitalis terápiájában

Komplex gyógyszerértári adherencia-fejlesztő program – 2019: A sztatinok helyes alkalmazása (módszertani segédlet gyógyszerészeknek)

Hogyan alakul a létszámhelyzet a gyógyszer-ellátásban?

A gyógyszerész felvételi jelentkezések és háttérének aktuális kihívásai

Végzős gyógyszerészhallgatók évkönyve, 2019. – II. rész: Szegedi Tudományegyetem

2019/8.

LXIII. ÉVFOLYAM
2019. AUGUSZTUS
ISSN 0017-6036

A jövő kötelez

CONGRESSUS
PHARMACEUTICUS
HUNGARICUS
XVI.

1924 – 2020

Debrecen, 2020. április 23–25.

CONGRESSUS
PHARMACEUTICUS HUNGARICUS

A jövő kötelez

DEBRECEN
2020. 04. 23–25.

A jövő gyógyszerési kompetenciái
Innováció a gyógyszerészeti gyakorlatban
Innováció a gyógyszerkutatásban és fejlesztésben
Információs technológia a gyógyszerészet területén

GYÓGYSZERÉSZET

A MAGYAR GYÓGYSZERÉSZTUDOMÁNYI TÁRSASÁG LAPJA

LXII. ÉVFOLYAM
GYOGAI 63. 449–512
2019. augusztus

„GYÓGYSZERÉSZET”
a Magyar

Gyógyszerésztudományi
Társaság lapja.

Kiadja a Magyar

Gyógyszerésztudományi
Társaság,

1085 Budapest, Gyulai Pál u. 16.

Felelős kiadó:

Prof. dr. Szökő Éva

Szerkesztőség:

1085 Budapest, Gyulai Pál u. 16.

Telefon: 483-1466

E-mail: szerkesztoseg@mgyt.hu;

honlap: <http://www.mgyt.hu>

Főszerkesztő:

Takácsné dr. Novák Krisztina

Felelős szerkesztő:

Dr. Hankó Zoltán

Szerkesztők:

Dr. Bozó Tamás

Dr. Bódis Attila

Dr. Laszlovszky István

Dr. Süle András

Dr. Télessy István

Tördelőszerkesztő:

Oláh Csaba

Szerkesztőbizottság:

Dr. Ambrus Tünde

Prof. dr. Botz Lajos

Dr. Csupor Dezső

Farkasné dr. Tompa Ildikó

Dr. Gáspár Róbert

Dr. Kovács Kristóf

Dr. Major Csilla

Dr. Marosi Attila

ifj. Dr. Regdon Géza

Dr. Viola Réka

Dr. Völgyi Gergely

Dr. Zupkó István

A kéziratok és mellékleteinek
örzését vagy visszaküldését
nem vállaljuk.

TARTALOM

TOVÁBBKÉPZŐ KÖZLEMÉNYEK

Árvai István, Rosdy Beáta, Fogarasi András, Birinyi Péter: Gyógyszerfejlesztés az epilepsziás betegek prehospitális terápiájában 451

Komplex gyógyszerértékelési adherencia-fejlesztő program – 2019: A sztatinek helyes alkalmazása (módszertani segédlet gyógyszerészeknek) 454

AKTUÁLIS OLDALAK

Nagy Vilmos, Sohajda Attila és Hankó Zoltán: Hogyan alakul a létszámhelyzet a gyógyszer-ellátásban? 459

Fittler András, Schmidt Attila, Füstös Karina és Duga Zsófia: A gyógyszerészeti felvételi jelentkezések és háttérének aktuális kihívásai 467

Végzős gyógyszerészhallgatók évkönyve, 2019. – II. rész: Szegedi Tudományegyetem 474

HÍREK

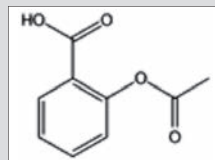
Gyógyszerészdoktor-avatás a Semmelweis Egyetem Gyógyszerésztudományi Karán – Gyógyszerészdoktor-avatás a Szegedi Tudományegyetemen – Gyógyszerészdoktor-avatás a Debreceni Egyetemen – Gyógyszerészdoktor-avatás a Pécsi Tudományegyetemen – A 65. gyógyszerészgeneráció végzőseinek ballagási ünnepsége Marosvásárhelyen 484

TALLÓZÓ 508

Gyógyszereink 3D-ben: acetilszalicilsav

Kémiai jellemzés:

Az 1893-ban Hoffmann által előállított acetilszalicilsav mind a mai napig fontos gyógyszerünk. A szalicilsav ecetsavval képezett észtere. Szilárd kristályos vegyület, vízben kevésbé, etanolban bőségesen oldódik. Savi karaktere (pKa: 3,47) a szabad karboxil-csoporttól ered. Alkáli lúgokban és karbonátokban sósóképzéssel oldódik. Fenolészter funkciós csoportja miatt hidrolízisre érzékeny, mely reakció vizes oldatban, sőt nedvesség hatására szilárd állapotban is végbemegy. Lipofilisége mérsékelt (logP: 1,17).

Hatástani leírás:

Az acetilszalicilsav a nem-szteroid gyulladásgátlók speciális csoportjába tartozik, mivel a ciklooxygenáz enzimet acetilálja, így irreverzibilisen gátolja. Ezen alapul, hogy a hagyományos láz-, gyulladás- és fájdalomcsillapító hatás mellett, a vérlemezke aggregációt már kis dózisban erősen és tartósan gátolja, hisz a trombocitákban az enzim nem tud újratermelődni. Mára antitrombotikumként való alkalmazása fontosabbá vált hagyományos indikációinál és a kardiovaszkuláris betegségek megelőzésének elsővonalbeli szerepe lett.

(A 3D modellt készítette: Dr. Magdó Ildikó, Richter Gedeon Nyrt.)

A Gyógyszerészetben megjelent közlemények másodközléséhez a közlemény (első) szerzőjének vagy a Gyógyszerészet szerkesztőségének előzetes jóváhagyása szükséges. A Gyógyszerészetben megjelenő híradások, beszámolók átvétele a forrás megjelölésével lehetséges.

Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság, 1085 Budapest, Gyulai Pál u. 16. Tel./fax: (06-1) 266-9433

Előfizethető: Gyógyszerészet Szerkesztősége (1085 Budapest, Gyulai Pál u. 16.)

belföldi postautalványon vagy átutalással az MGYT átutalási számlájára:

OTP VIII. kerületi fiók, Budapest, József krt. 33.

MGYT elszámolási számla: 11708001-20530530

Adóigazolási szám: 19000754-2-42

Előfizetési díj: egész évre 26 400 Ft + 5% áfa.; egy példány ára: 2200 Ft + 5% áfa.

Készült 1550 példányban.

Nyomdai kivitelezés: Colortoy Bt., Győr

Tisztelt Kolléganő / Kolléga!

Örömmel tájékoztatjuk, hogy a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Gyógyszertechnológiai Szakosztálya és Gyógyszeripari Szervezete közös szervezésében kerül sor a

Gyógyszertechnológiai és Ipari Gyógyszerészeti Konferencia 2019

megrendezésére.

2019. szeptember 26-28.

A rendezvény helyszíne: Siófok, Hotel Azúr****

A rendezvény továbbképző programja minél szélesebb szakmai kör érdeklődésének szeretne megfelelni, így a gyógyszertechnológia és ipari gyógyszerészet új eredményei mellett foglalkozni kíván többek között a gyógyszerkutatás, -fejlesztés, -gyártás, -engedélyezés, gyógyszerellátás és oktatás feladataival.

Előadások:

A felkérésre megtartott plenáris előadásokon kívül 15 perc időtartamú előadások bejelentésére is lehetőség van.

Várjuk a kollégák poszter jelentkezéseit is, a posztterekre vonatkozó technikai információk a rendezvény honlap oldalán részletesen olvashatók.

Az előadások és posztterek bejelentésének határideje **2019. augusztus 15.**

A rövid összefoglalókat **2019. augusztus 15-ig** a rendezvény honlapján található formátumban elkészítve kérjük elküldeni.

Részvételi díj:

(tartalmazza a programokon való részvételt, programfüzetet, étkezéseket és két éjszakai szállást kétágyas elhelyezéssel)

2019. július 20-ig történő jelentkezés esetén:

• MGYT tagoknak	77.000 Ft + áfa,
• nem MGYT tagoknak	89.000 Ft + áfa,
• MGYT tagsággal rendelkező hallgatóknak, Ph.D. hallgatóknak	60.000 Ft + áfa,
• MGYT tagsággal nem rendelkező hallgatóknak, Ph.D. hallgatóknak	70.000 Ft + áfa,
• Egyágyas felár:	20.000 Ft + áfa /2 éjszaka.

Pontjováírási díj: 500 Ft.

2019. július 21-től történő jelentkezés esetén a részvételi díj: 10.000 Ft + áfa felár fizetendő.

Lemondási határidő: 2019. július 20.

Regisztráció:

A www.mgyt.hu honlapon található jelentkezési lap kitöltésével és az MGYT Titkárságára eljuttatásával, vagy on-line regisztrációval is lehetséges.

Információ:

Polonyi Adrienn tel.: (06-1) 266-9433

e-mail: tagdij@mgyt.hu

Hajdú Mária tel.: (06-20) 825-0445

e-mail: hajdu.maria@pharma.semmelweis-univ.hu

Minden kedves kollégát szeretettel várunk.

Kovács Kristóf
Gyógyszeripari Szervezet
elnöke

ifj Regdon Géza
Gyógyszertechnológiai Szakosztály
elnöke

TOVÁBBKÉPZŐ KÖZLEMÉNYEK

Gyógyszerészet 63. 451-453. 2019.

Gyógyszerfejlesztés az epilepsziás betegek prehospitális terápiájában

Árvai István¹, Rosdy Beáta², Fogarasi András³, Birinyi Péter⁴

Az epilepsziában szenvedő betegek közel 70%-a tünetmentessé tehető folyamatosan szedett antiepileptikumok alkalmazásával, 30%-uknak azonban rendszeresen visszatérő rohamai vannak.

A Nemzetközi Epilepszia Ellenes Liga a generalizált tónusos-klónusos (GTC) Status Epilepticus (az SE legveszélyesebb és leggyakoribb formája) kapcsán 5 percben határozta meg azt az időt, amelyen túl, ha a roham spontán nem szűnik meg, jelentősen nő a valószínűsége, hogy elhúzódik. Ez az állapot maradandó agykárosodással vagy akár halállal is végződhet 30 percen túli fennállás esetén [1]. Ezért nagyon fontos, hogy a kezelést haladéktalanul meg kell kezdeni (akár egészségügyileg képzetlen segítő által) még a mentő megérkezése előtt [2].

Hazánkban mostanáig a rektális diazepamom kívül nem volt más készítmény a prehospitális rohamoldásra (5 éves korig: 0,5 mg/kg, 6–11 év között: 0,3 mg/kg, 12 év felett: 0,2 mg/kg, max 20 mg). A diazepam antiepileptikus hatása egyrészt a GABA-erg gátló transzmisszió fokozásával magyarázható. Ennek során alloszterikus moduláció révén fokozzák a GABA hatását a GABA A-receptoron. Nagyobb koncentrációban a diazepam a fenitoinéhoz hasonló gátló hatást fejt ki a feszültségfüggő Na⁺ csatornákra, aminek az SE kezelésében is kulcsszerepe van.

A csecsemőkorban kezdődő malignus epilepszia szindróma, a Dravet-szindróma esetén a diazepam a legtöbb betegnél hatástalan [3]. Ez egy súlyos myoclonusos epilepszia szindróma, amelyet az addig minden szempontból jól fejlődő csecsemő első életében jelentkező lázas vagy láztalan, elhúzódó, generalizált vagy féloldali, klónusos, tónusos-klónusos rohamok jellemeznek. A későbbi életévekben más típusú rohamok, ataxia és mentális elmaradás is társul a betegséghez. A háttérben többnyire kimutatható a feszültségfüggő Na⁺ csatorna alfa-1 alegységet kódoló SCN1A gén mutációja. Egyes betegek, akik a Dravet-kórban szenvednek, terápia rezisztenciát mutatnak a rektálisan adott diazepammal szemben, ennek egyik ismert oka a feszültségfüggő Na⁺ csatornákat érintő génmutáció.

A rektális oldat, mint folyékony gyógyszerforma használata serdülőkortól kezdődően szociálisan már nehezen elfogadható. A beadást a beteg testméretei is nehezítik. 50 kg testtömeg felett, epilepsziás nagyro-

ham esetén, amennyiben a segítő egyedül van, nem tudja a rektális készítményt alkalmazni. Pubertáskorú epilepsziás betegek rohamainak kialakulásához az alvászhiány és az alkoholfogyasztás is gyakorta hozzájárul. Társaságban kialakuló SE esetén egy kamasz számára kínos a rektális rohamoldás [4].

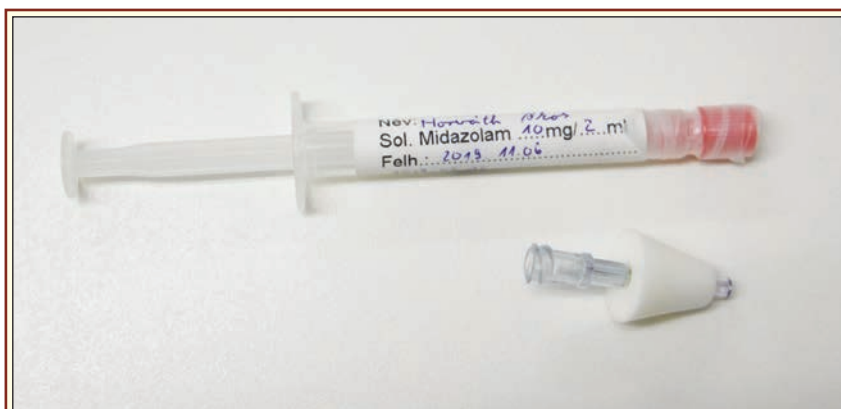
Az epilepsziás betegek rohamoldása azonnali ellátást igényel, ahol alapvető elvárás a gyors hatású, könnyen adagolható és magas hatékonyságot mutató antiepileptikum használata. Ezért célul tűztük ki, hogy a Magyar Epilepszia Liga kérésének eleget téve a Mikszáth Gyógyszertárban egy igazoltan hatékony, korszerűbb, a fenti elvárásoknak megfelelő, szociálisan is elfogadható és Dravet-szindrómában is effektív új készítményt fejlesszünk az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet (OGYÉI) jóváhagyása után.

Választásunk a midazolam oldatra esett, mely felszívódik bukkálisan és nazálisan adva, hatását 5 percen belül kifejti (**I. táblázat**). A midazolam nem a feszültségfüggő Na⁺ csatornákon keresztül fejt ki a hatását, kizárólag GABA A-receptor agonista, feltehetően ezért hatékonyabb Dravet-szindrómában is.

Az új ajánlások szerint korai SE ellátás prehospitális szakaszában az egészségügyileg nem képzett segítő a rektális diazepam helyett bukkális vagy nazális midazolamot alkalmazhat (6-12 hó: 2,5 mg; 1-4 év: 5 mg; 5-9 év: 7,5 mg és 10 év felett 10 mg) [5] [6] [7]. Az Európai Gyógyszerügynökség (EMA) 2011-ben engedélyezte a bukkális midazolam használatát, a szakirodalom ma már a diazepam mellett az elsővonalbeli kezelések közé sorolja.

Árvai István a nyíregyházi Zrínyi Ilona Gimnáziumban érettségizett és részt vett az iskolai Arany János Tehetséggondozó Programban. Gyógyszerészeti diplomáját 2018-ban szerezte meg a Debreceni Egyetemen. Az itt töltött éve alatt tagja volt az egyetem tehetséggondozó programjának és részt vett a Debrecenben megrendezett gyógyszerészeti gondozás versenyen. Tudományos diákköri munkáját a Gyógyszertechnológia Tanszéken végezte két évig. A kutatási eredményeiből előadást tartott a 7th BBBB International Conference on Pharmaceutical Sciences konferencián. Jelenleg a budapesti Mikszáth Gyógyszertárban dolgozik gyógyszerészként.

1. ábra: Sol. Midazolam cum MAD nasal

A hatásosságát több klinikai vizsgálat adatai is igazolják. Ezekben a vizsgálatokban [8] a bukkálisan adott midazolam hatékonyságát hasonlították össze a rektális diazepammal. A bukkális midazolam 10 percen belül 65-78%-ban szüntette meg az epilepsziás nagyrohamot gyermekek esetében, míg a rektális diazepam alkalmazása során 41-85%-os roham megszüntető hatást tapasztaltak. Kijelenthetjük ez alapján, hogy a bukkális midazolam biztonságos és legalább annyira hatásos, mint a rektális diazepam.

A bukkális mellett a másik alternatív beadási mód az intranazális alkalmazás, melyet, mint lehetséges elsőként választandó utat az *American Epilepsy Society* gyermek és felnőtt betegek convulsiv SE ellátására 2016 óta ajánlja.

A steril Dormicum 5 mg/ml injekció adja a készítmény alapját, az ebből nyert midazolam oldatot osztjuk aseptikus körülmények között, steril eszközök felhasználásával, lamináris áramlású boksban, a testsúly alapján, individuális egyszeri dózisokra (0,2 mg/ttkg) steril digitális pipetta segítségével. A Dormicum injekció SE rohamoldásra való használata a szer jóváhagyott indikációi (alkalmazási előírat) között nem szerepel, így az OGYÉI előzetes jóváhagyására volt szükség, amit megkaptunk.

Mindkét módszer (bukkális, nazális) legnagyobb előnye, hogy sürgős esetben vénás kapcsolat hiányában is lehetőség nyílik könnyen elsajátítható módon a görcsgátló gyógyszerek gyors, szisztémás keringésbe juttatására.

A bukkális és a nazális oldatot is, az OGYÉI-vel egyeztetve, Becton-Dickinson gyártmányú menetes

kónuszú polipropilén fecskendőbe szereljük ki. Szájnyálkahártyán történő felhasználás esetén a fecskendőt egy kombi zárókónussal zárjuk le légmentesen, amely könnyen el-távolítható.

Az intranazális beadású készítmény esetében, a kombi zárókónussal lezárt fecskendő mellé, az erre a célra fejlesztett Mucosal Atomisation Device (MAD) gyógyszerporlasztó feltétet helyezünk. Ez az eszköz bármilyen pozícióból képes a fecskendőben lévő oldatot 30-

100 mikron nagyságú részecskévé porlasztani. A porlasztott oldat az ornyálkahártyáról azonnal felszívódik. A beadás módja: orrlyukanként 0,5-0,5 ml-t injektálnak felváltva, míg a teljes mennyiség felhasználásra nem kerül (**1. ábra**).

Minden egyes fecskendő szignatúrárt kap, amely az alábbi információkat tartalmazza: beteg neve, életkora, gyógyszer neve, koncentrációja, lejárati ideje (6 hónap) (**2. ábra**).

A Mikszáth Gyógyszertárban nagy hangsúlyt fektetünk a gyógyszerészeti gondozásra. A készítmény expedálása során kiemelten fontosnak tartjuk a betegbiztonságot és a betegedukációt, ezért egy minta MAD nasal-lal ellátott fecskendőt mutatjuk be a gyógyszer helyes alkalmazását a gyógyszerelést végző hozzátartozónak.

A kétféle adagolási mód lehetővé teszi a gyógyszert rendelő szakorvos és az első ellátó számára, aki legtöbb esetben a beteg hozzátartozója, hogy a betegség természetétől és a beteg állapotától függően válaszson. A bukkális oldat náthás vagy erős orrváladékozással járó roham esetén ajánlott. Orrvérzés, orrsérülés, koponyaalap esetleges törése kapcsán szintén a bukkális utat kell használni. Erős nyálzással járó roham esetében a nazális beadást javasolt előnyben részesíteni. További előnye mindkét beadási útnak, hogy rángógörcs esetében az alkalmazásuk során a sérülés kockázata kicsi.

Az OGYÉI engedély megszerzése óta, az újonnan fejlesztett készítményünket a szombathelyi és a kaposvári gyermekkorházak, Budapesten pedig a Bethesda Gyermekkorház és a Heim Pál Országos Gyermek-

I. táblázat

Antiepileptikumok hatásának kialakulásához szükséges idő a beadási mód függvényében [7]

Hatáskialakulás időtartama	Antiepileptikum megnevezése, gyógyszerformája, dózisa
0-5 perc	iv lorazepam 0,1 mg/ttkg (max. 4 mg), vagy
	iv diazepam 0,15-0,2 mg/ttkg (max. 10 mg), vagy
	im midazolam 0,2 mg/ttkg (max. 10 mg), vagy
	rektális diazepam 0,2-0,5 mg/ttkg (max. 20 mg), vagy
	intranazális midazolam 0,2 mg/ttkg (max. 10 mg), vagy
	bukkális midazolam 0,5 mg/ttkg (max. 10 mg)

Rp./	Rp./
Solutio Midazolam 10 mg/2 ml cum MAD Nasal	Solutio Midazolam 10 mg/2 ml cum clysterem cum acii
S.: epilepsziás roham oldására, 4 x 2,1 ml-es kiszorításban	S.: epilepsziás roham oldására, 4 x 2,1 ml-es kiszorításban
Solutio Midazolam 7,5 mg/1,5 ml cum MAD Nasal	Solutio Midazolam 7,5 mg/1,5 ml cum clysterem cum acii
S.: epilepsziás roham oldására, 4 x 1,6 ml-es kiszorításban	S.: epilepsziás roham oldására, 4 x 1,6 ml-es kiszorításban
Solutio Midazolam 5 mg/1 ml cum MAD Nasal	Solutio Midazolam 5 mg/1 ml cum clysterem cum acii
S.: epilepsziás roham oldására, 4 x 1,1 ml-es kiszorításban	S.: epilepsziás roham oldására, 4 x 1,1 ml-es kiszorításban
Solutio Midazolam 2,5 mg/0,5 ml cum MAD Nasal	Solutio Midazolam 2,5 mg/0,5 ml cum clysterem cum acii
S.: epilepsziás roham oldására, 4 x 0,6 ml-es kiszorításban	S.: epilepsziás roham oldására, 4 x 0,6 ml-es kiszorításban
Solutio Midazolam 1,25 mg/0,5 ml cum MAD Nasal	Solutio Midazolam 1,25 mg/0,5 ml cum clysterem cum acii
S.: epilepsziás roham oldására, 4 x 0,6 ml-es kiszorításban	S.: epilepsziás roham oldására, 4 x 0,6 ml-es kiszorításban
Felhasználható: 6 hónap.	Felhasználható: 6 hónap

2. ábra: A Sol. Midazolam Mikszáth Gyógyszertárban készített változatai

gyógyászati Intézet szakorvosai rendelik az epilepsziás gyermekek számára. Néhány hónap alatt több mint 135 gyermek részére készítettünk magisztrálisan, eddig nem használt antiepileptikumot. A kezelőorvosok és a szülők is egyöntetűen pozitív véleménnyel vannak a készítményt illetően. A visszajelzések alapján az általunk kitűzött célok és elvárások a gyógyszerrel kapcsolatban minden szempontból maradéktalanul teljesültek. A készítmény beadása sokkal egyszerűbb és kényelmesebb is az egészségügyileg képzetlen hozzátartozóknak, a rektálisan adott diazepamhoz képest. Mivel nem kell a rohamban szenvedőt levetkőztetni az alkalmazáshoz (mint a rektális diazepam esetében), így a használata szociálisan elfogadható. A midazolam pedig effektív hatóanyagának bizonyult a Dravet-szindrómában is.

Összegzés

Összegzésként kijelenthetjük, hogy jelentős minőségi ugrást értünk el a terápia rezisztens epilepsziás betegek prehospitális ellátásában az újonnan bevezetett, hatáság által is engedélyezett életmentő magisztrális gyógyszerünkkel. A rövid idő alatt szerzett tapasztalataink alapján egyértelműen bizonyított, hogy mindkét

beadási mód hatékony és gyors rohamoldást biztosít. Ez felveti annak megfontolását, hogy – megfelelő stabilitási vizsgálatokat követően és klinikai tapasztalatok birtokában – ipari kerektek között készüljön a fenti célokra megfelelő készítmény.

IRODALOM

1. McTague, A., Martland, T., Appleton, R.: Drug management for acute tonic-clonic convulsions including convulsive status epilepticus in children. Cochrane Database Syst Rev. 2018 jan 10;1:CD001905. doi: 10.1002/14651858.CD001905.pub3. – 2. Glauser, T., Shinnar, S., Gloss, D., et al.: Epilepsy Curr. 16(1), 48-61 (2016). – 3. Siegler, Zs., Neuwirth, M., Hegyi, M., Paraicz, É., Pálmafi, B., Tégzes, A., Barsi, P., Karcagi, V., Claes Lieve, De Jonghe, P., Herczegfalvi, Á., Fogarasi, A.: Ideggyógy Sz 61(11-12), 402-408 (2008). – 4. Nunley, S., Glynn, P., Rust, S. et al.: J Child Neurol. 33(2), 158-163 (2018). – 5. Nunley, S., Glynn, P., Rust, S. et al.: Epilepsy Behav. 92, 53-56 (2019). – 6. Holsti, M., Dudley, N., Schunk, J.: Arch Pediatr Adolesc Med. 164(8), 747-53 (2010). – 7. Kälviäinen, R.: Epilepsy Behav. 49, 303-6 (2015). – 8. Brigo, F., Nardone, R., Tezzon, F., Trinka, E.: Epilepsy Behav. 49, 325-36 (2015).

ÁRVAI I., ROSDY B., FOGARASI A., BIRINYI P.: **Pharmaceutical development in prehospital therapy for epileptic patients**

Generalized epileptic seizures without immediate therapy can have fatal consequences (brain damage, death), and therefore prehospital care is a lifesaver that can be performed by relatives. Until now, apart from rectal diazepam, there was no other preparation for prehospital rescue in Hungary. In adolescence, the use of a suppository emergency is socially difficult to accept. Therefore, we aimed to develop a more modern, more effective and socially acceptable new product at Mikszáth Pharmacy. The midazolam solution was chosen which is well absorbed by buccal and nasal administration. Injection into the nose is done with the MAD drug spraying system developed for this purpose, and the solution is applied to the oral mucosa in the buccal form. To sum up, we have achieved a significant quality leap in the treatment of epileptic patients with our newly introduced life-saving medicine, which has also been authorized by the authorities.

¹Mikszáth Gyógyszertár, 1088 Budapest, Mikszáth Kálmán tér 4.

²Heim Pál Országos Gyermekgyógyászati Intézet, 1089 Budapest, Üllői út 86.

³Bethesda Gyermekkorház, 1146 Budapest, Bethesda utca 3.

KOMPLEX GYÓGYSZERTÁRI ADHERENCIA-FEJLESZTŐ PROGRAM – 2019

Bizonyított, hogy sztatinkezeléssel elért alacsony koleszterinszint hatására a kardiovaszkuláris kórképek gyakorisága szignifikánsan csökken. Metaanalízisekből tudjuk, hogy az LDL-koleszterin-szint 1 mmol/l-es csökkentése az infarktus halálozás, a szélütés gyakoriságának és a revaszkularizációs beavatkozás szükségességének 25%-os mérséklésével jár. A vizsgálatok azt is bizonyították, hogy a sztatinterápia eredménye dóziszfüggő, azaz drasztikusabb koleszterinszintcsökkenés esetén a várható eredmény jelentősebb. Ugyanakkor a sztatintartalmú gyógyszerek használata évente 10 000-ből 10–20 esetben jár valamilyen mellékhatással.

Az Egészségügyi Világszervezet becslése szerint a gyógyszerek több mint felének felírása és forgalmazása nem megfelelő, és a betegeknek körülbelül a fele helytelenül alkalmazza a patikaszereket. Nincs ez másként a sztatinnal sem. Magyar felmérés mutatta meg, hogy tíz betegből csupán kettő váltja ki egy év elteltével is a gyógyszerét. Pedig ha valaki egy éven belül abbahagyja a terápiát, olyan, mintha soha el sem kezdte volna.

Az egészségügyben dolgozók közül a gyógyszerészek és a háziorvosok felé a legnagyobb a betegek bizalma, éppen ezért itt van a legnagyobb felelősség abban, hogy megfelelő adherenciaprogramokkal támogassuk a beteget a terápia során.

Vajér Péter
„Három generációval az egészségért” program
Prevenációs, módszertani és szervezési osztály,
Gottsegen György Országos Kardiológiai Intézet

A sztatinnak helyes alkalmazása¹ (módszertani segédlet gyógyszerészeknek)

A módszertani segédlet összeállításakor összesen 376féle különböző, a sztatinnak tartozó hatóanyagot önmagában vagy más hatóanyagokkal kombinációban tartalmazó gyógyszerkészítmény rendelkezik Magyarországon forgalomba hozatali engedéllyel. A gyógyszerkészítmények és az ezen gyógyszereket használó betegek nagy száma, valamint a gyógyszerhasználatukhoz kapcsolódó együttműködésük kiemelkedő fontossága indokolja, hogy a sztatinnak expedálásához kapcsolódó speciális szempontokat összegezzük.

1. KOMMUNIKÁCIÓ

A sztatint-terápiánál a gyógyszerészi kommunikáció három legmeghatározóbb eleme az alábbi felsorolásban olvasható.

a) Hatékony információ-átadás

A nemzetközi szabadnéven történő gyógyszer-rendelés mind a mai napig problémákat okoz, amely kihatással lehet a betegek adherenciájára.

„HATÓANYAG NEVE vs. KÉSZÍTMÉNY NEVE”

a/1) A betegnek átadott magyarázat legyen rövid, strukturált, elismételt és visszakérdezett ezen problémakör tekintetében!

a/2) A hatóanyag nevét célszerű bekarikázni a dobozon!

b) Meggyőző kommunikáció

Ez két megközelítésből is fontos ebben a terápiában.

b/1) A sok bizonytalan eredetű információ terjedésével szemben meg kell győzni a beteget a terápia szükségességéről, amennyiben azt a kezelőorvosa elrendelte!

b/2) Fontos a helyes életmódra felhívni a beteg figyelmét! Megfelelő fizikai aktivitás, étrend vagy diéta betartása, életmód-változtatás!

Lehetséges kommunikációs eszközök a gyógyszerészek kezében: hiteles és bizonyítékokra támaszkodó érvelés; pozitív példák felállítása (főként az életvitel kapcsán); valamint a beteg belső, azaz saját motivációjának elősegítése. Továbbá, együttműködés a háziorvossal a beteg adherenciájának növelése érdekében, illetve amennyiben szükséges, a beteg más szakemberekhez is irányítható (pl. személyi edző, dietetikus)!

c) Megfelelő kockázati kommunikáció

Bizonytalan eredetű források által (pl. interneten terjedő információk szerint) a sztatinnak mellékhatásai egyszerűen azok egyenes úton bekövetkező ártalmaiként vannak feltüntetve, a gyógyszerértékekben ezt a téves

¹ A módszertani segédletet készítette: Somogyi Orsolya. Közreműködött: prof. Székő Éva, Jancsó Zoltán, Vajér Péter és Hankó Zoltán.

1. táblázat

*A sztatínok hatását fokozó, a mellékhatások valószínűségét növelő gyógyszerkölcsonhatások**

Kölcsönható gyógyszer	ATORVASZTATIN	ROZUVASZTATIN	SZIMVASZTATIN
Antifungális szerek**			
itakonazol	40 mg napi adag felett klinikai monitorozás javasolt	magasabb vérszint, a dózis módosítása ennek megfelelően	ellenjavallt!
Antibakteriális szerek			
klaritromicin	20 mg napi adag felett klinikai monitorozás javasolt		ellenjavallt!
rifampicin***	együttadásuk lehetőleg kerülendő vagy dózismódosítás szükséges a klinikai monitorozás mellett	együttadásuk lehetőleg kerülendő	együttadásuk lehetőleg kerülendő
Immunszuppresszáns			
ciklosporin	10 mg napi adag felett klinikai monitorozás javasolt	ellenjavallt!	ellenjavallt!
Kardiovaszkuláris gyógyszerek			
amlodipin amiodaron diltiazem verapamil	a betegek klinikai monitorozása javasolt		napi adagja nem haladhatja meg a 20 mg-ot
Lipidcsökkentők			
gemfibrozil	alacsonyabb kezdő adag és klinikai monitorozás javasolt	magasabb vérszint, a dózis módosítása ennek megfelelően 40 mg alkalmazása kontraindikált, a kezdő adag 5 mg lehet	ellenjavallt!
fenofibrát	alacsonyabb kezdő adag és klinikai monitorozás javasolt	40 mg alkalmazása kontraindikált, a kezdő adag 5 mg lehet	napi adagja nem haladhatja meg a 10 mg-ot
ezetimib	klinikai monitorozás javasolt	klinikai monitorozás javasolt	klinikai monitorozás javasolt
Antacidok			
	csökkentik a felszívódást, bevitelük között 2 óra különbség javasolt	csökkentik a felszívódást, bevitelük között 2 óra különbség javasolt	

Megjegyzés:

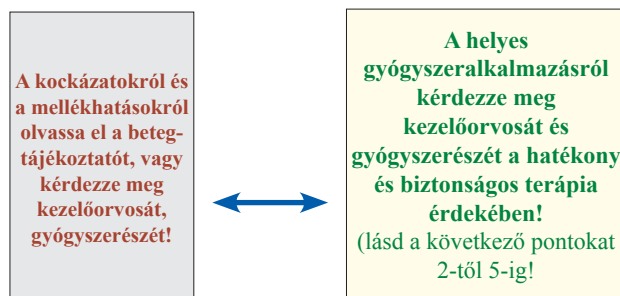
*Számos HIV elleni gyógyszerkombináció és a krónikus hepatitis C fertőzöttek kezelésére alkalmazott gyógyszerkombináció is fokozza a hatásukat.

**A pozakonazol és vorikonazol egyidejű alkalmazása hasonló hatásnövekedést eredményez.

***A rifampicin két különböző mechanizmussal ellentétes irányban befolyásolja a hatást.

Figyelem: A sztatínok némileg fokozzák a véralkalozást hatását! Az acenokumarol és a warfarin esetében az INR ellenőrzése szükséges a sztatínok adagolásának módosításakor!

felfogást kell feloldani a kockázatok megfelelő kommunikációjával!

2. BETEGTÁJÉKOZTATÁS**2.1. Ha a gyógyszer kiváltása első alkalommal történik****a) Hatóanyag-felírás ismérvei, illetve Mit? és Miért?**

Ilyenkor a nemzetközi szabadnéven történő gyógyszerkiváltás sajátosságainak ismertetése a beteg szá-

mára elengedhetetlen. Mindezt annak a tanácsadásnak a keretében kell elvégezni, hogy milyen gyógyszer és milyen problémára rendelt számára az orvosa. Az ismertetés gyógyszerész által vagy gyógyszerész bevonásával történjen!

A nemzetközi szabadnéven történő gyógyszer-expediálás protokolljának szakmai szempontjai követendők (lásd az 1. mellékletet)!

b) Mennyit? Mikor? és Miként?

Jellemzően napi egy tabletta bevétele szükséges, étkezés közben vagy attól függetlenül! A szimvasztatint esténként, az atorvasztatint és a rozuvasztatint napszaktól függetlenül kell bevenni. Fontos, hogy mindennap be kell venni a tablettát, lehetőleg azonos időpontokban!

c) Mellékhatások

Ritka mellékhatások (1000-ból 1 beteg esetén): allergiás reakciók, izomfájdalom, izomgyengeség: a beteg mindenképpen jelezze gyógyszerészének és

kezelőorvosának, ha mellékhatásokat észlel, valamint hagyja abba a készítmény alkalmazását! Megjegyzés: idegen kifejezésekkel, illetve súlyosabb kimenetelű nem kívánt hatásokkal nem célszerű megijeszteni a beteget!

d) Interakciók

A gyógyszer-gyógyszer interakciókat lásd az **1. táblázatban!**

A gyógyszer-étrend-kiegészítő és a gyógyszer-élelmiszer interakciókat lásd a **3.2 és a 3.3 pontban!**

2.2. Ha a gyógyszer kiváltás már nem az első alkalommal történik

Ezekben az esetekben érdemes meggyőződni arról, hogy meg tudja-e nevezni a beteg a „koleszterinszint-csökkenető” gyógyszerét, mielőtt a kiváltási előzményeket látnánk a gyógyszer-tári szoftverben és automatikusan expedial-

nánk számára a már korábban vásárolt és alkalmazott készítményt!

– Amennyiben nincs tisztában az általa alkalmazott készítménnyel, a nemzetközi szabadnéven történő rendelés ismérveit el kell ismételni és lehetőleg a beteg által már alkalmazott készítményt kell expedialni (pl. gyógyszer-tári, szoftveres segítség vény és TAJ szám alapján vagy a NEAK adatbázisból történő lekérdezés TAJ szám alapján a beteg hozzájárulásával)! A nemzetközi szabadnéven történő gyógyszer-expediálás protokolljának szakmai szempontjai követendők (lásd az **1. mellékletet**)!

– **Mit? Miért? Mennyit? Mikor? és Miként?** kérdések ismételt megválaszolása a beteg részére!

2.3. Generikus helyettesítés vagy kisebb hatásereőségű készítmény expedialása

Előfordulhat, hogy a beteg által már alkalmazott készit-

1. melléklet

Nemzetközi szabadnéven rendelt gyógyszerek kiadásának szakmai protokollja

- Van-e a betegnek tudomása gyógyszer-allergiáról, vagy -érzékenységről?
 - Ha a beteg laktóz-, glutén- vagy benzoát-érzékeny, illetve egyéb allergiás problémát jelez, ezt a gyógyszerkiváltás során figyelembe kell venni!
 - A készítmények laktóz-, glutén-, és/vagy benzoát-tartalmáról az alkalmazási előírások adnak tájékoztatást, illetve az OGYÉI honlapján elérhető, tájékoztató adatbázis!
- A gyógyszerész tisztázza a gyógyszer kiváltójával, hogy első alkalommal, vagy már folyamatosan alkalmazza a nemzetközi szabadnéven rendelt hatóanyagot (lásd sztatint).
 - A kérdés során ajánlott a terápiás célt is a kérdésben megjelölni.
 - Ha a beteg bizonytalan, akkor az adott hatóanyag leggyakrabban rendelt készítmény-neveit is érdemes felsorolni.
 - A gyógyszer-tári szoftver segítséget nyújt a vény beolvasásával, hogy az adott TAJ számon és a rendelt hatóanyagon történt-e már gyógyszerkiváltás az adott gyógyszer-tárban (más esetben a NEAK adatbázisból, TAJ szám alapján, a beteg hozzájárulásával lekérdezhetőek akár egyéb gyógyszer-tárakban történő kiváltások adatai is, egy évre visszamenőleg, kizárólag gyógyszerész által).
- Ha a beteg első esetben váltja ki az adott hatóanyagú gyógyszert:
 - kiemelten tájékoztatni kell az egyenértékű készítmények térítési díjáról;
 - törekedni kell arra, hogy mind a társadalombiztosítás, mind pedig a beteg számára a legkedvezőbb napi terápiás költségű készítmény kerüljön kiadásra (egy preferált referencia ársávba tartozó készítmény; ezen ársáv hiányában a referencia készítmény, vagy annál kedvezőbb árú készítmény).
- Ha a beteg már váltott ki nemzetközi szabadnéven rendelt hatóanyagból gyógyszert:
 - meg kell próbálni annak azonosítását;
 - a gyógyszerésznek kötelezettsége a beteget a térítési díjakról tájékoztatni, és fel kell ajánlani a társadalombiztosítás és a beteg számára legkedvezőbb napi terápiás költségű készítmény(ek)e(t) (egy preferált referencia ársávba tartozó készítményt; ezen ársáv hiányában a referencia készítményt, vagy annál kedvezőbb árú készítményt).
- A nemzetközi szabadnéven rendelt gyógyszerek esetében (szatinok) csak olyan készítmény adható ki, amely megfelel a vényen leírt hatóanyagnak, hatásereőségnek és gyógyszerformának.
- A kiszárlási egységeknél figyelembe kell venni a kiadhatóságra vonatkozó szabályokat, és ha van ilyen, a vényen feltüntetett ellátási időszakot.
- A készítmény kiválasztásánál a nemzetközi szabadnéven történt rendelés esetében az OGYÉI által egyenértékűnek és azonos indikációkban helyettesíthetőnek minősített készítmények listája az irányadó.
- A készítmény kiválasztását a gyógyszer-tári szoftverek is segítik (helyettesíthetőségi lista, térítési díjak összehasonlítása, esetleg korábbi kiváltások áttekintése stb.).
- A gyógyszerkészítmény kiválasztására vonatkozó döntést a gyógyszerész által elmondottakat figyelembe véve a beteg hozza meg!

Hivatkozások

- OGYÉI gyógyszer-adatbázis (glutén-, laktóz- és benzoát-tartalom): <https://www.ogyei.gov.hu/gyogyszeradatbazis>
- Az alapszintű gyógyszerészeti gondozás keretében végzett gyógyszerbiztonsági ellenőrzés jogszabályi hivatkozása, a 44/2004. (IV. 28.) ESzCsM rendelet az emberi felhasználásra kerülő gyógyszerek rendeléséről és kiadásáról 22. §-a:
- <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0400044.es>
- 1997. évi XLVII. törvény az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről 14/A § (3) bekezdés: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99700047.TV>

mény generikus helyettesítésére kerül sor a kedvezőbb térítési díj vagy átmeneti gyógyszerellátási probléma miatt. Ezeken felül akár kisebb hatáserősségű készítmény expedálása is lehetséges, elsősorban gyógyszerellátási probléma miatt.

- **Kisebb hatáserősség esetén:** a megváltozott, megfelelő dozírozási információt mindig tüntessük fel a dobozon! Karikázzuk be az eltérő hatáserősséget!
- **Generikus helyettesítés esetén:** a generikus helyettesítés szakmai protokolljának megfelelően kell eljárni a gyakorlatban (lásd a 2. mellékletet)!

3. INTERAKCIÓK

3.1. Gyógyszer-gyógyszer kölcsönhatások

Jelen segédlet a sztatinok hatását fokozó, a mellékhatások valószínűségét növelő, leggyakoribb és legfonto-

sabbnak vélt gyógyszerkölcsönhatásait foglalja össze (lásd az 1. táblázatot).

3.2. Étrend-kiegészítőkben is megtalálható komponensek kölcsönhatásai sztatinokkal

- A koncentrált grépfrút bevitel (pl. csepp formában) kerülendő! Ez a sztatinok hatását fokozza, a mellékhatások valószínűsége növekszik (bizonyítottan atorvasztatin és szimvasztatin esetén).
- A sztatinok hatását csökkentik a *Hypericum perforatum* (orbáncfű) kivonatot tartalmazó készítmények. Együttadásuk kerülendő!

3.3. Gyógyszer-élelmiszer típusú interakciók

- A sztatinok hatását csökkentik a *Hypericum perforatum*-ot (orbáncfűvet) tartalmazó készítmények. Ilyen funkcionális élelmiszernek tekinthető termékek lehetnek pl. ezen növényi drogot tartalmazó gyógyteák és ezek folyamatos fogyasztása. Együttadásuk kerülendő!

2. melléklet

A generikus gyógyszer-helyettesítés szakmai protokollja

1. Az expedáló szakember a vonatkozó szabályok betartásával ajánlja fel
 - a preferált referencia ársávba tartozó gyógyszer kiváltását;
 - a preferált referencia ársáv hiányában a referenciakészítményt, vagy az annál kedvezőbb napi terápiás költségű terápiát.
2. Ha a beteg nem elutasító a helyettesítő készítmény kiválasztása során, akkor fel kell mérni, hogy
 - a beteg eddig az adott hatóanyagból milyen gyógyszert szedett;
 - az adott készítménnyel kapcsolatban volt-e valamilyen negatív tapasztalata;
 - a beteg által eddig szedett készítmény és a referencia készítmény között milyen Napi Terápiás Költség (NTK) különbség van;
 - van-e a gyógyszertárban készleten az eddig szedett készítménynél kedvezőbb NTK-jú készítmény;
 - a beteg a kedvezőbb térítési díj esetében hajlandó-e az eddig alkalmazott készítmény váltására;
 - ha ehhez készleten nem lévő gyógyszer beszerzése szükséges, azt hajlandó-e a beteg megvárni;
 - ha a beteg laktóz-, glutén- vagy benzoát-érzékeny, illetve egyéb allergiás problémát jelez, ezt a helyettesítés során figyelembe kell venni (leggyakrabban a laktóz-tartalomban lehetnek eltérések a helyettesíthető generikumok között);
 - a helyettesítés veszélyezteti-e a beteg-eggyüttműködést bármilyen szempontból?
3. A gyógyszer-helyettesítésről szóló döntést mindezen szempontok mérlegelése után a gyógyszerész a beteggel egyetértésben hozza meg!
4. Az expedáló szakembernek segítenie kell a beteget abban, hogy a gyógyszer kiváltásakor előforduló anyagi jellegű problémák kezelése során az ellátása a legkevésbé sérüljön.
5. Ha a gyógyszer kiváltója nem a saját gyógyszerét váltja ki és nem lehet biztonsággal megállapítani, hogy a beteg milyen készítményt szedett korábban, illetve nyitott-e a helyettesítésre, a gyógyszerész a jogszabályban előírt tájékoztatást követően gyakoroljon önmérsékletet a helyettesítés további ajánlását illetően!
6. Az indokolatlan és túl sűrű készítményváltás a beteg bizalmát és együttműködési készségét csökkentheti, valamint a hatóanyag duplikált szedéshez is vezethet rosszabb esetben!
7. A gyógyszertári számítógépes szoftver segíthet a korábban kiváltott generikus készítmények azonosításában (adott vény és TAJ szám alapján az adott gyógyszertári szoftver adhat tájékoztatást a korábban ott vásárolt készítményről, vagy egyéb esetekben a NEAK adatbázis segítségével más gyógyszertárakban történt kiváltások is lekérdezhetőek a beteg TAJ számának segítségével és a beteg hozzájárulásával, egy évre visszamenőleg, kizárólag gyógyszerész által).

Hivatkozások:

- Az alapszintű gyógyszerészeti gondozás keretében végzett gyógyszerbiztonsági ellenőrzés jogszabályi hivatkozása, a 44/2004. (IV. 28.) ESzCsM rendelet az emberi felhasználásra kerülő gyógyszerek rendelkezéséről és kiadásáról 22. §: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0400044.esc>
- 1997. évi XLVII. törvény az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről 14/A § (3) bekezdés: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99700047.TV>
- OGYÉI gyógyszer-adatbázis (glutén-, laktóz- és benzoát-tartalom): <https://www.ogyei.gov.hu/gyogyszeradatbazis>

- Nagymennyiségű grépfrútlé fogyasztása esetén az atorvasztatin bevétele nem javasolt! (A hatás fokozódik, a mellékhatások valószínűsége növekszik.)
- Szimvasztatin szedése esetén a grépfrútlé fogyasztása kerülendő! (A hatás fokozódik, a mellékhatások valószínűsége növekszik.)

4. GYÓGYSZERSZEDÉSI TANÁCSOK BETEGEKNEK A „SZTATINOK” EXPEDIÁLÁSA MELLÉ

Fontos, hogy a sztatinok expediálásához kapcsolódóan az alábbi „tételmondatok” megismerését a betegeknek lehetővé tegyük. Ennek célszerű formája, ha szórólapon a gyógyszer mellé a betegnek átadjuk.

- Ez a gyógyszer nagyon fontos az Ön szíve és érrendszere számára, hogy ne legyen pl. érszűkülete vagy szívroham!
- Ha az orvosa felírta ennek a gyógyszernek a hatóanyagát Önnek, akkor a gyógyszertárban váltható készítményre valóban szüksége van, hogy csökkenjen a vérzsír-szintje, illetve a koleszterinszintje!
- Szigorúan ellenőrzött, tudományos vizsgálatokban igazolták, hogy ez a gyógyszer hatékony a szív és érrendszeri betegségek megelőzésében és biztonságosan alkalmazható!
- Fontos, hogy rendszeresen, az utasításoknak megfelelően szedje ezt a gyógyszert, mert csak így tudja kifejteni a maximális hatékonyságát! Mindig nézze meg a dobozra írt adagolási utasítást vagy kérdezzen, ha bizonytalan a gyógyszer szedését illetően!
- Mint minden gyógyszernél, ennél is előfordulhatnak mellékhatások. Ha kíváncsi ezekre, vagy aggódik valamelyik miatt, akkor kérdezzen bátran kezelőorvosától, gyógyszerésztől! Ha bármilyen mellékhatást tapasztal, jelezze azt számukra, hogy mihamarabb segíteni tudjanak abban, hogy mit kell tennie!

Levelezési cím: hanko@mgyk.hu
MGYK Budapest, Dózsa György út 86/b. – 1068

INFORMÁCIÓ ÉS REGISZTRÁCIÓ

PROF. DR. BOTZ LAJOS
7624 PÉCS, HONVÉD U. 3.
TELEFONSZÁM: 06-72/536-284
E-MAIL: gyogyszereszetint@pte.hu
PROGRAM ÉS JELENTKEZÉS: www.gyoftex.hu
További információk:
<http://gytk.pte.hu/hu/menu/menupont/179>

PTE GYTK GYÓGYSZERÉSZETI INTÉZET KÖTELEZŐ SZINTENTARTÓ TOVÁBBKÉPZÉS GYÓGYSZERÉSZEK SZÁMÁRA A GYAKORLÓ GYÓGYSZERÉSZET AKTUALITÁSAI: AZ ELMÉLETTŐL A GYAKORLATIG

ÉRINTETT TÉMAKÖRÖK

I. Aktuális gyógyszerészeti kérdések:
biológiai gyógyszerek; gyógyszerészek az onkológiai betegellátásban; táplálásterápia; gyógyszerértékesítés; EESZT és az eRecept; a gyógyszerészi gondozás jelene és jövője; személyre szabott gyógyszerelés; per os készítmények gyógyszer technológiája; egészségügyi technológia-értékelés; étrendkiegészítők; növényi gyógyszerek; NSAID és fájdalomcsillapítók farmakológiája; gyógyszerártalmak; gyógyszerhiányok; objektív gyógyszerhatás és valós - életbeli evidenciák; internetes gyógyszerforgalmazás.

II. Klinikai ismeretek gyógyszerészek számára:
gyakorlati bőrgyógyászat; neurológia; pszichiátria; nephrológia; kardiológia; gasztroenterológia; diabetológia; gyorsdiagnosztikumok; reanimáció.

Előadók:
Dr. Báta István, Dr. Bertalan Lóránt, Prof. Dr. Botz Lajos, Dr. Fittler András, Prof. Dr. Gyulai Rolland, Dr. Higysán Ilona, Dr. Horváth Györgyi, Prof. Dr. Komócsi András, Prof. Dr. Komoly Sámuel, Dr. Kuzma Mónika, Dr. Miseta Ildikó, Prof. Dr. Nagy Judit, Dr. Pál Szilárd, Prof. Dr. Pethő Gábor, Prof. Dr. Pongrácz Judit, Dr. Rinfel József, Dr. Sipos Katalin, Dr. Sohája Attila, Prof. Dr. Soós Gyöngyvér, Szabóné Dr. Schirm Szilvia, Dr. Télessy István, Prof. Dr. Tényi Tamás, Dr. Vida Róbert György, Dr. Vincze Áron, Dr. Zemlényi Antal

AKTUÁLIS OLDALAK

Gyógyszerészet 63. 459-466. 2019.

Hogyan alakul a létszámhelyzet a gyógyszerellátásban?

Nagy Vilmos, Sohajda Attila és Hankó Zoltán

Elemzésünkben a magyarországi gyógyszerellátás létszám-összefüggéseit kívánjuk bemutatni, elsősorban a közforgalmú gyógyszertárak szakember-ellátottságára fókuszálva. Elemzésünk előzményeként tekintünk a négy gyógyszerészképző hely, az MGYT és az MGYK által közösen jegyzett 2015-ös elemzésre, amely a felsőoktatásért akkor felelős kormányzati vezetőkkel folytatott egyeztetések háttéranyagaként készült annak érdekében, hogy az államilag finanszírozott gyógyszerészképzés kormány által tervezett jelentős beiskolázási keretszám-csökkenésével szembeni fellépéshez a tárgyalásokon a gyógyszerészet képviselői valós adatokkal rendelkezzenek.

Jelen összeállítás elkészítésekor szerkezetében, szervezésében és a 2014-es adatokat illetően jelentős mértékben támaszkodtunk az „A gyógyszerellátás és a gyógyszerészképzés számokban. Adatok és következtetések a gyógyszerészek foglalkoztatásával és képzésével kapcsolatban” c. 2015-ben megjelent elemzésre [Gyógyszerészet 59, 352-356 (2015)], melynek elkészítésében részt vett az MGYK részéről Hankó Zoltán elnök, az MGYT részéről prof. Szőkö Éva elnök, a SE GYTK részéről prof. Zelkó Romána és prof. Bagdy György, az SZTE GYTK részéről prof. Hohmann Judit, Zupkó István és prof. Erős István, a DE GYTK részéről prof. Halmos Gábor és Vecsernyés Miklós, a PTE ÁOK GYSZ részéről prof. Perjési Pál.

Elemzésünk elkészítését indokolják

- a lakossági gyógyszerellátás területén állandósuló létszámproblémák,
- a vidék gyógyszerellátásának anomáliái,
- a gyógyszerészképző helyekre történő felvételi jelentkezések trendjei, továbbá
- a felvételi pontszámításának 2020-ra tervezett kormányzati intézkedései.

Elemzésünkhöz felhasználtunk az Emberi Erőforrások Minisztériumától kapott OSAP jelentések adatait, továbbá KSH, OGYÉI, ÁEEK, NEAK és egyetemi adatbázisból származó, valamint kamarai adatokat. A különböző helyekről származó adatok közötti esetleges apróbb eltérések a megállapításokat és a trendeket nem befolyásolják.

A kapott forrásokból elméleti számításokat végeztünk annak érdekében, hogy megbecsüljük: (1) ma milyen helyeken és milyen számban alkalmaznak gyógy-

szerészi diplomához kötött státuszokban gyógyszerészeket és (2) foglalkoztatásuknak mik a legfontosabb életkori sajátosságai. A rendelkezésünkre álló és számított adatok figyelembe vételével idősoros becslést készítettünk, mellyel – a mai gyógyszerellátási struktúra megtartását és a gyógyszerészi kompetenciák további kiteljesítését feltételezve – prediktáljuk a 2030-ra várható létszámhelyzetet, melynek során figyelembe vettük (1) a jelenlegi szakember-ellátottságot, (2) a gyógyszerésztudományi karokra felvettek létszámát és (3) a korszpecifikus halálozási rátákat.

I. Helyzetkép

I. Lakossági gyógyszerellátás

1. A közforgalmú gyógyszertárak

- száma 2017-ben 2295 db (OSAP) (2014: 2320 db),
- heti átlagos nyitvatartási ideje 2017-ben 55 óra (OSAP) (2014: 53 óra),
- heti összes nyitvatartási óraszám 2017-ben: 126.225 óra (2014: 122.960 óra),
- 2017-ben éves összes nyitvatartási óraszám (52 héttel számolva) 6.563.700 óra (2014: 6.393.920 óra).
- Az OGYÉI publikus adatai alapján a 2019. januári 2299 db közforgalmú gyógyszertár közölt nyitvatartási adatai alátámasztják ezt az adatsort.

Nagy Vilmos 1983-ban született Budapesten. Alsónémedin járt általános iskolába, majd a Fazekas Mihály Fővárosi Gyakorló Gimnáziumban érettségizett. A Semmelweis Egyetemen szerzett gyógyszerészi oklevelet, azóta a családi gyógyszertárukban dolgozik a mai napig. A Budapesti Corvinus Egyetem levelező tanszakán gyógyszerész-szakközgazdász oklevelet, majd gyógyszerellátási gyógyszerészet területen szakképesítést szerzett. A Magyar Gyógyszerészi Kamara Pest Megyei Szervezetének 2011 óta alelnöke, az országos elnökség munkáját 2014 óta gazdasági szakértői tevékenységgel segíti. Részt vesz az országos népegészségügyi programok szervezésében és lebonyolításában, jelenleg is rész munkaidős a Nemzeti Népegészségügyi Központ országos vastagbélűrészi programjának kidolgozásában.

2. A fiókgyógyszertárak

- száma 2017-ben 659 db (OSAP) (2014: 667 db),
 - heti nyitva tartása 2017-ben:
 - 10 óra alatt 338 db (2014: 349 db), átlagosan: 6,48 óra (2014: átl. 8 óra), összesen: 2191 óra (2014: 2792 óra)
 - 11-20 óra között 219 db (2014: 230 db), átlagosan: 16,26 óra (2014: átl. 15 óra), összesen: 3561 óra (2014: 3450 óra),
 - 21-40 óra között 92 db (2014: 80 db), átlagosan: 29,9 óra (2014: átl. 30 óra), összesen: 2752 óra (2014: 2400 óra),
 - 40 óra felett 10 db (2014: 8 db), átlagosan: 47,6 óra (2014: átl. 40 óra), összesen: 476 óra (2014: 320 óra),
 - heti nyitva tartás össz-óraszám 2017-ben 8980 óra (2014: 8962 óra),
 - 2017-ben éves összes nyitvatartási óraszám (52 héttel számolva, kerekítve) 466.960 óra (2014: 466.000 óra).
3. *Ügyelet a lakossági gyógyszerellátásban (készenléttel nem számolva) 2017-ben összesen kb. 650.000 óra (2014: 634.000 óra) (a rendelkezésre álló források alapján becsült adat).*
4. *Készenlét a lakossági gyógyszerellátásban 2017-ben összesen kb. 250.000 óra (2014: n.a.) (a rendelkezésre álló források alapján becsült adat).*
5. *A fentiek alapján a közforgalmú és fiókgyógyszertárak nyitvatartási és ügyeleti összes óraszám 2017-ben kerekítve 7.931.000 óra/év (2014: 7.494.000 óra/év). Megjegyzés: a gyógyszertár szolgálati idejében legalább 1 gyógyszerésznek a gyógyszertárban kell lennie.*
6. *A heti törvényes munkaidő (40 óra) alapján az évben ledolgozható munkaórák száma (52 héttel számolva) 2080 óra/fő.*
7. *A szabadságok miatt kieső munkaórák becsült száma (28 nap szabadság-átlaggal számolva) 224 óra/fő/év.*
8. *Betegszabadságon és táppénzen töltött órák száma együtt (15 nap átlaggal számolva) 120 óra/fő/év.*
9. *Az egy gyógyszerész által a munkajogi szabályozás és átlagos távollét figyelembe vételével ténylegesen munkában tölthető órák száma 1736 óra/év.*
10. *Ahhoz, hogy a közforgalmú és fiókgyógyszertárak szolgálati rendje szerint a nyitva tartási időben és ügyeletben folyamatosan legyen legalább 1 gyógyszerész a gyógyszertárban, 4568 fő főállású (teljes munkaidőben foglalkoztatott) gyógyszerészre van szükség.*
11. *A 2295 (2014: 2320) közforgalmú gyógyszertár közül az OSAP jelentés szerint 2017-ben*
- az egy gyógyszerésszel működő gyógyszertárak száma 494 db (2014: 565 db),
 - a két gyógyszerésszel működő gyógyszertárak száma 841 db (2014: 858 db) [összes foglalkoztatott gyógyszerész-szám 1682 fő (2014: 1716 fő)],
 - a három gyógyszerésszel működő gyógyszertárak száma 604 db (2014: 588) [összes foglalkoztatott gyógyszerész-szám 1812 fő (2014: 1764 fő)],
 - a négy gyógyszerésszel működő gyógyszertárak száma 250 db (2014: 207 db) [összes foglalkoztatott gyógyszerész-szám 1000 fő (2014: 828 fő)],
 - az öt gyógyszerésszel működő gyógyszertárak száma 72 db (2014: 61 db) [összes foglalkoztatott gyógyszerész-szám 360 fő (2014: 305 fő)],
 - a hat vagy több gyógyszerésszel működő gyógyszertárak száma 33 db (2014: 29 db) [összes foglalkoztatott gyógyszerész-szám 198 fő (2014: 174 fő)].
- Ezen adatok alapján az egy- és kétgyógyszerészes gyógyszertárak száma 2014 és 2017 között csökkent, a három vagy annál több gyógyszerészt foglalkoztatók pedig növekedett.
12. *Mindezek alapján*
- az olyan gyógyszerészek száma, akik második, harmadik... gyógyszerészként dolgoznak, min. 3252 fő (2014: 3044 fő),
 - a gyógyszertárakban foglalkoztatott gyógyszerészek száma összesen min. 5546 fő (2014: 5352 fő).
13. *OSAP jelentés szerint 5575 fő (2014: 5295 fő) gyógyszerész dolgozott közforgalmú gyógyszertárban. Közülük*
- főállású (teljes munkaidőben foglalkoztatott) 4566 fő (2014: 4268 fő), éves teljesített óraszám (1736 óra/fő órásszámmal számolva, kerekítve) 7.926.000 óra (2014: 7.409.000 óra),
 - részmunkaidős 1009 fő (2014: 1027 fő), heti 20,2 óra (2014: 25 óra) átlagmunkaidővel és az átlagos távollét-arány figyelembe vételével, évi 877 (2014: 1085) óra munkaidővel számolva, éves teljesített össz-órászámuk (kerekítve) 885.000 óra (2014: 1.114.000 óra).
14. *Mindezek alapján a munkajogi szabályozás és távollét figyelembe vételével [valamint a részmunkaidősöknél heti 20,2 órával (2014: 25 órával) számolva] az OSAP jelentés szerinti számú gyógyszerész [5575 fő (2014: 5295)] munkában töltött óráik száma elvileg összesen, kerekítve 8.811.000 óra/év (2014: 8.524.000 óra/év).*
15. *Feltételezve, hogy a második, harmadik... gyógyszerészként foglalkoztatott min. 3252 (2014: 3044) gyógyszerész között a részmunkaidős foglalkoztatottak aránya megegyezik az összes foglalkoztatott gyógyszerészek közötti aránnyal [18,1% (2014: 19,4%)], a másodikként, harmadikként... foglalkoztatott gyógyszerészek – munkajogi szabályozás és távollét figyelembe vételével – munkában töltött óráinak száma elvileg, kerekítve 5.140.000 óra/év (2014: 4.901.000 óra/év).*

16. *A közforgalmú + fiókgyógyszertárak éves nyitvatar-tási és ügyeleti összes óraszámához [7.931.000 óra (2014: 7.494.000 óra)] a másodikként, harmadikként... foglalkoztatottak becsült óraszámát [5.140.000 óra (2014: 4.901.000 óra)] hozzáadva az össz-gyógyszerész elméleti óraszám kerekítve 13.071.000 óra (2014: 12.395.000 óra). Ez kb. 7500 (2014: 7000) teljes munkaidős (heti 40 órás) gyógyszerész foglalkoztatását igényelné.*
17. *Az elméletileg számolt 7500 fő (2014: 7000 fő) teljes munkaidős igényhez képest kb. 1900 fős (2014: 1700 fős) (teljes és részmunkaidős) hiány magyarázata, hogy*
- az ügyeletek és részben a fiókgyógyszertárak munkaerő-igényét a gyógyszerészek a heti törvényes munkaidő-kereten felül (részben munkajogilag is vitatható módon) látják el,
 - a személyi jogos gyógyszerészek körében [2295 fő (2014: 2320 fő)] domináns a gyógyszerész teljes munkaidejében való jelenlét [heti 40 óra helyett átlag 55 óra (2014: 53 óra), továbbá az ügyeleti szolgálatban is részt vesznek],
 - a kétféleképp beosztásban két vagy több gyógyszerészt foglalkoztató gyógyszerertárakban szükségszerűen van egy 2-4 órás ún. „ölelkezési idő”, amikor a délelőtti és délutáni műszakban dolgozó gyógyszerészek is jelen vannak,
 - feltételezhetően a 60 órán felüli nyitva tartás esetében alkalmankénti, míg a 70 órán felüli nyitva tartás esetében rendszeres a gyógyszerész túlóra.
18. *Az ÁEEK nyilvántartása szerint*
- az alapnyilvántartásban a gyógyszerészek száma 12.799 fő (2014: 12.300 fő), közülük 65 év feletti: 3271 fő (25,6%) [2014: 3379 fő (27%)],
 - a működési nyilvántartásban a gyógyszerészek száma 7557 fő, közülük 65 év feletti: 1007 fő (13,3%) [2014: 1175 fő (15,5%)],
 - a személyi jogos gyógyszerészek száma 2148 fő (!) (2014: 2320 fő), közülük 65 év feletti: 498 fő (23,2%) [2014: 447 fő (19,3%)]. (Az OSAP szerint a személyi jogosok száma összesen: 2295 fő, ebből 70 év feletti: 261 fő, 60-70 év közötti: 528 fő).

Megállapítások:

A fentiek alapján kijelenthető, hogy a közforgalmú és fiókgyógyszertárak számát, nyitva tartási és ügyeleti idejét valamint munkaterhelését figyelembe véve a jelenlegi (elméletileg számolt) kb. 1900 fővel (2014: 1700 fővel) kisebb a foglalkoztatotti létszám.

A gyógyszerész igények kielégítése csak

- a foglalkoztatott gyógyszerészek jelentős túlmunkájával és
- a jogszabályi előírások „rugalmas” kezelésével biztosítható, továbbá
- jelentős számú nyugdíjas korú gyógyszerész is dolgozik a gyógyszerertárakban.

A lakossági gyógyszerellátás jelenlegi gyakorlatához képest egészségpolitikai elvárás, hogy

- a gyógyszerek betegeknek történő kiszolgáltatásában a jelenleginél nagyobb arányban vegyenek részt a gyógyszerészek (jelenleg jogszabály írja elő, hogy mely szituációkban – pl. 5-nél több gyógyszer egyidejű kiváltása, interakció veszélye, súlyos mellékhatás, fokozottan ellenőrzött szerek – kell a gyógyszerésznek az expedálásba bekapcsolódni, középtá-vú cél azonban, hogy az officinában legyen mindig gyógyszerész),
- növekedjék a gyógyszerész gondozás és a nép-egészségügyi programokban történő hatékony gyógyszerész részvétel (adherencia-fejlesztés) aránya.

Ezek az elvárások a gyógyszerészek gyógyszerertári munkában való jelenleginél markánsabb részvételét és nagyobb létszámát igénylik. Megfelelő gyógyszerész létszám hiányában az asszisztens:gyógyszerész arány korrekciója némileg mérsékelheti a létszámproblémát.

II. Fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátás

19. *A kórházi ágyak száma 70e (KSH – 2016).*

20. *Az intézeti gyógyszerertárakban foglalkoztatott gyógyszerészek száma 2018-ban 489 fő (2014-ben 400),*
- ez a működési nyilvántartásban szereplők kb. 6,5%-a,
 - a nyugdíjasként foglalkoztatottak száma (a működési nyilvántartás aránya alapján becsülve) kb. 65 fő,
 - mivel a foglalkoztatottak egy része az intézeti gyógyszerertárak ún. zártforgalmú egységeiben dolgozik, a fekvőbeteg-intézeti ellátásra kb. 350 gyógyszerész, 100 ágyra 0,5 gyógyszerész jut,
 - az intézeti gyógyszerertárakban foglalkoztatott gyógyszerészek száma messze elmarad az uniós átlagtól (ami 1,0 gyógyszerész / 100 ágy).
21. *Ahhoz, hogy az európai átlaghoz közelítsen a kórházakban (intézeti ellátásban) foglalkoztatott gyógyszerészek száma (és az általuk nyújtott szolgáltatás is megfelelhessen az uniós elvárásoknak), minimálisan a jelenlegi létszám közel duplájára (kb. 900-1000 főre) lenne szükség.*

III. A gyógyszeriparban és nagykereskedelemben foglalkoztatott gyógyszerészek száma¹

22. *A gyógyszeriparban dolgozó gyógyszerészek (az alapnyilvántartásban benne vannak, a működési nyilvántartásban való részvételük nem jellemző, mert nem egészségügyi szolgáltatónál dolgoznak) száma*

¹ Újabb adatgyűjtés hiányában a 2015-ös elemzés adatai.

- a nagy hazai gyáraknál: 690 fő (13%-a a diplomásoknak),
- a kis hazai gyáraknál: 45 fő (13%-a a diplomásoknak),
- ez összesen 735 fő,
- a generikus és innovatív gyártói képviselőketen valamint a védettség szövettséghez tartozó cégeknél foglalkoztatottakra vonatkozóan (nyilvántartás hiányában) nincs adatunk.

23. A kis és nagy hazai gyártókat tömörítő MAGYOSZ közlése szerint közép- és hosszú távon a diplomás státuszok 15-20%-át gyógyszerész diplomával rendelkezőkkel kívánják betölteni. A képzőhelyek a gyógyszerész szakmai igények, és műszaki szemlélet kielégítésére alkalmas felkészültségű gyógyszerészek képzésére némi struktúraváltást követően alkalmasak. Ez a képzési korrekció az elmúlt években elindult.

24. A nagykereskedelemben dolgozó gyógyszerészek száma kb. 100 fő (becsült adat), foglalkoztatásukra hosszú távon igény van.

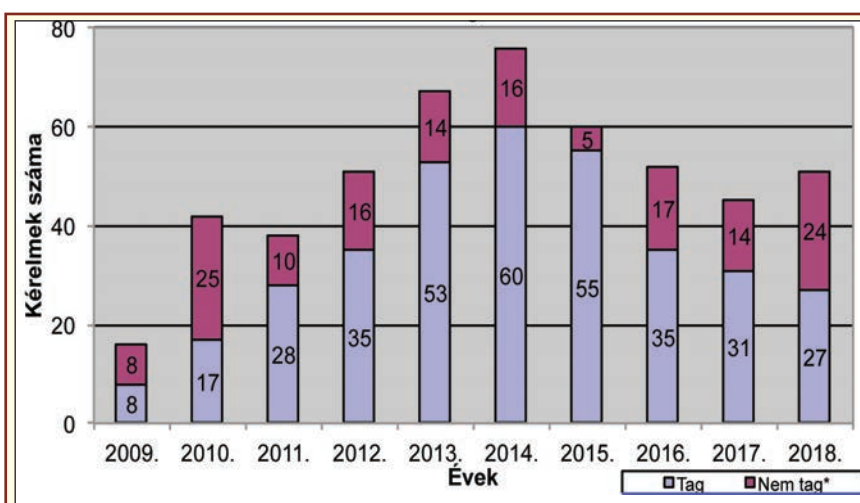
IV. A hatóságoknál, államigazgatásban, egyetemekenél foglalkoztatott gyógyszerészek²

25. A hatóságoknál, államigazgatásban dolgozó gyógyszerészek száma kb. 150 fő (OGYÉI, OEP-MEP-ek, minisztériumok, országos intézetek stb., becsült adat), foglalkoztatásukra hosszú távon szükség van.
26. A gyógyszerészoktatásban dolgozó gyógyszerészek (oktatók + PhD hallgatók) száma
- SE: 104 fő,
 - SZTE: 100 fő (az ÁOK és TTIK által foglalkoztatott gyógyszerész oktatókkal együtt),
 - DE: 32,
 - PTE: 32 fő,
 - összesen: 268 fő.

A gyógyszerész végzettségű oktatók magas (akár a jelenleginél magasabb) arányú részvétele a gyógyszerészet speciális ismeretanyagának és szemléletének átadása miatt fontos. Az oktatógárda megőrzése az idegen nyelvű képzés fokozódó térnyerése miatt is indokolt.

V. Külföldön dolgozó gyógyszerészek

Pontos számukra vonatkozó adatokkal nem rendelkezünk. A nyilvántartások az évenként ún. „jó hírnév” igazolást kérők számát rögzítik (ami arra nem ad vá-

1. ábra: A jóhírnév igazolást kérők száma

laszt, hogy közülük hányan vállalnak ténylegesen külföldön munkát és arra vonatkozóan sincs adat, hogy időközben hányan jönnek haza). A 2009-2018 között jóhírnév-igazolást kérők számát az **1. ábra** mutatja, külön bontva a kamarai tag és a kamarai tagsággal nem rendelkező gyógyszerészeket. A nem tag jóhírnév-igazolást kérők többnyire a Magyarországon idegen nyelven végzett külföldi állampolgárokat jelentik.

VI. A gyógyszerészek életkorával kapcsolatos adatok

27. Az alapnyilvántartásban lévő gyógyszerészek (12.799) közül (2017. december 31. napján érvényes adatok alapján)
- nyugdíjkorhatár feletti 3271 fő (25,6%),
 - öt éven belül eléri a nyugdíj-korhatárt 944 fő,
 - tíz éven belül eléri a nyugdíj-korhatárt 1816 fő,
 - tizenöt éven belül eléri a nyugdíj-korhatárt 2763 fő,
 - húsz éven belül eléri a nyugdíj-korhatárt 3878 fő.
28. A működési nyilvántartásban lévő gyógyszerészek közül (2017. december 31. napján érvényes adatok alapján)
- a nyugdíjkorhatárt meghaladta: 1007 fő (13,3%),
 - öt éven belül meghaladja a 65 évet 675 fő (évente 135 fő),
 - tíz éven belül meghaladja a 65 évet 1305 fő (évente 131 fő),
 - tizenöt éven belül meghaladja a 65 évet 1993 fő (évenkénti átlagban 133 fő),
 - húsz éven belül meghaladja a 65 évet 2701 fő (évenkénti átlagban 135 fő).

A 27. és 28. pontban közölt adatokat táblázatos formában az **I. táblázat** is tartalmazza.

VI. Képzéssel, foglalkoztatással kapcsolatos és egyéb adatok

29. A friss diplomás gyógyszerészek foglalkoztatási

² Újabb adatgyűjtés hiányában a 2015-ös elemzés adatai.

I. táblázat

Gyógyszerészek kormegoszlása

Életkor	Alapnyilvántartás szerint (2017)	Működési nyilvántartás szerint (2017)
23-24	444	134
25-29	1502	1113
30-34	1383	1001
35-39	1308	865
40-44	1013	736
45-49	1115	708
50-54	947	688
55-59	872	630
60-64	944	675
65-69	929	460
70-	2342	547
	12799	7557

aránya 99% feletti, az átlagos elhelyezkedési idő a végzés után 1,77 hónap.

30. A rendelkezésünkre álló adatok szerint 2018-ban a négy képzőhelyre

- államilag finanszírozott képzésre összesen 1612 jelentkezést nyújtottak be és 362 fő felvételére került sor (22,5%-os arány),
- önköltséges képzésre összesen 213 jelentkezést nyújtottak be és 47 fő felvételére került sor (22,1%-os arány),
- az önköltséges képzésre beadott 213 jelentkezés közül
 - o általános eljárás szerint 197,
 - o pótfelvételi eljárásban 16 jelentkezés volt,

- az önköltséges képzésre benyújtott jelentkezések megoszlása az alábbi:
 - o DE GYTK 33,
 - o PTE ÁOK 38,
 - o SE GYTK 63,
 - o SZTE GYTK 79 fő,
- az önköltséges képzésre felvételt nyert 47 fő képzőhelyenkénti megoszlása az alábbi:
 - o DE GYTK 2 + 0 = 2 fő
 - o PTE ÁOK 6 + 3 = 9 fő
 - o SE GYTK 3 + 0 = 3 fő
 - o SZTE GYTK 24 + 9 = 33 fő,
- a felvételi ponthatár (az államilag finanszírozott és az önköltséges képzésre)
 - o a DE GYTK-n 385/344 pont,
 - o a PTE ÁOK-on 385/352/382 (pótfelvételi) pont,
 - o a SE GYTK-n 392/390 pont,
 - o az SZTE GYTK-n 385/296/298 (pótfelvételi) pont.

A jelen ponthoz kapcsolódó főbb adatokat a **II. táblázatban** is bemutatjuk:

31. A felvi.hu július végén elérhető tájékoztatója szerint 2019-ben

- a Semmelweis Egyetem Gyógyszerésztudományi Karára állami finanszírozású képzésre a 398 vagy annál több pontot elérő hallgatókat, önköltséges képzésre a 410 vagy annál több pontot elérőket vették fel (összesen 163 főt),
- a Szegedi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Karára állami finanszírozású képzésre a 389 vagy annál több pontot elérő hallgatókat, önköltséges képzésre a 302 vagy annál több pontot elérőket vették fel (összesen 116 főt),

II. táblázat

Év	Finanszírozás	Jelentkezők		Felvett létszám		Ponthatár
		összesen	első helyen	állami	költségtér.	
DE- GYTK						
2017	Állami	398	79	77		399
	Költségtérítéses	41	2		1	410
2018	Állami	302	54	73		385
	Költségtérítéses	33	0		2	344
PTE- GYTK						
2017	Állami	355	46	61		385
	Költségtérítéses	57	7		16	311/377
2018	Állami	318	58	66		385
	Költségtérítéses	38	6		9	352/382
SE- GYTK						
2017	Állami	656	198	147		405
	Költségtérítéses	73	3		3	395
2018	Állami	542	141	147		392
	Költségtérítéses	63	3		3	390
SZTE- GYTK						
2017	Állami	496	95	100		385
	Költségtérítéses	85	14		24	287/348
2018	Állami	450	98	76		385
	Költségtérítéses	79	12		33	296/298

III. táblázat

Gyógyszerészek elhelyezkedése Magyarországon

	Tényleges (2017)	Becsült/ideális (2017)
Közforgalom	5575	7500
Fekvőbeteg-gyógyintézet	489	900-1000
Ipar	735	735
Nagykereskedelem	100*	100
Hatóság, államigazgatás	150*	170
Oktatás	268	268
Külföld	50*	100*
Összesen:	7067	9873

*becsült adatok

IV. táblázat

Alapnyilvántartás szerinti gyógyszerészek tényleges és becsült kormegoszlása 2017-2030 (fő)

Életkor	Halálozási ráta (%)	2017	2020	2025	2030
23-24	0,41	444	400	400	400
25-29	0,49	1502	1769	1921	1970
30-34	0,68	1383	1504	1737	1876
35-39	1,07	1308	1359	1532	1715
40-44	2,03	1013	1160	1338	1521
45-49	3,86	1115	1085	1179	1330
50-54	7,55	947	1001	1057	1159
55-59	11,97	872	896	946	1012
60-64	16,96	944	875	856	887
65-69	22,59	929	871	800	786
70-	65,00	2342	2425	2467	2456
Képzésből kalkulált létszám (új belépők):		416	400	400	400
Összlétszám:		12799	13342	14233	15112

- a Debreceni Egyetem Gyógyszerésztudományi Karára állami finanszírozású képzésre a 397 vagy annál több pontot elérő hallgatókat vették fel (összesen 79 főt), önköltséges képzésre nem vettek fel hallgatót,
- a Pécsi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Karára a 385 vagy annál több pontot elérő hallgatókat, önköltséges képzésre a 312 vagy annál több pontot elérőket vették fel (összesen 89 főt),
- a felvettek összlétszáma 447 fő, az első helyen jelentkezettek összlétszáma 394 fő.

A felvi.hu által közzétett adatok – értelemszerűen – nem véglegesek, mert a felvettek száma nem okvetlenül azonos a beiskolázottak számával (a beiskolázottak száma 2019 szeptemberében válik egyértelművé) és még pótfelvételi hirdetése is – elvben – lehetséges.

Összegzés:

- a közforgalomban dolgozó gyógyszerészek száma (2017-es adatok alapján) 5575 (elméleti ideális helyzetben 7500 főre lenne szükség);
- fekvőbeteg-gyógyintézetben dolgozó gyógyszerészek száma (2017-es adatok alapján) 489 (minimálisan 900-1000 főre lenne szükség)
- iparban dolgozó gyógyszerészek száma (2014-es adatok alapján): 735;

- nagykereskedelemben dolgozó gyógyszerészek száma (2014-es adatok alapján) kb. 100;
- hatóságnál, államigazgatásban dolgozó gyógyszerészek száma (2014-es adatok alapján): kb. 150;
- oktatásban dolgozó gyógyszerészek száma (2014-es adatok alapján) 268;
- külföldön munkát vállaló gyógyszerészek száma (a 2018-ban és azt megelőző években kiadott jó hírnév igazolások száma alapján) több mint 100;
- az alapnyilvántartásban lévők közül
 - 3271 fő (26%) a nyugdíjkorhatárt betöltötte,
 - az elkövetkező időszakban évente kb. 189 fő éri el a nyugdíjkorhatárt,
 - a működési nyilvántartásban lévők közül
 - 1007 fő (14%) a nyugdíjkorhatárt betöltötte,
 - az elkövetkező időszakban évente kb. 135 fő éri el a nyugdíjkorhatárt.

II. Predikció

32. Nyilvántartások alapján becsült létszámadatok (IV. táblázat)

Megjegyzés:

- a 2017-es adatok tényt számok, belőlük kiindulva kalkuláltuk a későbbi évek adatait;

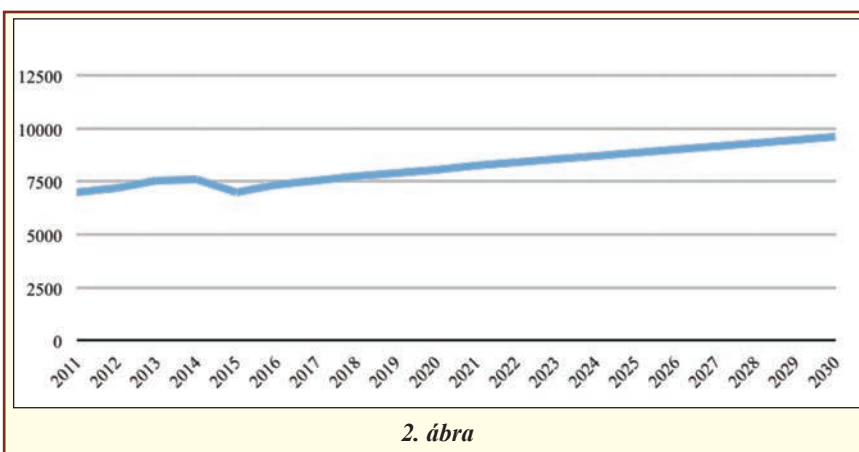
- figyelembe vettük a korspecifikus halálozási arányszámokat;
- állandónak tekintettük a jelenlegi 400 körüli felvett létszámot a gyógyszerészképzésekre;
- matematikailag ideálisnak tekintettük a gyógyszerészek korcsoportokon belüli eloszlását és felfelé "vándorlását".

33. A 2030-ra várható gyógyszerészi létszám

A működési nyilvántartás szerinti gyógyszerészek tényleges és becsült kormegoszlása

2011-2030 között az **V. táblázatban látható**. A táblázat értékei a képzésből kalkulált létszám, a működési nyilvántartás szerinti összlétszám és az alapnyilvántartás szerinti összlétszám arányával korrigált értékek. A táblázatban a 23-24 és a 25-29 éves korosztályt összevontan szerepeltetjük.

34. A működési nyilvántartás szerinti gyógyszerészek becsült létszáma 2030-ig (2. ábra)

2. ábra

35. A működési nyilvántartás szerinti gyógyszerészek becsült kormegoszlása 2030-ig (fő) (3. ábra)

36. Amennyiben a gyógyszerészképzésre felvett hallgatók létszáma időben nem változik jelentősen, az alábbi becslések adhatóak meg:

- Az alapnyilvántartási adatokat és a népességmozgási paramétereket figyelembe véve 2030-ra a gyógyszerészek összlétszáma várhatóan 22%-kal emelkedik.

V. táblázat

Működési nyilvántartás szerinti gyógyszerészek tényleges és becsült kormegoszlása 2011-2030 (fő)

Életkor	Halálozási ráta (‰)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
23-24	0,41	1086	1122	1225	1168	1126	1128	1247	1258	1290
25-29	0,49									
30-34	0,68	893	906	971	963	981	980	1001	1023	1022
35-39	1,07	680	753	798	805	833	885	865	891	917
40-44	2,03	748	722	695	685	603	657	736	760	785
45-49	3,86	708	707	753	754	730	731	708	711	718
50-54	7,55	657	657	643	668	615	679	688	687	686
55-59	11,97	745	739	732	699	622	614	630	634	637
60-64	16,96	589	628	655	681	606	654	675	655	639
65-69	22,59	449	449	495	513	379	429	460	493	514
70-	46,00	421	510	577	662	467	496	547	614	684
Képzésből kalkulált létszám (új belépők):									234	237
Összlétszám:		6976	7193	7544	7598	6962	7353	7557	7725	7893

Életkor	Halálozási ráta (‰)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
23-24	0,41	1317	1340	1359	1376	1390	1402	1413	1422	1430	1437	1443
25-29	0,49											
30-34	0,68	1028	1037	1049	1063	1076	1090	1103	1116	1128	1138	1148
35-39	1,07	937	954	970	985	999	1013	1028	1042	1055	1069	1081
40-44	2,03	810	833	856	877	897	915	933	950	966	982	998
45-49	3,86	729	742	757	774	792	810	828	846	863	881	897
50-54	7,55	688	691	696	703	712	722	734	748	761	776	791
55-59	11,97	639	641	643	646	650	654	660	667	675	684	695
60-64	16,96	628	620	613	609	606	605	604	605	607	611	615
65-69	22,59	527	536	540	543	544	544	544	544	544	544	545
70-	46,00	755	826	895	962	1026	1088	1147	1203	1256	1307	1356
Kalk. új belépők		238	239	240	241	242	243	243	244	244	245	245
Összlétszám:		8058	8220	8380	8537	8692	8844	8994	9141	9286	9429	9570

- A működési nyilvántartás adataiból becslve 2030-ra 27%-os aktív szakember létszám-bővülést lehet prediktálni.
- Feltételezve, hogy a 23-24 éves korosztályban rendre a frissen végzettek jelennek csak meg, és ők egy évvel később teljes létszámmal átkerülnek az egyel magasabb (25-29 éves) korosztályi csoportba, ezt a két korcsoportot összevontan kezelve, a diagramon látható folytonossági görbék keletkezhetnek, melyekből kitűnik, hogy a legidősebb korosztályba tartozó gyógyszerészek létszáma növekszik. Ennek a csoportnak az értékét az elhalálozás és az aktív dolgozók köréből történő kiesés csökkentheti, azonban a csoportszám csökkenése az összes létszámot is csökkenti.
- Ha figyelembe vesszük a 31. pontban írt ideális létszámot, akkor 8500 aktív (nem nyugdíjas korú) gyógyszerész munkavállalására van szükség a közforgalom és a fekvőbeteg-ellátás területén. Jelen predikcióval ez az állapot a 400 körüli utánpótlással nem biztosítható 2030-ig (2030-ra 7600-7700 fő lesz 65 év alatti). Ugyanakkor reális esély van arra, hogy a nyugdíjas korosztályhoz tartozó gyógyszerészek egy része mind a közforgalmú, mind az intézeti gyógyszerellátásban tovább foglalkoztatható.
- Feltételezve, hogy a működési nyilvántartási számmal rendelkező gyógyszerészek zöme a közforgalomban és a fekvőbeteg-ellátásban dolgozik, a 65 év alatti 8500 fő működési engedéllyel rendelkező aktív szakember létszáma 2020-tól minimum 500 fiatal hallgató felvételével és/majd évenkénti végzésével lenne biztosítható.

3. Összegzés helyett

Elemzésünk közzétételével párhuzamosan jelenik meg a Gyógyszerészeti Hírlapban Hankó Zoltán: „...és ideje van a szólásnak... A létszámhelyzetről” c. írása (Gyógyszerészeti Hírlap 30(8), 4-8 (2019)], amely – részben az itt közölt, részben az 1990-es évek elejétől

rendelkezésre álló adatokra támaszkodva –, szakmai politikai szempontok alapján elemzi a folyamatokat, ad helyzetértékelést, számba veszi a megoldandó feladatokat és kijelöli a teendőket. Írását a következőképpen zárja:

„...jól látható, hogy a szakemberhiány régóta jelen lévő, változó intenzitással felszínre kerülő probléma, amelynek a megoldása (mérséklése) viszonylag hosszabb idő alatt és sok egymásra épülő intézkedéstől várható.

Ha elfogadjuk, hogy a Kamara szempontjából nem járható út a működő közforgalmú és fiókgyógyszertárak számának csökkentése, törekedni kell

- a szolgálati rend racionalizálására,
- az évenként beiskolázható gyógyszerészhallgatók számának növelésére,
- a gyógyszerészhallgatók lemorzsolódásának csökkentésére és a külföldi munkavállalás visszaszorítására,
- a lakossági gyógyszerellátásban különböző státuszban részt vevő gyógyszerészek számának növelésére,
- a vidéki gyógyszerellátás stabilizálására,
- a meglévő szabályozási anomáliák megszüntetésére,
- a (szak)asszisztens képzés és foglalkoztatás újr szabályozására,
- a technológiai fejlődés naprakész követésére és természetesen arra, hogy
- a gyógyszerellátás minden szintjén a megnövekedett igényekhez igazodó, megfelelő jövedelmezőségi viszonyok alakuljanak ki.

Fontos, hogy a probléma feltárásában, a teendők meghatározásában, valamint a végrehajtásában a szakmán belül konszenzus alakuljon ki. És az sem hagyható figyelmen kívül, hogy a létszám- és foglalkoztatási problémák megoldatlansága a szakmai rendszerváltás eredményességét is gátolhatja.”

Nagy V., Sohajda A., Hankó Z.: *How does the number of pharmacists in the Hungarian drug supply?*

Levelezési cím: hanko@mgyk.hu

MGYK Budapest, Dózsa György út 86/b. – 1068

GYÓGYSZERÉSZEK

világnapja | szeptember 25.

BIZTONSÁGOS ÉS HATÁSOS GYÓGYSZERT MINDENKINEK!

A gyógyszerészi felvételi jelentkezések és háttérének aktuális kihívásai

Fittler András¹, Schmidt Attila¹, Füstös Karina¹ és Duga Zsófia²

Bevezető

Az elmúlt évtizedek jelentős hatással voltak a gyógyszerészi szakmára is. Már régóta beszélünk arról, hogy a klasszikus „termék és gyógyszer központú” gyógyszerészi szerepkört felváltotta a „beteg és terápia” központú gyógyszerészet, mely a kognitív gyógyszerészi szolgáltatások elterjedését eredményezte a közforgalmú (pl. gyógyszerészi gondozás) és intézeti (pl. osztályos klinikai gyógyszerészi tevékenységek) gyógyszerellátás területén. A gyógyszerészettel szembeni elvárások a kormányzat és finanszírozó részéről is fokozatosan fejlődnek, és a logisztikai feladatok mellett – számos adminisztratív teendő mellett – a lakosság egészségügyi állapotának és gyógyszerelésének menedzselése irányába mozdul el a hangsúly. Elsősorban a prevenció, az eredményesebb és egyúttal költséghatékony terápia érdekében.

Az egészségügyi és gyógyszerellátás szereplőinek egy olyan folyamatosan változó környezetben kell helytállniuk, melyben évről évre jelennek meg új technológiák és szakmai kihívások. A teljesség igénye nélkül: digitális egészségügy, e-kereskedelem, robotika, biológiai terápiák, 3D nyomtatás, előregedő társadalom, egészség-gazdaságtan, big-data és mesterséges intelligencia, személyre szabott gyógyítás stb. Ez a dinamikusan változó digitális-evolúciós környezet mindennap újabb kihívásokat hoz a gyógyszerészi szakmának, ugyanakkor sohasem látott lehetőséget és számtalan szakmai fejlődési utat is rejt magában. Feltételezhetőleg a gyógyszerész kollégák többsége felismeri, hogy egy igen izgalmas időszakát éljük meg a szakmánk fejlődésének, és a felsorolt jelenségek egyúttal megannyi karrier lehetőséget is jelent a gyógyszerészet valamennyi területén.

Ugyanakkor e lehetőségeket a társadalom nem feltétlenül ismeri fel, és ahogyan közleményünkben tárgyaljuk, a gyógyszerészi pálya iránti érdeklődés elégtelennek tűnik. Mivel megfigyelhető volt az egyetemi tanulmányokat megkezdő elsőhelyes jelentkező gyógyszerészhallgatók számának csökkenése az elmúlt évtizedben, így a magyar nyelvű gyógyszerészképzés felvételi eredményeinek értékelését tűztük ki célul. A jelenség megfigyelésén túl, annak háttérében álló okokat igyekszünk közleményünkben feltérképezni, illetve a szakma (elsősorban a szakmai szerve-

zetek, képzőhelyek és a gyógyszerész kollégák) számára javaslatokat megfogalmazni az első helyes felvételik számának növelése érdekében.

Jelen összeállítás célja, hogy elinduljon egy közös gondolkodás és konkrét lépések történjenek a gyógyszerészi szakma láthatóságának és elismertségének növelése érdekében, hiszen a megfelelő számú, felkészültségű és motivációval rendelkező felvételiző, majd hallgató és végül kolléga nélkül a szakma fejlődése és megújulása megkérdőjelezhetővé válik. Ezen felül a már napjainkban is tapasztalható munkaerő-piaci helyzet – mely különösen a vidéki humán erőforrás-hiány kapcsán szembetűnő – tovább fokozódik [1].

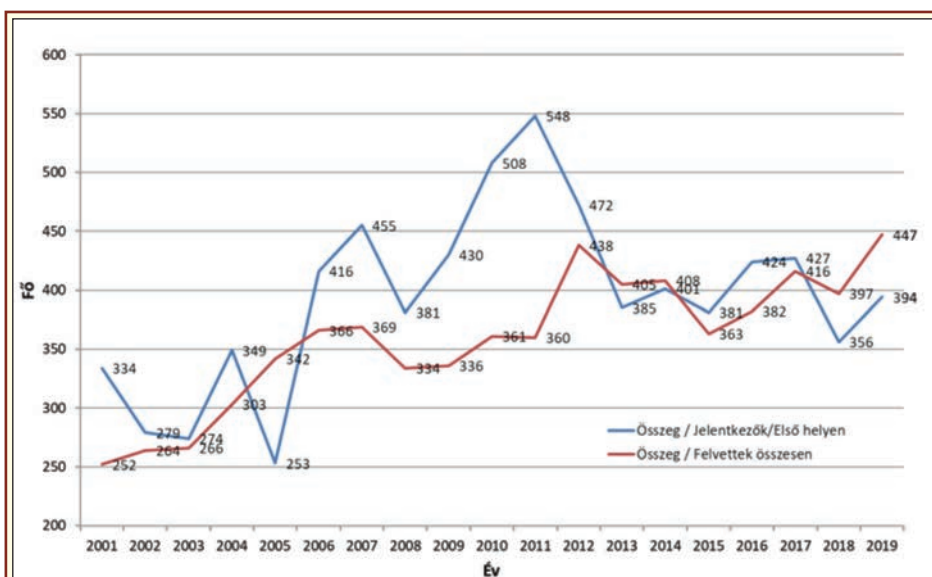
Elsőhelyes jelentkezések számának alakulása

Az ezredfordulót követően jellemzően meghaladta a gyógyszerészképzést első helyen megjelölő diákok száma a karokra felvett hallgatók számát. Erre az időszakra elmondható, hogy az elkötelezett diákokból túljelentkezés volt a hazai gyógyszerésztudományi karokra, különösen 2006 évtől kezdődően. Ezzel szemben 2011 óta változott az irányvonal és országosan folyamatosan csökken a gyógyszerészképzés iránt elkötelezett első helyes jelentkezők száma. Több esetben (2013, 2014, 2018 és 2019-ben is) meghaladta az elsőhelyes jelentkezők számát a felvett gyógyszerészek száma. Ennek következtében a képzési keretszámokat egyre nagyobb arányban a gyógyszerészképzést második, harmadik helyen megjelölő jelentkezőkkel töltik fel a képzőhelyek.

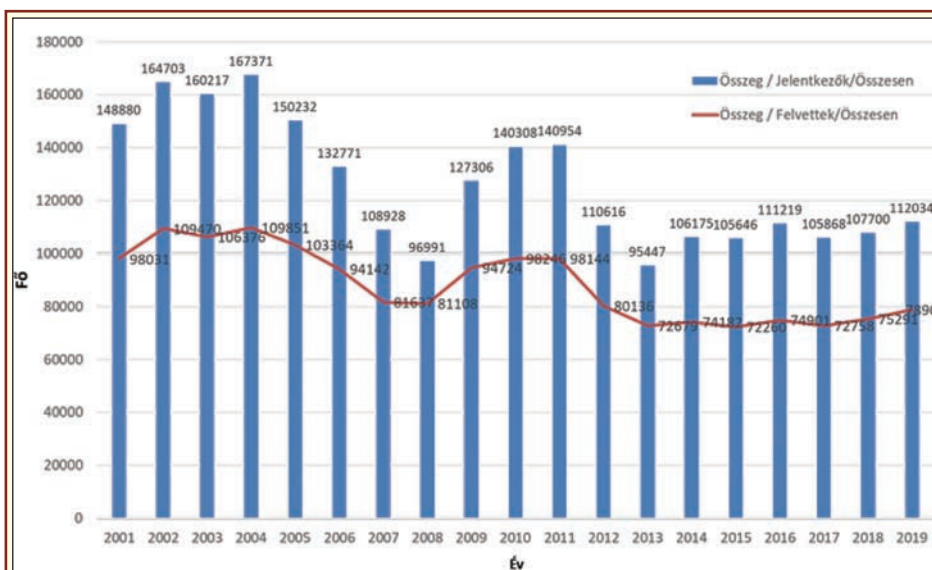
Ábráinkon (1. és 2. ábra) az általános felvételi eljárásban résztvevő államilag finanszírozott és költségterítéses jelentkezőket/felvetteket együtt szerepeltettük,

Fittler András a PTE GYTK Gyógyszerészeti Intézet docense. Budapesten diplomázott 2005-ben, majd Pécsen 2010-ben PhD fokozatot, 2012-ben közgazdász BSc diplomát szerzett, 2016-ban habilitált. 2019-ben Minőségirányítási rendszermenedzser mäsoddiplomát szerzett. Számos közleménye jelent meg, oktató-kutató munkája mellett közforgalmú- és intézeti gyógyszerellátásban is rendszeresen dolgozott. 2016-tól a PTE Gyógyszerésztudományi Kar általános és oktatási dékánhelyettese.

1. ábra: Első helyes gyógyszerész jelentkezések és felvettek számának alakulása az általános felvételi eljárásban (2001-2019)

2. ábra: Jelentkezők és felvettek számának alakulása az általános felvételi eljárásban országosan (2001 – 2019)

ugyanis a költségtérítéssel jelentkezők száma országosan jellemzően marginális. Valamint az első helyes jelentkezések mutatják a valós jelentkezési szándékot, függetlenül attól, hogy állami finanszírozott vagy költségtérítéssel képzésre jelentkezik a diák. A közleményünkben bemutatott felvételi adatok a felvi.hu alapján készültek [Oktatási Hivatal. www.felvi.hu (megjelenítve 2019. július)]

Ahogy említettük, nem mindig volt ez így, hiszen az ezredforduló első évtizedében jellemzően meghaladta, akár jelentős mértékben is, az első helyes jelentkezők (elsősorban gyógyszerészként tanulni vágyók) száma a felvettek számát. A túljelentkezés időszaka (2006-2011) egybeesik a közfoglalmú gyógyszerellátás liberalizációjának időszakával, amikor is 2000-ről közel 2500-ra növekedett a gyógyszerterek száma ha-

zánkban, mely munkaerőpiaci keresletet generált, illetve vélhetőleg a szakmánk felé irányította a lakosság figyelmét. Szerepet játszhatott a jelentkezők számának átmeneti növekedésében, hogy 2009-től doktori cím is jár a gyógyszerészdiploma mellé. Ugyanakkor kérdéses, hogy vajon mi állhat az elmúlt évek csökkenő tendenciája mögött, valamint a jelenség más képzéseket (elsősorban az orvosi képzést) is érinti-e?

Az orvostudományok iránt érdeklődő első helyes jelentkezők száma az elmúlt közel 20 év folyamán kevésbé ingadozó, az elmúlt 5 évben 2087-2249 fő között mozog. Összevetve a gyógyszerészeti jelentkezési létszámadatokkal a legszembetűnőbb különbség az, hogy az orvostudományra jelentkezők száma legalább kétszerese a felvett orvosképzés létszámának. Az elmúlt 5 évben 1022-1073 orvostanhallgató kezdte meg tanulmányait a hazai egyetemeken az általános felvételi eljárás keretében. Vagyis az orvosképzés esetén folyamatosan kétszeres túljelentkezés figyelhető meg, a gyógyszer-

észképzésben jelentős túljelentkezés csupán 2010-2011 időszakban volt megfigyelhető.

A magyar felsőoktatást vizsgálva (képzési területtől függetlenül) az általános felvételi eljárásban 2011-2013 időszakban jelentősen csökkent a jelentkezők (-47%) és a felvettek (-36%) száma (lásd **2. ábra**). Visszavezethető ez a felvételi rendszer szigorodására, az emelt szintű érettségi követelmények bevezetésére, illetve arra, hogy sok szak esetén csak költségtérítéssel formában engedélyezett annak meghirdetése. Ugyanakkor e számok az elmúlt 5 évben közel állandók, illetve némileg növekednek, így a gyógyszerészeti jelentkezéseket legfeljebb részben magyarázzák.

A négy gyógyszerészképző hely karonkénti folyamatainak vizsgálata az elmúlt tíz évben nagyjából egységes és a fentebb bemutatott jelenségekkel össz-

I. táblázat

Elsőhelyes jelentkezések alakulása karok szerinti bontásban a vizsgált 2014 – 2018 időszakban, valamint az idei (2019-es) adatok

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Debreceni Egyetem	92	72	73	81	54	81
Pécsi Tudományegyetem	39	42	34	50	59	56
Szegedi Tudományegyetem	112	93	96	95	99	100
Semmelweis Egyetem	159	174	221	201	144	157

Megjegyzés: Az adatok az állami finanszírozott és költségtérítéssel járó képzésre első helyen jelentkezők összesített létszámadatait tartalmazzák.

hangban álló adatokat mutat. Az első helyes jelentkezések száma az elmúlt években Budapest és Debrecen esetében csökken, Szegeden stagnál, Pécsen most éri el a 2015. évi visszaesés (lásd alább a 2015. évi minimum pont bevezetést) előtti állapotot. Sajnálatos módon, valamennyi képzőhelyen megfigyelhető csökkenés az első helyes jelentkezők számában. A felvett létszámának alakulását vizsgálva megállapítható, hogy annak ellenére, hogy az első helyes jelentkezők számában jelentős eltérések tapasztalhatók az elmúlt 10 év során, különösen a SE esetében, a felvett létszáma az SE és a DE esetén közel állandó, míg a PTE és az SZTE esetében igen változó. Figyelemfelkeltő, hogy 2018. évben valamennyi képzőhely esetében kevesebb volt az elsőhelyes jelentkezők száma (az általános felvételi eljárás során) mint a felvett hallgatók száma.

A fenti ábrák nem tartalmazzák a pótfelvételi eljárás jelentkezési és felvételi adatait, mivel a pótfelvételi meghirdetésének lehetőségével lényegében csak a PTE és SZTE él, valamint a jelentkezők és a felvett létszáma nem jelentős (10-15 fő/év) és évenként igen változó. Megjegyzendő, hogy pótfelvételre azok jelentkezhetnek, akik az általános felvételi eljárás során egyetlen megjelölt képzésre sem kerültek be, illetve akik az általános felvételi eljárásban nem nyújtottak be jelentkezést. Ilyenkor csak egyetlen felsőoktatási intézmény, egyetlen költségtérítéssel járó képzésre lehet jelentkezni.

A ponthatárok vonatkozásában megemlítendő, hogy a 2015. évi minimum pont bevezetésekor az államilag finanszírozott minimum felvételi ponthatárokat a tervezett 400-ról 385-re módosították. Ezt megelőzően az államilag finanszírozott ponthatárok esetében a 2012-2014 évi időszakra jellemző különbség alakult ki (SE és DE magasabb, míg PTE és SZTE alacsonyabb), ugyanakkor az elmúlt években már közeledtek egymáshoz a felvételi ponthatárok.

A gyógyszerészi jelentkezések alakulását tágabb környezetbe helyezve megállapítható, a 2010-es évek elején országosan csökkent a felvételi eljárásban jelentkezők és felvett létszáma. És bár ez valamennyi képzést érintette, a gyógyszerészi jelentkezések számát csak részben magyarázza, vélhetően más befolyásoló tényezők keresése szükséges a jelenség hátterének megismeréséhez.

A jelenség hátterének vizsgálata

A bemutatott adatok azt sejtetik, hogy a szakma iránt érdeklődő és gyógyszerészi oklevelet megszerezni kívánó motivált fiatal hallgatók száma igen változó és 2010-től csökkenő tendenciát mutat. Mivel ennek már középtávon is jelentős gazdasági, oktatásszervezési és szakmapolitikai következménye is lehet, szükségszerű átgondolni és napirenden tartani, hogy milyen okok vezethetnek ehhez az állapothoz, valamint azt is, hogy milyen esetleges további kockázatokkal kell számolni.

A teljesség igénye nélkül igyekszünk pár háttérben álló okot feltérképezni annak érdekében, hogy az első helyes jelentkezések számának csökkenését jobban megérthessük, illetve a megoldás irányába hatékonyabb lépéseket tegyünk.

Feltételezhető, hogy a fiatalok és a társadalom többsége sem tudja, hogy mit csinál egy gyógyszerész. Ezen felül a pályaválasztás előtt álló diákoknak – és pályaválasztási döntésükben elsősorban finansiális okokból egyre nagyobb befolyással bíró szüleiknek – nincs valós képük az elhelyezkedési lehetőségekről, nem tudják milyen kifutása lehet a szakmának, milyen karrier út állhat egy gyógyszerész előtt. Bizonyára a legtöbb kollégának volt már alkalma elmagyarázni laikusok, betegek vagy ismerősök számára, hogy mi mindent csinálhat egy gyógyszerész a diploma megszerzése után. Nem feltétlenül ismert az emberek számára, hogy a gyógyszerértékesítő (patikusi) munkán kívül egy gyógyszerész elhelyezkedhet az intézeti gyógyszerellátásban, a gyógyszergyártásban, a gyógyszerkutatásban, valamint a nagykereskedelemben és a gyógyszerhatóságokban is.

Az embereknek a gyógyszerésztárról nem feltétlenül a „gyógyszerész” vagy egy „egészségügyi intézmény” jut az eszébe. A társadalom, a betegek és akár a társzokmák szemében is elsősorban a logisztikai és kereskedelmi tevékenységei ismertek a gyógyszerészetnek és nem „egészségügyi dolgozóként” vagy a „gyógyszerek szakértőjeként” tekintenek rá. A pályaválasztó fiatalok kihívást keresnek és a szemükben nem jelent vonzó szakmai perspektívát a társadalomban kialakult kép a gyógyszerészi munkáról. A gyógyszerészekről kialakult képet az is meghatározhatja, hogy gyakran gyógyszerész helyett a szakasszisztensekkel találkoznak a gyógyszerésztárba betérők a társadalomban.

Az orvoshiány országosan ismert probléma, míg a gyógyszerészhiány ezzel szemben nem. Holott égető kérdés, ahogy már korábban említettük, elsősorban a vidéki gyógyszerellátás területén. Hiánypótló az MGYK 2014. és 2019. évi adatgyűjtése és értékelése a gyógyszerészet magyarországi létszám-összefüggéseiről [2]. Ebben megállapításra kerül, hogy a közforgalmú gyógyszerellátásban további 1900 kollégára, míg az intézeti ellátásban további 500 kórházi-klinikai gyógyszerészre lenne szükség. Figyelembe véve, hogy az AEEK működési nyilvántartásban jelenleg közel 7500 kollégát tartanak nyilván, akik egészségügyi tevékenységeket végeznek, Magyarországon a gyógyszerész-hiány 25%-os, vagyis minden negyedik gyógyszerész hiányzik a közforgalmú és intézeti gyógyszerellátásból. Ennek helytálló helyen és időben történő kommunikációja stratégiai fontosságú.

A pályaválasztási döntést a karrierút és elhelyezkedési lehetőségeken felül a várható fizetések is jelentős mértékben befolyásolják. A pályaválasztás előtt állók számára feltételezhetőleg a gyógyszerési fizetések sem ismertek. A Diplomás Pályakövető Rendszer 2018. évi jelentése alapján a vizsgált évfolyamok (2011-2016. évben végzetek) esetén a pályakezdő gyógyszerészi átlagjövedelem havi bruttó 320eFt, míg 6 év után ez 420eFt. A könnyű elhelyezkedési lehetőséget jól szemlélteti, hogy az álláskereső státuszban lévők aránya 0%-0,7% között, míg a végzést követően az átlagos elhelyezkedési idő 1,15-1,65 hónap között mozog [3].

Ugyan nem az elsőhelyes jelentkezések száma szempontjából releváns, hanem az összes jelentkezők számát befolyásolhatja, de az átjárás az orvosi (ÁOK/FOK) és gyógyszerész (GYTK) szakok közt megszűnt, emiatt vélhetően tovább csökkent a jelentkezők száma. Vannak és voltak olyan fiatalok, akik azért lettek gyógyszerészhallgatók, mert nem vették fel őket orvosnak. Míg korábban gyakorlat volt, hogy átjelentkeztek az első év(ek)ben az orvosi vagy fogorvosi szakra, addig 2017-óta ezt már nem tehetik meg, újra kell felvételizniük.

A szakközépiskolai/szakgimnáziumi rendszer átalakítása révén jelentősen csökkent a természettudományos tantárgyak oktatott óraszám, mely révén érezhetően csökken ezen iskolatípusból érkező jelentkezők száma [4].

A közeljövő egyik aggasztó kérdése, hogy amennyiben a jelenleg hatályos felvételi szabályozás [423/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet] nem módosul, 2020-tól a felvételi eljárásban nem csupán két emelt szintű érettségi, hanem egy középfokú nyelvvizsga is feltétele lesz a jelentkezésnek. Ezen kívül csak a második érettségi tárgy után lesz adható az 50 többletpont, ráadásul az első – jellemzően középfokú – nyelvvizsgáért sem jár majd többletpont, mert az kö-

telező lesz. Ezzel – hasonlóan a felvételi rendszer 2011-13 évi szigorodásához – további jelentkezői szám csökkenés várható a magyar felsőoktatásban, hisz nem minden jelentkezőnek van/lesz nyelvvizsgálója, valamint a megszerezhető többletpontok száma is jelentős mértékben átalakul a korábbi évekhez képest. A gyógyszerészi-orvosi képzéseknél a problémát az fogja okozni, hogy ha a minimumpont (gyógyszerészet esetén 385) megmarad, az – amennyiben a vonatkozó szabályozás korrekciója nem történik meg – várhatóan megtizedeli a felvehető gyógyszerészhallgatók számát, ezzel beláthatatlan szakember ellátottsági hiányt okozva.

További tényezők, melyek a fiatalok pályaválasztási döntéseit adott esetben negatívan befolyásolják: a diákok tartanak a röghöz-kötéstől (2012 óta) és az osztatlan képzés hosszúságától; a képzést nehéznek ítélik meg, tartanak az átsorolási szabályozástól; az általános és középiskolákban a természettudományos tárgyak oktatása átalakulóban van, bizonytalanok a kémia tudásuk megfelelőségét illetően; nem ismerik a diákok pontosan hogy épül fel, miből áll a gyógyszerészképzés; az egészségügy társadalmi megítélése nem pozitív, rossz a sajtója az az egészségügynek (negatív hírek), a gyógyszerárban is – ha járnak egyáltalán – a nehézkes betegellátást és negatívumokat látják.

Javaslatok a jelentkezők számának növelése érdekében

Jogosan merül fel a kérdés arra vonatkozóan, hogy mit lehet tenni, hogy egyre több, a pálya iránt érdeklődő és a képzésben motivált középiskolás jelentkezzen a négy hazai gyógyszerészképző helyre. Annak érdekében, hogy hatékonyan feltérképezzük a fiatal gyógyszerész kollégák vélekedését a lehetséges megoldási lehetőségekről, a 2019. évi LIV. Rozsnyay Mátyás Emlékversenyen közel 40 kolléga bevonásával a Rohrbach-féle 635-ös módszer adaptált változatával gyűjtött az első szerző (FA) az MGYT Ifjúsági Bizottságának közreműködésével megoldási javaslatokat. Az alkalmazott kreatív probléma megismerését és megoldást támogató módszer a brainstorming kevésbé kötetlen írásos változata. A csapatmunkán alapuló kreativitást serkentő módszertan során, négy 2-3 fős csapatnak csapatonként három-három konkrét megoldási javaslatot kellett keresniük az elsőhelyes jelentkezések számának növelése érdekében. Ezt követően a lapokra felírt javaslatok az óramutató járásával ellentétes irányban gazdát cserélnek a 2-3 fős csoportok közt, majd a kapott lapon szereplő 3 javaslat elolvasását követően röviden kiegészítették, vagy tovább gondolták azokat. Tehát minden esetben a kapott 3 ötlet már befolyásolja a résztvevőket. Így elérhető volt, hogy a negyedik csere végére az alapötletek finomított változatai álltak elő. A résztve-

vők relatíve nagy száma lehetővé tette, hogy három szemszögből (egyetemek, szakmai szervezetek, gyógyszerész társadalom/egyen) is megvizsgáljuk a potenciális javaslatokat. Így az alkalmazott kreatív probléma megismerését és megoldást támogató módszer segítségével közel másfél óra alatt mindösszesen 36 (3 szemszög x 4 csoport x 3 javaslat) potenciális megoldási javaslattal álljunk elő. Terjedelemi korlátok miatt jelen közleményben a résztvevők által legjobbnak értékelt, valamint a szerzők által elsődlegesen ajánlott javaslatokat mutatjuk be röviden.

A jellemzően 25-35 éves korosztály ideális csoport a kérdés tárgyalására, hiszen egyetemi tanulmányait nemrég fejezték be, relatíve friss élményekkel rendelkeznek a felvétellel és a képzéssel kapcsolatban, valamint a felvételi előtt állóktól életkorban kevésbé térnek el, így szemléletük és motivációik vélelmezhetően hasonlóak.

Lehetőségek a gyógyszerész kollégák számára

- *Láthatóság* növelése a közösségi médiában: gyógyszerészi témában facebook oldal és YouTube csatorna (vlog) vezetése, olyan influencer kollégák megjelenítése, akik felkeltik a figyelmet és pozitív képet mutatnak a szakmáról. A gyógyszerészek a személyes profiljukon jelenítsék meg a munkájukat.
- *Magasabb közéleti szerepvállalás*: A gyógyszerészek aktívabb megjelenése a közéletben és a médiában, melyhez szükséges a szerepvállalók felkészítése. Szüksége van a szakmánknak média arcokra, olyan fiatal gyógyszerészekre, akik a televízióban és nyomtatott sajtóban hitelesen nyilatkoznak szakmai kérdésekben.
- *Gyógyszerész „roadshow” és annak népszerűsítése*: A szakma különböző területein a gyógyszerertárak/-gyárak falain belül, illetve azon kívül is (pl. középiskolákban) a szakma sokszínűségét bemutató látványos kísérletek, magisztrális gyógyszerkészítés és szituációs játékok.
- *Gyógyszerertári nyílt napok*: Országosan egységes módszertannal, időpontban (pl. gyógyszerészet világnapja, Semmelweis nap) és kampányt követően valós környezetben bemutatni hogy „Miért jó gyógyszerésznek lenni?”. Nem csak közforgalmú gyógyszerészetet vagy intézeti gyógyszerészt kell bemutatni, hanem kutatókat, ipari gyógyszerészeket is.

Lehetőségek az egyetemek számára

- *Nyílt napok és tanulmányi versenyek*: Már a gimnázium előtt felkelteni a diákok érdeklődését a szakma és a képzés iránt. Jelenleg több egyetemen is szerveznek nyílt napokat, ugyanakkor ezek jó gyakorlatnak kölcsönös megismerése által hatékonyságuk

vélhetően növelhető. Izgalmas (nem csak kémia témájú) ismereti versenyek és felkészítők szervezése.

- *Modern csatornák felhasználása a képzés bemutatására*: Elsősorban Facebook, Instagram felületeken érdekesebb laborgyakorlatok, szakmai eredmények, terápiás lehetőségek megosztása. Hallgatói önkormányzatok bevonásával a hallgatói élet bemutatása.
- *Természettudományos versenyek, ösztöndíjprogramok*: Országos középiskolásoknak szóló természettudományos versenyeken az egyetemek/gyógyszerész képzés megjelenése javasolt. Ezen felül magasabb tanulmányi ösztöndíj, valamint a TDK szorgalmazása és ehhez kötődő jutalmak motiválók lehetnek a diákok számára.
- *Képzés fejlesztése, tananyag aktualizálása*: Gyakorlati gyógyszerészi tantárgyak már első évtől való bevezetése a hallgatókon kívül közvetett módon a pályaválasztás előtt állókra is pozitív hatással bírhat. Hallgatói vélemények nagyobb figyelembevétele és e-learning rendszer(ek) bevezetése tovább javítaná a képzés megítélését.

Lehetőségek a szakmai szervezetek számára

- *Szakma pozitív megítélésének javítása*: Gyógyszerészi kompetenciák fejlesztése.
- *Média reklám a szakma népszerűsítésére*: Ismertebb emberek bevonásával bemutatkozó kisfilmek a szakmánk egyes részterületeiről.
- *Felülről ösztönözni a gyógyszerészi keretszám növelését*: Tanulmányok segítségével a gyógyszerészi tevékenységek eredményességének és egészséggazdaság nyereségének bemutatása. Kórházi vezetés ösztönzése a klinikai gyógyszerészet szélesebb körű elterjedése érdekében.
- *Gyógyszerertárak éjszakája*: Iskolák számára rendszeresen minden évben 1 napot kijelölve a gyógyszerészi munkahely interaktív bemutatása.

Összefoglalás

Számos, a gyógyszerészet befolyásolási körén kívül és azon belül álló folyamat vezetett ahhoz a jelenséghez, hogy az elmúlt években csökkenni látszik a hazai gyógyszerészképző helyekre első helyen jelentkező diákok száma. A hallgatói létszám csökkenése rövidtávon tűnhet a képzőhelyek problémájának, ugyanakkor már középtávon is jelentős szakmapolitikai és gyógyszerellátási kérdésnek tekinthető. Nem beszélve arról, hogy a jelenség hátterében a gyógyszerészi hivatás társadalmi megítélése is állhat, mely a mindennapi munkánk és a szakma jövője szempontjából sem közömbös. Így az érintett szereplőknek összefogása szükséges, mely hatékony kommunikációt és tudatos együttműködést kíván az egyetemek, a szakmai szervezetek és a gyógyszerész kollégák részéről.

IRODALOM

1. Hankó Z.: A létszámhelyzetről. Gyógyszerészi Hírlap 2019. augusztus – 2. Nagy V., Sohajda A., Hankó Z.: . Hogyan alakul a létszámhelyzet a gyógyszerellátásban? Gyógyszerészet 63(8), xyh-ztp (2019). – 3. Oktatási Hivatal. Országos benchmark adatok - DPR Adminisztrációs Adatbázisok Egyesítése adatszolgáltatás a Felsőoktatás Intézmények számára, 2019. – 4. MTA. Az MTA Közoktatási Elnöki Bizottságának állásfoglalása a műveltség iskolázási és tantervi beszűküléséről (2018. FEBRUÁR 26.) forrás: https://mta.hu/mta_hirei/az-mta-kozoktatasi-elnoki-bizottsaganak-allasfoglalasa-a-muveltség-iskolazasi-es-tantervi-beszukuleserol-2018-februar-108488 (megjelenítve 2019. augusztus)

FITTLER A., SCHMINDT A., FÜSTÖS K., DUGA Zs.: *Evaluation of trends and challenges in Hungarian university application for pharmacy education*

Number of applications for pharmacy education show an unfavorable trend during the past years in Hungary. As even the midterm consequences can cause issues in the national pharmaceutical supply system workforce market, the authors have discussed the background and the most probable contributing factors of the phenomena. Furthermore, the potential actions for resolving the issue of decreasing number of applications are discussed aiming to attract applicants to pharmacy schools in the future.

¹PTE Gyógyszerésztudományi Kar, Pécs, Rókus u. 2. – 7624;

²PTE ÁOK Magyar Felvételi és Hallgatói Szolgáltató Iroda, Pécs, Szigeti út 12. – 7624

A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság 2019. II. féléves szabadon választható továbbképzései

Tisztelt Kollégák!

Ezúton értesítem Önöket a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság **2019. II. féléves** szabadon választható továbbképzéseiről. A megyei szervezetekkel egyeztetve és együttműködve közösen szervezzük a továbbképzéseket, amelyek szakmai tartalmát az egyetemek gyógyszerésztudományi karai és/vagy a szakosztályok is támogatják. A továbbképzések kreditértéke 16 pont és tesztírással zárulnak. Kérjük, kövesse figyelemmel hírleveleinket és honlapunkat (www.mgyt.hu), ahol tájékozódhat továbbképzéseinkről. Szakasszisztenseknek 2019. II. félévében Miskolcon és Szombathelyen tartunk továbbképzést. Részükre a továbbképzés kreditértéke 10 pont.

November 9-én, Érden kerül megtartásra a Szemelvények a Terápiás tanácsadás területéről c. továbbképzés, mely 6 hallgatói pontot ad a résztvevők számára, s melyre szakasszisztensek is jelentkezhetnek (a kreditérték részükre 4 pont).

A továbbképzések abban az esetben, ha a részvételi létszám nem éri el a 30 főt, sajnos elmaradnak. Kérjük Önöket, hogy támogassák a szervezők és az előadók erőfeszítéseit, amellyel magas színvonalú gyakorlati ismeretek átadására törekszünk. Észrevételeit a továbbképzésekről megteheti a bacsKay.ildiko@pharm.unideb.hu email címen.

Továbbképzéseinkről további információt nyújtunk az alábbi elérhetőségen: Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság, Polonyi Adrienn: tagdij@mgyt.hu.

Őszintén remélem, hogy részvételével támogatja a megyei MGYT szervezetek munkáját is, amelyet ezúton köszönök meg:

Dr. Bácskay Ildikó
továbbképzési titkár

Tanfolyam általános adatai (helyszín, időpont, díj)	Előadó neve	Előadás címe
2019. szeptember 01.-2019. december 31. e-learning	Dr. Tábi Tamás egyetemi docens	NSAID-ok biztonságos terápiája
Tanfolyam díja: MGYT-tag ingyenes, nem MGYT tag 10.000 Ft	Dr. Szántó Sándor egyetemi docens	Sportsérülések kezelése
	Dr. Juhász Béla egyetemi docens Dr. Karácsonyi Zoltán ortopéd sebész	Mozgásszervi megbetegedések
Tanfolyam általános adatai (helyszín, időpont, díj)	Előadó neve	Előadás címe
2019. szeptember 14. Miskolc Semmelweis Kórház és Egyetemi Oktatókórház Tanterme	Dr. Horváth László	Orális kemoterápiás készítményekkel kapcsolatos tudnivalók
Tanfolyam díja: 14 500 Ft + 500 Ft pontjótérítési díj, nem MGYT tagok részére 20 000 Ft + 500 Ft pontjótérítési díj.	Dr. Halmos Gábor	Prostata karcinoma és korszerű terápiája
	Dr. Vecsernyés Miklós	Tumormarkerek és értelmezésük
	Dr. Bácskay Ildikó	Onkológiai betegekkel folytatott kommunikáció

Tanfolyam általános adatai (helyszín, időpont, díj)	Előadó neve	Előadás címe
2019. szeptember 21. Veszprém Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola (Veszprém, Jutasi út 18/2.	Dr. Szökő Éva	Újdonságok a központi idegrendszerre ható szerek alkalmazása terén – antiepileptikumok, antidepresszánsok és antipszichotikumok helyes alkalmazásával összefüggő gyakorlati kérdések
Tanfolyam díja: 14 500 Ft + 500 Ft pontjótérítési díj, nem MGYT tagok részére 20 000 Ft + 500 Ft pontjótérítési díj.	Dr. Tábi Tamás	Gasztroenterológiai betegségek gyógyszeres kezelésének gyakorlati kérdései
	Dr. Alberti-Dér Ágnes	Fitoterápiás lehetőségek a központi idegrendszer, a gasztroenterológiai és urológia területén
	Dr. Antal István	A gyógyszerforma felépítése, tulajdonságai és a készítmény alkalmazásának összefüggései – Technológia
Tanfolyam általános adatai (helyszín, időpont, díj)	Előadó neve	Előadás címe
2019. szeptember 21. Szombathely, Tővendéglő – Rumi Rajki Sétány 1.	Dr. Horváth László	Orális kemoterápiás készítményekkel kapcsolatos tudnivalók
Tanfolyam díja: 14 500 Ft + 500 Ft pontjótérítési díj, nem MGYT tagok részére 20 000 Ft + 500 Ft pontjótérítési díj.	Dr. Halmos Gábor	Prostata carcinoma és korszerű terápiája
	Dr. Vecsernyés Miklós	Tumormarkerek és értelmezésük
	Dr. Bácskay Ildikó	Onkológiai betegekkel folytatott kommunikáció
	Dr. Oláh Gábor	Hogyan javíthatjuk az onkológiai betegek életminőségét
Tanfolyam általános adatai (helyszín, időpont, díj)	Előadó neve	Előadás címe
2019. október 12. Sopron	Dr. Szökő Éva	Újdonságok a központi idegrendszerre ható szerek alkalmazása terén – antiepileptikumok, antidepresszánsok és antipszichotikumok helyes alkalmazásával összefüggő gyakorlati kérdések
A tanfolyam díja: 14 500 Ft + 500 Ft pontjótérítési díj, nem MGYT tagok részére 20 000 Ft + 500 Ft pontjótérítési díj.	Dr. Tábi Tamás	Gasztroenterológiai betegségek gyógyszeres kezelésének gyakorlati kérdései
	Dr. Alberti-Dér Ágnes	Fitoterápiás lehetőségek a központi idegrendszer, a gasztroenterológiai és urológia területén
	Dr. Antal István	A gyógyszerforma felépítése, tulajdonságai és a készítmény alkalmazásának összefüggései – Technológia
Tanfolyam általános adatai (helyszín, időpont, díj)	Előadó neve	Előadás címe
2019. november 09. Zalaegerszeg	Dr. Tábi Tamás	Inzulinok, inzulin analógok, GLP-1 agonisták. Az 1-es típusú diabétesz gyógyszeres terápiájának alapelvei. Speciális gyógyszerészeti szempontok a cukorbetegség kezelésében
A tanfolyam díja: 14 500 Ft + 500 Ft pontjótérítési díj, nem MGYT tagok részére 20 000 Ft + 500 Ft pontjótérítési díj.	Dr. Benkő Ria	A diabétesz bőrgyógyászati és szemészeti szövődményeinek megelőzésével kapcsolatos tudnivalók
	Szálka Brigitta	Életmód - diéta. Mozgás szerepe a diabéteszes betegek kezelésében
	Dr. Ujhelyi Zoltán	A diabétesz kiegészítő terápiája
	Dr. Takács Gézáné	Újabb terápiás lehetőségek a 2-es típusú DM kezelésében
Tanfolyam általános adatai (helyszín, időpont, díj)	Előadó neve	Előadás címe
2019. november 09. Érd, Dávid utca 4. (Festál Étterem)	Dr. Tiszai Zita	Egyénre szabott táplálésterápia kialakítása: az expédiáló kiemelt szerepe
A tanfolyam díja: 10 000 Ft + 500 Ft pontjótérítési díj.	Dr. Bor Andrea	Idősek gyógyszerelésének jellemző problémái: potenciálisan nem megfelelő- és elesési rizikót hordozó hatóanyagok, vas- és D-vitamin pótlás
	Dr. Gyimesi Nóra	Gyógyszerész, gyógyszerári szakdolgozó szerepe a felelős antibiotikum alkalmazás elősegítésében

Szeretettel várjuk továbbképzéseinken!
Jelentkezés: www.mgyt.hu

VÉGZŐS GYÓGYSZERÉSZHALLGATÓK ÉVKÖNYVE, 2019. – II. RÉSZ

A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság idén másodszor jelentette meg önálló kiadványban az újonnan avatott gyógyszerészdoktorok fényképpel illusztrált legfontosabb életrajzi adatait. A végzős gyógyszerészhallgatókat arra kértük, hogy nevüket, születési helyüket és évszámukat, szakdolgozatuk címét és témavezetőjét, egyetemi éveikre vonatkozó rövid összegzésüket és hobbijukat adják meg. A kiadványban való részvétel önkéntes volt. A kiadványt az avatáskor valamennyi gyógyszerészdoktor a Társaság ajándékeként megkapta.

A Társaság elnökségének döntése értelmében, a kiadványban szereplő gyógyszerészdoktorokat a Gyógyszerészet előfizetőinek is bemutatjuk. A bemutatásra karonkénti bontásban kerül sor a Gyógyszerészet júliusi és augusztusi számában. Júliusban a Budapesten, most a Szegeden diplomát szerzett gyógyszerészdoktorokat mutatjuk be.

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM

ANDRÁS FRUzsINA

(Kecskemét, 1994)

Szakdolgozat címe: Chlamydia fertőzések diagnózisa (témavezető: Dr. Endrész Valéria)

Tanulmányaim során leginkább a gyógyszerhatástan tantárgyat kedveltem. Örülök, hogy az egyetemi éveket Szegeden tölthettem, nagyon megszerettem a várost és sok jó barátot szereztem.

Szabadidőm legnagyobb részét a családommal és a barátaimmal töltöm. Szeretek olvasni, kirándulni, sütni, főzni.

BAJTEL ÁKOS

(Sátoraljaújhely, 1994)

Szakdolgozat címe: Monoterpénvázis 2-amino-1,3-diolk szintézise és alkalmazása (témavezető: Dr. Szakonyi Zsolt)

Egyetemi éveim alatt igyekeztem kihasználni az elem táruló lehetőségeket. A kollégiumban eltöltött 5 év alatt számos emléket szereztem. A Gyógyszerkémi Intézetben diákkörös hallgatóként rengeteg hasznos dolgot tanulhattam, amely eredményeként részt vehettem mind a szegedi, mind az országos TDK konferencián. A Kabay János Szakkollégiumban eltöltött idő sok szempontból meghatározó számomra.

Szeretem a csapatsportokat, továbbá a labdarúgás áll hozzám legközelebb. Csocsó tudásomat is szívesen fejlesztem alkalomadtán. Szívesen töltök időt a barátaimmal, utazással és természetjárással.

BAKOS BARBARA

(Budapest, 1995)

Szakdolgozat címe: Ételek, italok gyógyszeres interakcióinak farmakokinetikai mechanizmusai (témavezető: Dr. Sztokov-Ivanov Anita)

A gyógyszerész szakmában a precizitás és tisztaság vonzott igazán. Úgy érzem, itt végre számomra érdekes tantárgyakat tanulhatok és az alaposságomat kellő mértékben kihasználhatom. Az öt év alatt a receptúra gyakorlatok nőttek legjobban a szívemhez, hiszen ekkor nem másnak, mint kedvenc hobbinak, a sütés-főzésnek hódolhattam. Úgy érzem, nem tudtam volna hozzám illőbb szakmát választani.

Szabadidőmben szívesen kézműveskedem, társasjátékozom, próbálok ki új sütemény recepteket és zongorázom.

BÁNFI BLANKA

(Hódmezővásárhely, 1995)

Szakdolgozat címe: Új típusú hiperelágazásos polimer gyógyszer technológiai alkalmazhatóságának vizsgálata (témavezető: Dr. Sovány Tamás, ifj. Dr. Regdon Géza)

Az egyetemi éveim alatt törekedtem a lehető legtöbbet kihozni magamból és minél több lehetőséget megragadni. Harmadévtől kezdve TDK munkát folytattam a Gyógyszer technológiai és Gyógyszer felügyeleti Intézetnél, mellyel a helyi TDK konferencián II. díjban részesültem és lehetőséget kaptam az OTDK-n való részvételre, illetve aktív tagja voltam a Kabay János Gyógyszerész Szakkollégiumnak.

Szabadidőmet szeretem aktív pihenéssel, kirándulással, sportolással tölteni. Az utazás szerelmese vagyok, célom, hogy életem során minél több helyre eljussak, belföldön és külföldön egyaránt.

BARNA TAMARA

(Szeged, 1995)

Szakdolgozat címe: A magnézium-szulfát miometrium kontrakciót gátló hatásának vizsgálata patkányban *in vitro* és *in vivo* (témavezető: Dr. Hajagos-Tóth Judit)

Tanulmányaim során TDK munkám a Gyógyszerhatástani és Biofarmáciai Intézetben végeztem, melynek eredményét a helyi TDK konferencián bemutatva I. díjat nyertem, így lehetőségem volt részt venni a 2019. évi OTDK-n, ahol szintén I. díjazott lettem. Egyéb hazai konferenciák mellett angol nyelven is bemutathattam témám a RECOOP KFS 2nd nemzetközi konferencián Pozsonyban.

A szabadidőmet szeretem közösségi programokkal tölteni, mint pl.: mozi, társasjátékos, sétálós, beszélgetős estek. Viszont ha nincs lehetőségem kimozdulni, akkor jöhetnek a sorozat- és filmmaratonok.

BATA BÁLINT

(Budapest, 1994)

Szakdolgozat címe: Alzheimer-kór kezelésére szánt meloxikám tartalmú liposzómák fejlesztése és optimalizálása (témavezető: Dr. Katona Gábor)

Tanulmányaim során egy hónapot a méltán neves Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Nyrt., Galenusi Üzemében tölthettem el, ahol a benyújtott problémamegoldó pályázatomat előterjesztették és bevezetésre szánják. Kutatómunkát végeztem a Gyógyszertechnológiai és Gyógyszerfelügyeleti Intézetben. Végzős hallgató vagyok az SZTE Általános Orvostudományi Kar Orvosi Szaknyelvi Kommunikációs és Fordítóképző Karán.

Kedvenc időtöltésem a lovaglás és a teniszezés.

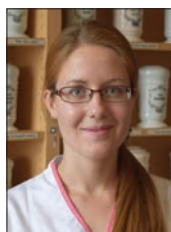
BENCSIK LEVENTE

(Nyíregyháza, 1996)

Szakdolgozat címe: A vaginális gél komponens hidroxietil-cellulóz nagymértékben növeli az urogenitális patogén Chlamydia trachomatis szaporodását (témavezető: Dr. Endrész Valéria)

Nyíregyházán születtem, majd a középiskolát is itt végeztem, amely során már kifejezetten érdeklődtem a kémiai és biológiai témák iránt, így a gyógyszerész szakma logikus döntés volt. Az egyetemi éveim alatt az motivált, hogy olyan tudásra tegyek szert, amivel az embereknek a legjobb módon tudok segíteni. Emellett a kutatásba is belekóstolhattam, ami szakdolgozatom és TDK munkám alapját adta.

Nagy szenvedélyem a labdarúgás, amelyet egyetemi éveim alatt is aktívan gyakoroltam barátaimmal, kartsáimmal. Szabadidőmben ezen kívül szívesen olvasok, főzök vagy hallgatok hangszeres zenét.

BEZZEG ESZTER

(Kecskemét, 1995)

Szakdolgozat címe: Flavonoid rézkomplexek előállítása és vizsgálata (témavezető: Dr. Hunyadi Attila, Dr. Gajda Tamás)

„Hogyan lehet az, hogy valaki bevesz egy tablettát és jobban lesz tőle?” Ez a kérdés fogalmazódott meg bennem olyan 13 éves koromban, ezzel el is dönt, mivel szeretnék foglalkozni. Az egyetem öt éve alatti információáradat segítségével jóval közelebb kerültem a megoldáshoz, és remek kollégiumi társakkal tölthettem a tanuló és kevésbé tanuló napokat (és éjszakákat).

Szegeden, az egyetem alatt elkezdett és azóta is üzött hobibim a kortárs balett. Ezen kívül futás, kirándulás, főzés (azaz otthoni magizás) és bármilyen barátokkal, családdal szervezett közös program.

BITÓ BERNADETT

(Baja, 1996)

Szakdolgozat címe: Egy tradicionális festőnövény szerepe a gyógyászatban – a henna (témavezető: Dr. Rédei Dóra)

Kislány korom óta tudom, hogy egészségügyi pályán szeretnék dolgozni, hogy másokon segíthessek. Gimnáziumban dön-

töttem a gyógyszerészi pálya mellett. A jövőmet közfoglalmú patikában képzelem el, számomra ez az a munka, amit örömmel végzek. Bár nehezek voltak az egyetemi évek, de úgy érzem nagyon is megérte, azt csinálhatom amit igazán szeretek, megtaláltam a hivatásomat.

Rajongok a szülővárosomért, Bajáért és a Dunáért, ezért sok időmet töltöm a szabadban. Emellett nagyon szeretek sütni-főzni, olvasni.

BÖRÖCZ BEÁTA

(Szeged, 1994)

Szakdolgozat címe: Kockázatbecslési és értékelési módszerek alkalmazása a gyógyszerészetben (témavezető: Dr. Pallagi Edina)

Mindig igyekszem magamból a legjobbat kihozni. A munkámra igényes és precíz vagyok. Számomra a legnagyobb motiváció az, hogy szerelem azt, amit csinálok és ezzel másokon tudok segíteni.

Szabadidőmben törekszem az angol nyelvtudásom fejlesztésére, mert ma már ez alapvető fontosságú. Szívesen kísérletezek a konyhában sütéssel, főzéssel, hogy ne csak a gyógyszerkészítés menjen jól.

BORSI DÓRA

(Hódmezővásárhely, 1990)

Szakdolgozat címe: A gyermekkori gyógyszeres terápia biofarmáciai vonatkozásai (témavezető: Dr. Sztójkov-Ivanov Anita)

Hogyan jellemezte az oktató gyógyszerészem? „A gyakorlat ideje alatt végig szorgalmas és érdeklődő volt, a munkája precíz és alapos. A betegekkel nagyon jól kommunikál és türelmesen, tiszteltudóan viselkedik, emiatt úgy gondolom, jól megállná a helyét a közforgalomban, vagy bármely olyan területen, ahol betegekkel kell foglalkozni.”

Szabadidőmet legszívesebben utazással, kirándulással töltöm, emellett terveimben szerepel nyelvtudásom fejlesztése, illetve megtanulni vitorlázni.

BRÉDA ZSÓFIA

(Kerepestarcsa, 1989)

Szakdolgozat címe: 2. típusú Janus kináz, calreticulin és thrombopoietin receptor gén mutációk analízise esszenciális thrombocythaemiában (témavezető: Dr. László Zsuzsanna)

Tanulmányaim alatt részt vettem a HÖK-ben és a kollégiumi diákbizottságban is. TDK-s kutatásomat két évig végeztem, majd részt vettem a TDK konferencián. Az egyetemi évek alatt egy gyógyszercegnél is dolgoztam, így ebbe a világba is volt szerencsém betekinteni. Barátságos, társaságkedvelő embernek tartom magamat, precízen és nagy odafigyeléssel végzem a munkámat.

Szabadidőmet igyekszem aktívan eltölteni utazással, túrázással. Szívesen járok moziba, színházba a barátaimmal.

BRONNER BERNADETT

(Szeged, 1993)

Szakdolgozat címe: Az Alzheimer-kór gyógyszeres terápiája (témavezető: Dr. Zupkó István)

Az SZTE Ságvári Endre Gimnázium biológia-fizika-kémia szakára jártam, onnan indult az érdeklődésem a gyógyszerészet felé, de már egészen kiskoromtól tudtam, hogy egészségügyi tanulmányokat szeretnék folytatni. A Gyógyszerésztudományi Karon főleg a hatástan és a gyógyszerészi kémia érdekelt. Szakdolgozatomat a hatástani intézetnél írtam.

Gyerekkorom óta rendszeresen sportolok, versenyszerűen úsztam majd később röplabdáztam. Jelenleg nagyon szeretek utazni, új kultúrákat megismerni. Edzőterembe járok, valamint gyakran megyek túrázni és érdekelnek az extrém sportok is.

CSÁKÓ LÁSZLÓ

(Szentés, 1995)

Szakdolgozat címe: Az új típusú véralvadást gátlók (témavezető: Dr. Márki Árpád)

Egy kis faluból, Fábiansébestyénből származom. Gimnáziumban döntöttem el, hogy gyógyszerész akarok lenni, azóta se változott ez az álmom. Megterhelő 5 évet tudhatok magam mögött, de úgy érzem, hogy megérte.

Hobbim a filmezés, gamelés, illetve a barátokkal való időtöltés, meccsnézés, illetve Szeged és az egyetem által nyújtott programok és szórakozási lehetőségek.

CSÁNYI NIKOLETT

(Kiskunfélegyháza, 1995)

Szakdolgozat címe: A Clostridium difficile okozta fertőzés kezelése (témavezető: Dr. Hajagos-Tóth Judit)

Egyetemi éveim alatt jó tanulmányi eredményt értem el. Szeretek biciklizni és túrázni. Szabadidőmben szívesen olvasok.

Kötelességtudó, segítőkész, vidám természetű embernek tartom magam.

CSONKA DOROTTYA

(Pásztó, 1995)

Szakdolgozat címe: Az anyatejes táplálás kockázat szempontú elemzése gyógyszerészi szemmel (témavezető: Dr. Pallagi Edina)

DANKA HENRIETT

(Cegléd, 1995)

Szakdolgozat címe: A propolisz kémiai és farmakológiai (témavezető: Háznagyné Dr. Radnai Erzsébet)

Gimnáziumi tanulmányaim során elhatároztam, hogy gyógyszerész szeretnék lenni. Az egyetemi évek alatt kedvenc tantárgyaim voltak a gyógyszerhatástan, a gyógyszerügyi szakigazgatás és a fitoterápia. Az egyetemen eltöltött évek alatt sok új barátot tettem szert. A jövőmet közfoglalmú gyógyszerésztárban képzelem el.

Szabadidőmben szeretek olvasni, kerékpározni és sütni.

DÁVID CSILLA ZSUZSANNA

(Szeghalom, 1994)

Szakdolgozat címe: A Crepis pulchra biológiai aktív vegyületeinek izolálása és szerkezet-meghatározása (témavezető: Dr. Vásas Andrea)

2014-ben nyertem felvételt az SZTE Gyógyszerésztudományi Karára. Tanulmányaim alatt arra törekedtem, hogy a lehető legtöbbet megtanuljam a gyógyszerészi hivatásról. IV. év elején kezdtem el a tudományos diákkörös tevékenységemet a Farmakognózi Intézetben, a helyi TDK konferencián II. helyezést értem el, illetve az elmúlt évben demonstrátori pozíciót töltöttem be az intézetnél.

Szabadidőmben szeretek sétálni, olvasni, táncolni és a barátaimmal lenni. 12 évig mazsoretteztem is.

FACSKÓ MARIANNA

(Kiskunhalas, 1995)

Szakdolgozat címe: Hormonterápia a menopauza idején (témavezető: Dr. Ducza Eszter)

Amikor az SZTE Gyógyszerésztudományi Karára jelentkeztem, még nem tudtam pontosan, mit is jelent gyógyszerésznek lenni. Mindig is jó tanuló voltam és szerettem a természettudományos tantárgyakat. Az egyetemi évek és a szakmai gyakorlatok során azonban egyre jobban és egyre közelebb kerültem meg a szakma szépségei, aminek köszönhetően ma már biztos vagyok benne, hogy jó hivatást választottam.

Szabadidőmet szívesen töltöm olvasással és zenehallgatással, de a sport is jó kikapcsolódást nyújt számomra. Szeretek futni, biciklizni és rendszeresen részt veszek csoportos aerobik órákon.

FARKAS VIVIEN ANTÓNIA

(Baja, 1994)

Szakdolgozat címe: A bőr, a szem és fül, mint gyógyszerbeviteli útvonalak és ezek kihívásai (témavezető: Dr. Sztojkov Ivanov Anita)

5 év kitaró és lelkes munkának köszönhetően végre elértem az egyik legnagyobb vágyamat, gyógyszerész lehetek. Mindig is vonzott a gyógyszerész szakma, melyben úgy érzem, kiteljesedhetek. Segítőkész, alkalmazkodó, precíz és a hivatását szerető embernek tartom magam. Nyitott vagyok a lehetőségekre és remélem, a szakma több területén is szerezhetek majd tapasztalatokat.

Szabadidőmet szívesen töltöm utazással, kirándulással és sportolással. Szeretek sütni, főzni, fontos szerepet játszik az életemben az egészséges életmód.

FEKE OTÍLIA

(Baja, 1996)

Szakdolgozat címe: Festőnövényből gyógyszer? – Az Alkanna tinctoria szerepe a fitoterápiában az ókortól napjainkig (témavezető: Dr. Rédei Dóra)

Körülbelül 10 éves lehettem, mikor a „Mi leszel, ha nagy leszel?” kérdésre először feleltem azt, hogy „Dr. Feke Otília leszek!”. Akkor, persze, még nem tudtam, milyen doktor, de ez az ambíció kísért végig egész eddigi életem során. Nem volt egyszerű az ide

vezető út, de azt hiszem, gyógyszerészként kiteljesedhetek ebben a szerepben.

Az elmúlt 5 évben nem jutott túl sok idő szórakozásra a tanulás mellett, azonban, ha mégis akadt egy kis szabadidő, leginkább sorozatokat néztem, vagy sütöttem-főztem.

FEKETE FANNI

(Szeged, 1992)

Szakedolgozat címe: Farmakokinetikai paraméterek változása terhességben (témavezető: Dr. Sztojkov-Ivanov Anita)

Szakedolgozatomat a Gyógyszerhatástani és Biofarmáciai Intézetnél írtam. Azért választottam ezt a témát, mert napjainkban

egyre elterjedtebb a polifarmácia a várandós nők körében is. Fontosnak tartom, hogy a témával kapcsolatban egyre széleskörűbb ismeretekre tegyünk szert a megfelelő és biztonságos terápia kialakításának érdekében.

Szeretek utazni, teniszezni és sütni.

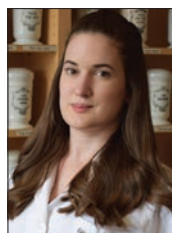
FRANK ALEXANDRA ALIDA

(Szeged, 1989)

Szakedolgozat címe: A Coleus forskohlii jellemzése és farmakológiai hatásai az újabb kutatások alapján (témavezető: Dr. Kiss Tivadar)

Kiskorom óta tudom, hogy olyan szférában szeretnék elhelyezkedni, ahol segíthetek az embereken, és ezt leginkább az egészségügyben valósíthatom meg. Így esett a választásom a gyógyszerészetre, hiszen ezen a területen számos lehetőség adódik a segítségnyújtásra. Igyekeztem eddig is ennek megfelelően élni, és erre fogok törekedni a jövőben, a leendő hivatásomban is.

Szeretek olvasni, kirándulni, filmeket nézni, színházba járni, zenét hallgatni és sportolni. A szabadidőmet mégis legszívesebben a családommal és a barátaimmal töltöm.

GÁBOR FRUzsINA

(Budapest, 1994)

Szakedolgozat címe: Nazális bevitelre szánt kitozán alapú mikrorészecskék előállítására porlasztva szárítással (témavezető: Dr. Bartos Csilla)

Gábor Fruzsina Kata vagyok, a Szegedi Tudományegyetemen töltöttem képzésem.

A város barátságos hangulata nagy hatással volt rám és segített tanulmányaim során. Nagyon szeretem a természetet, ezért nagyon jól éreztem ott magam. A jövőben az ipari gyógyszerészet vonz, de közfoglalmú gyógyszerárban is el tudnám képzelni a jövőmet.

Hobbijaim közé tartozik a túrázás, rajzolás és festés, valamint hobbi ijál lövés. A paintballt is szeretem.

GOLDBERGER RACHEL

(Budapest, 1992)

Szakedolgozat címe: A hipo- és hipertireózis gyógyszeres terápiája (témavezető: Dr. Ducza Eszter)

Gyerekkoromban nagy hatással volt rám a nyaranta eltöltött idő a nagyszüleim gyógyszerárban. Később, iskolásként édesanyám patikájában tovább nőtt az érdeklődésem a

gyógyszerészet iránt. Emiatt gondoltam, hogy egyszer én is gyógyszerész szeretnék lenni. A gyakorlatokon szerzett tapasztalatok és pozitív élmények megerősítettek abban, hogy jó döntést hoztam, amikor ezt a hivatást választottam.

Szeretek sütni, főzni, olvasni, utazni, nyelveket tanulni, zongorázni.

GRÜLL NIKOLETT

(Zirc, 1993)

Szakedolgozat címe: Pleuromutilinek: Egy új antibiotikum család a humán terápiában (témavezető: Dr. Ványolós Attila)

Kisgyermekkorom óta foglalkoztat az egészségügy. Szeretek foglalkozni a betegekkel. Igyekszem alaposan és precízen

végezni a munkámat.

Szabadidőmben szeretek olvasni, kézműves dolgokkal foglalkozni. A jó idő beköszöntével szívesen túrázom illetve kerékpározom.

HACK ANNA JÚLIA

(Zirc, 1993)

Szakedolgozat címe: Humán papilloma vírus elleni védőoltások (témavezető: Dr. Hajagos-Tóth Judit)

Jó tanulmányi eredményt értem el, különösen a gyakorlati tárgyakat kedveltem. Az egyetemi éveimre mindig szívesen gondolok majd vissza.

lok majd vissza.

Szabadidőmet, amikor csak tehetem, a szabadban töltöm, túrázom, kerékpározom. Nagyon szeretek olvasni, képezni magam. Vidám, nyitott személyiség vagyok, aki szívesen ismerkedik meg új emberekkel.

HÁZNAGY MÁRTON

BENEDEK

(Szeged, 1995)

Szakedolgozat címe: Limonénvázas királis aminodiolok és 1,3-heterociklusok sztereoselektív előállítása és alkalmazása királis katalizátorként (témavezető: Dr. Szakonyi Zsolt)

TDK munkámat 2016-ban kezdtem el a Gyógyszerkémiai Intézetben. A 2017. és 2018. évi helyi TDK konferencián III., majd I. helyezésem részesültem. A 2018/19-es tanulmányi év 1. félévében ÚNKP pályázatot nyertem el. A 34. OTDK-n különdíjban részesültem. Tanulmányaimat a kar doktori képzésén szeretném folytatni. 2017 szeptemberétől az MGYT Ifjúsági Bizottságának és a Kabay Szakkollégiumnak tagja vagyok.

Szabadidőmben szeretek cserkészettel foglalkozni és ezzel kapcsolatos, valamint karitatív programokon aktívan részt venni, segíteni.

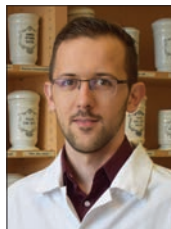
JÁKOB ILDIKÓ

(Pincehely, 1994)

Szakedolgozat címe: A protonpumpa gátlók alkalmazási indikációi és jellemzői a klinikai gyakorlatban (témavezető: Dr. Matuz Mária)

Az elmúlt néhány év igen hosszú volt, de mégis úgy tűnt, mint egy pillanat. A

sikeres demók, vizsgák, a kolis emlékek, bulik, az életre szóló barátságok felejtetik a sok szomorúságot, csalódást és lemondást, amivel ez a néhány év járt. Visszatekintve, úgy gondolom megérte.

KONDOROS BALÁZS ATTILA (Gyula, 1995)

Szakdolgozat címe: Terbinafin-hidroklorid fizikai-kémiai tulajdonságainak módosítása gyógyszer technológiai módszerekkel (témavezető: Dr. Aigner Zoltán)

Az egyetemen töltött évek alatt a gyógyszer technológia állt a legközelebb hozzám. Ilyen témában kezdtem el a TDK-munkámat. Azért jelentkeztem a GYTK-ra, mert gyógyszerészként rengeteg lehetőségünk van elhelyezkedni különböző területeken. Én ezt ki is szeretném használni a jövőben. Öt év alatt a legfontosabb, amit megtanultam, hogy a lehetetlennek tűnő akadályok is legyűrhetők kitartó munkával.

Igazi kocka vagyok. Szabadidőm nagy részét a számítógép előtt töltöm. A Kabay János Szakkollégium tagjaként pedig fakultatív programokon mélyítem a gyógyszerészettel kapcsolatos tudásom.

KURNÁSZ KARINA (Kistarcsa, 1995)

Szakdolgozat címe: Önemulgeálódó gyógyszerhordozó rendszerek formulálásának és felhasználásának lehetőségei (témavezető: Dr. Katona Gábor)

Kurnász Karina vagyok, a Szegedi Tudományegyetem hallgatója. Sok szép emlékem fűződik a Gyógyszerésztudományi Karhoz és Szeged városához, imádtam itt tanulni. A város hangulata és a karon szerzett sok élmény miatt mindig szívesen emlékszem majd vissza az itt töltött időre. A jövőben elsősorban közforgalmú patikában szeretnék elhelyezkedni, de nyitott vagyok más területek iránt is.

Szabadidőmben szívesen utazom, szeretem a természetet és a túrázást.

KÜRTHY-KOVÁCS ÁGNES LAURA (Kecskemét, 1995)

Szakdolgozat címe: A D-vitamin és 2-metoxiösztadiol antiproliferatív hatásának vizsgálata humán, reprodukív rendszeri daganatos sejtvonalakon (témavezető: Dr. Bózsity-Faragó Noémi)

Kecskeméten születtem, itt végeztem alap- és középfokú tanulmányaim. 2014-ben nyertem felvételt a Szegedi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Karára. Két felsőfokú nyelvvizsgálóval rendelkezem, most készülök egy újabb nyelvvizsga letételére. Egyetemi tanulmányaim befejezésével a gyógyszeriparban szeretnék elhelyezkedni.

Korábban versenyszinten röplabdáztam, így szeretnék újra rendszeresen sportolni. Szabadidőmet szeretem barátaimmal és a párommal tölteni.

LAJKÓ KITTI (Szeged, 1996)

Szakdolgozat címe: Terhesség, gyermekkor, időskor biofarmáciai-farmakokinetikai vonatkozásai (témavezető: Dr. Sztojkov-Ivanov Anita)

Egyetemi éveim alatt töretlen lelkesedéssel koncentráltam a tanulmányaimra. Örömmel tölt el, hogy olyan hivatást választottam, amelyben maximálisan ki tudok teljesedni. A kórházi-klinikai gyógyszerészet különösen vonzó terület számomra.

Szabadidőmben szeretek olvasni, filmeket, sorozatokat nézni, moziba járni. Ha tehetem, minden nap sportolok.

LINKA BETTINA (Szeged, 1991)

Szakdolgozat címe: A kutyák epilepsziájának terápiája (témavezető: Dr. Ducza Eszter)

Azon szerencsések közé tartozom, akik már kisiskolás koruk óta tudják, hogy mely pályán szeretnének dolgozni. Akkor még nem tudtam, hogy milyen nehéz és hosszú utat választottam magamnak, de nagyon örülök, hogy így döntöttem, mert most egy nagyon értékes diplomát tudhatok magamnak. Hálás vagyok, hogy az ország egyik legjobb egyetemén, a legjobb oktatóktól sajátíthattam el ezt a szép hivatást.

Rendszeresen sportolok, heti 4-5 alkalommal (futás, kérekpározás). Ezenfelül szabadidőmben szeretek bekuckózni a kedvenc fotelembe egy jó könyv társaságában.

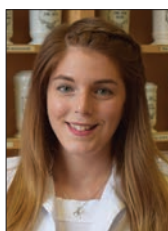

MAKRA MÁTÉ TAMÁS (Szeged, 1994)

Szakdolgozat címe: Izotóp jelzett Escherichia coli RecQ helikáz szárnyas domain túltermeltetésének optimalizálása (témavezető: Dr. Szakonyi Gerda, Dr. Tököli Attila)

Középiskolás koromban döntöttem el, hogy egészségügyi pályára szeretnék menni. Ami legjobban megtetszett, az a gyógyszerészet volt. Sok jó embert köszönhetek a karnak, köztük a barátnőmet is. Számos hasznos tudást sajátítottam el az egyetemi éveim alatt. UI.: Egy élmény volt...

Az egyetem alatt nem sokra volt lehetőségem, de alapvetően szeretem a futást, úszást, túrázást. Régebben sokat gitároztam, remélem a jövőben újra lesz majd rá időm.

MARÓTI ERIKA (Szeged, 1993)

Szakdolgozat címe: A terhesség alatti gyógyszeres terápia alapelvei (témavezető: Dr. Ducza Eszter)

Anyukámnak köszönhetően már egészen fiatalon betekintést nyerhettem egy gyógyszerész mindennapjaiba. Akkor még kíváncsian figyeltem az ott dolgozók munkáját, mára pedig az egyetemi éveim alatt megszerzett tudással állhatok a tára mögött.

A sport fontos szerepet tölt be az életemben, 10 éve sárkányhajózom. Az elmúlt években a saját csapatom mellett az egyetemi csapatban is evezhettem.

MISKOLCZI EVELIN

(Hódmezővásárhely, 1994)

Szakdolgozat címe: A zöldkávé, mint klorogénsavforrás (témavezető: Dr. Csupor Dezső)

Harmadévesként kezdtem el a TDK munkámat, melyet a Farmakognózi Intézetnél végeztem. Az itt végzett kutatási témámmal részt vettem a 2017-es TDK konferencián. Nagyon megszerettem ez idő alatt a laboratóriumi munkát, de úgy éreztem, hogy az egyetemi éveim után már nem szeretnék kutatással foglalkozni. Leginkább a klinikai vizsgálatok érdekelnék, így a jövőben, ebben a munkakörben szeretnék elhelyezkedni.

Szabadidőmben nagyon szeretek utazgatni, olvasni. Ezen kívül imádok táncolni, egyszerűen zene és mozgás nélkül nem tudnám az életemet elképzelni.

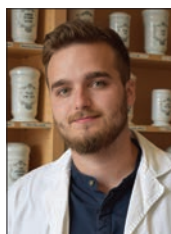
MOJZES MÓNIKA

(Baja, 1995)

Szakdolgozat címe: Liposzómális azitromicin hatása a Chlamydia trachomatis szaporodására (témavezető: Dr. Virok Dezső)

23 éves gyógyszerészhallgató vagyok. Az 5 év során számos akadály gördült elém, sok kudarc is ért, azonban emlékekkel és boldog pillanatokkal gazdagodtam. Örülök, hogy a gyógyszerész szakmát választottam, és bízom benne, hogy később kamatoztatni tudom a tudást, melyet az egyetemen szereztem, és segíteni tudok az embereknek.

Szabadidőmben szeretek kötni, horgolni, hímezni, olvasni. Egyetemi éveim alatt kedvenc időtöltéseim egyike lett a Tisza-parton üldögélés is.

MOLNÁR FERENC ISTVÁN

(Budapest, 1995)

Szakdolgozat címe: A gyulladásos bélbetegségek farmakológiája (témavezető: Dr. Márki Árpád)

Egy kis faluból, Csengődről kerültem Szegedre. Már általános iskolás koromban tudtam, hogy gyógyszerész akarok lenni. Kihívásokkal teli öt évet tudhatok magam mögött, de a családomnak és a barátainak köszönhetően megbirkóztam velük. Üzenem a sok pót Zh-nak és beszámolóknak, hogy ÉN nyertem. :) Semi koli 4ever!

Kedvenc időtöltésem a foci, meccsnézés a barátokkal, valamint a Szegeden fellelhető valamennyi vendéglátó egység sörkínálatának a memorizálása és kóstolása.

NAGY ENIKŐ

(Budapest, 1995)

Szakdolgozat címe: A Gardenia jasminoides Ellis kémiai és farmakológiája (témavezető: Háznagyné Dr. Radnai Erzsébet)

Szakdolgozatom témája a Gardenia jasminoides E. kémiai és farmakológiája volt, melyet a Farmakognózi Intézetnél készítettem el. E növény évszázadok óta használatos a Hagyományos Kínai Medicinában. Európában leginkább dísznővényként „foki vagy galléros jázmin” néven ismeretes. A népgyógyászatban kihasznált jótékony hatásait vizsgálják a kutatók, mint például májbetegségekre való kedvező hatását.

A tanulásból mindig segít kikapcsolódni egy kis kreatívkodás, legyen az varrás, dekorációkészítés, vagy festés. Szeretek főzni, új receptekkel kísérletezni szabadidőmben.

NAGY KLAUDIA

(Budapest, 1995)

Szakdolgozat címe: Aranycserje (Forsythia suspensa) disznóvénnyől gyógynövény? (témavezető: Dr. Vasas Andrea)

Mindig is szerettem volna valamilyen módon segíteni az embereknek, ezért jelentkeztem gyógyszerésznek. A tanulmányaim során a hatástan volt a kedvenc tantárgyam. Érdekel a klinikai gyógyszerészet, de az iparban is szívesen kipróbálnám magam. Elsőstől harmadéves koromig a HÖK testület tagja voltam, az utolsó két évben pedig a Kabay János Szakkollégium tagjai közé választottak az eredményeim által.

Nagyon szeretek sportolni, 10 évig akrobatikus rock and rolloztam, az egyetemen 3 évig a cheerleader csapat tagja voltam, emellett nagyon szeretek biciklizni, konditerembe járni, ha időm engedi.

NYIRI CSABA

(Kecskemét, 1994)

Szakdolgozat címe: A gyermekkori elhízás kockázatainak elemzése (témavezető: Dr. Csóka Ildikó PhD)

Gyermekkorom óta gyógyszerész szerettem volna lenni, már a kezdetektől a betegközponúságra fektettem a legnagyobb hangsúlyt. Kedvenc tárgyaim közé tartozott a klinikai gyógyszerészet, a gyógyszerhatástan, a gyógyszer technológia és a gyógyszerészeti szakigazgatás. Az egyetemi évek alatt a tudáson kívül sok új baráttal is gazdagabb lettem. A diploma megszerzését követően szeretnék a szakdolgozatom témájával PhD keretein belül foglalkozni.

Szabadidőmet szeretem a családommal és barátaimmal tölteni, közösen járunk túrázni az ország különböző pontjaira és a határokon túlra is.

ÖRDÖG DÓRA

(Budapest, 1989)

Szakdolgozat címe: A hajdúszoboszlói gyógyvíz hatásai (témavezető: Dr. Gáspár Róbert)

Ördög Dórának hívnak. Mindig is vonzódtam a gyógyszerészeti, azon belül is a patikai munka iránt. Szüleim révén is beeláttam ebbe a szakmába. A gyógyszerészi munkához nagyon sok tudást szerezhettem meg az egyetemen. A szakmát kedvelő, lelkiismeretes, szorgalmas és kitartó egyéniség vagyok.

Szabadidőmben szeretek kirándulni, zenét hallgatni és kikapcsolódni a barátokkal.

PAMLÉNYI KRISZTIÁN

(Miskolc, 1994)

Szakdolgozat címe: Szájnyálkahártyán alkalmazható nátrium-alginát tartalmú mukoadhezív polimer filmek előállítás és vizsgálata (témavezető: Dr. Kristó Katalin, ifj. Dr. Regdon Géza)

Az egyetemi évek alatt igyekeztem a látókörömet szélesíteni, ezért a kötelező tárgyak teljesítése mellett bekapcsolódtam a TDK munkába. II. év óta végzek kutatómunkát, amely eredményeit nemzetközi konferencián is sikerrel mutattam be. A kutatás mellett a legfőbb érdeklődési területem az ipari gyógyszergyártás. A jövőmet is a gyógyszeriparban képzelem el a PhD fokozat megszerzését követően.

Szabadidőmben szeretek sportolni, leginkább futni és focizni, illetve a különféle sporteseményeket folyamatosan nyomon követem. Hobbim még az autók bütykölése, valamint szívesen tevékenykedem a konyhában is.

PAPP SZILVIA KLAUDIA

(Szeged, 1994)

Szakdolgozat címe: Natúr kozmetikai készítmények formulálása és vizsgálata (témavezető: Dr. Kovács Anita)

Középiskolai érdeklődéseimnek köszönhetően jelentkeztem a szegedi gyógyszerészképzésre. A gyógyszer technológia, majd később a szakigazgatás és a klinikai gyakorlat érdekelt leginkább. A későbbiekben is ezen területeken szeretnék dolgozni. A szakdolgozatomban a kozmetikumok szabályozásának áttekintése mellett, növényi olajokat vizsgáltam atópiás dermatitiszes betegpopulációt megelőzően.

Szeretek minél több időt a természetben tölteni, így leginkább a futással kapcsolódom ki. Emellett nagyon szeretek síelni és új helyeket megismerni, utazni.

RAFAEL BENCE

(Oroszáza, 1995)

Szakdolgozat címe: Az étrend-kiegészítők fogyasztási szokásait befolyásoló tényezők, különösképpen a termékek organoleptikus megítélése alapján (témavezető: Dr. Csóka Ildikó Ph.D.)

Átlagos gyógyszerészhallgató +/-10%. Az SZTE Mérnöki Kar TDK konferencián I. helyezést értem el ökonómia szekcióban és II. helyezést értem el élelmiszer technológia szekcióban.

SZOTE Cheerleaders tag és pótZH-kalandoz.

RENDI FERENC

(Győr, 1991)

Szakdolgozat címe: Kombinációs antihipertenzív terápia (témavezető: Dr. Gáspár Róbert)

Számomra mindig is fontos volt hogy emberekkel foglalkozzam. Úgy gondolom, hogy a megszerzett tudásommal sikeresen fogom segíteni a betegeket a gyógyulásukban.

Szabadidőmben gyakran focizom és kosarazom.

SEBESTYÉN RÉKA

(Gyula, 1996)

Szakdolgozat címe: Félszilárd dermális készítmények jelentősége az atópiás dermatitis kezelésében (témavezető: Dr. Berkó Szilvia)

Gimnáziumi éveim során már kialakult bennem az elképzelés, hogy egészségügyi területen szeretnék dolgozni, a kémia szeretete

miatt döntöttem emellett a kar mellett. Az egyetem során a gyógyszerhatástant, matematikát és szerves kémiát kedveltem a leginkább. Azonban a különböző területeken nehezen megszerzett tudás mellett az egyik legnagyobb dolog, amit ennek a karnak köszönhetek, az itt szerzett barátaim és a párom. A jövőmet egyelőre közforgalomban képzelem el, de más lehetőségektől sem zárkozzom el.

Szabadidőmben szívesen járok különböző edzésekre, kérempározni, kirándulni és futni.

SPANYIEL DORINA

(Szolnok, 1996)

Szakdolgozat címe: Macskakarmolási betegség és egyéb Bartonella fertőzések (témavezető: Dr. Endrész Valéria)

Az egyetemen töltött évek alatt igazán a szívembe zártam Szegedet, nagyon örülök, hogy itt végezhettem a tanulmányaimat. Mikor ide jelentkeztem, még pontosan nem tudtam, hogy mi vár rám, de mindenképp egy kihívásokkal teli szakot szerettem volna elvégezni. Erre az 5 évre szép emlékekkel gondolok majd vissza, főleg, hogy olyan igaz barátokra leltem, akikkel tudom, hogy ezután is fogjuk tartani a kapcsolatot.

SZMILKÓ ANNA

(Kiskunfélegyháza, 1996)

Szakdolgozat címe: Egy új, szkizofrénia patkánymodell szociális viselkedésének jellemzése (témavezető: Dr. Kékesi Gabriella)

A TDK munkámat harmadéves koromtól kezdve az ÁOK Élettani Intézetében végeztem, mellyel a 2017. évi helyi konferencián első, a 34. OTDK-n pedig második helyet értem el. A harmadéves utáni nyáron lehetőségem nyílt a nyári gyakorlat egy részét Hollandiában tölteni, mely segített látóköröm szélesítésében. Tanulmányaim során az élettan, hatástan és klinikai gyógyszerészet tárgyak álltak közel hozzám.

Fontosnak tartom a családdal, barátokkal töltött időt és programokat, például kirándulást. Szeretek utazni, a szabadidőmet pedig szívesen töltöm sütéssel, olvasással.

TÁLAS LAURA

(Szentek, 1994)

Szakdolgozat címe: A Taraxacum officinale kémiája és farmakológiája (témavezető: Dr. Veres Katalin)

Mindig is érdekelt a gyógyszerészet, már a középiskola elején eldöntöttem, hogy gyógyszerésznek jelentkezem. Tanulmányaim során a hatástan és a klinikai gyógyszerészet keltették fel az érdeklődésem, de a gyógynövény- és drogismeretet is szerettem, ezért döntöttem úgy, hogy a szakdolgozatomat a Farmakognóziái Intézetnél írom.

Kedvenc időtöltésem az olvasás és az utazás, végzés után szeretnék minél több helyre eljutni.

TOPAL LEILA

(Hódmezővásárhely, 1994)

Szakdolgozat címe: Új aminofentrol származékok szintézisei és továbbalakításai (témavezető: Dr. Szatmári István)

Az egyetemi évek alatt igyekeztem kihasználni a GYTK nyújtotta lehetőségeket. Másodévesként kezdtem TDK munkámat a Gyógyszerkémiai Intézetben. Harmadévesként tagja lettem a Kabay János Szakkollégiumnak, amelynek később elnökévé választottak. Ezek az események formálták leginkább a jellememet. Egyre bizonyosabbá vált számomra, hogy a későbbiekben kutatással szeretnék foglalkozni.

A sport fontos szereppel bír az életemben, így rendszeresen járok úszni vagy futni. A szabadidőm nagy részét a családommal és a barátaimmal töltöm.

TÓTH TÍMEA

(Hódmezővásárhely, 1995)

Szakdolgozat címe: Proteázrezisztencia kialakítása a PGLa antimikrobiális peptidben (témavezető: Dr. Olajos Gábor és Dr. Martinek Tamás)

Egyetemi éveimben betekintés nyertem a kutatásba az analitikai intézetben végzett TDK munkám által, mellyel OTDK első helyezést értem el a szekciónban. Az ötéves tanulmányaim során megszerzett tudásomat a jövőben gyakorlati tapasztalatokkal szeretném tovább fejleszteni. Célom, hogy emberek segítségére legyek tudásommal, így elsősorban olyan területen szeretnék elhelyezkedni, ahol ezt elérhetem.

Szabadidőmet falmászással, biciklizéssel és a barátaimmal töltöm.

TÓTH VIVIEN

(Szeged, 1995)

Szakdolgozat címe: „Gyógyszerallergia” előfordulása fekvőbetegeknél a gyógyszerelési anamnézisben (témavezető: Dr. Benkő Ria)

A gyógyszerészet iránti érdeklődésem már a gimnáziumi évek elején kezdődött. Az egyetem harmadik évében elhatároztam, hogy a gyógyszerészi szakmát a kórházi/klinikai területen szeretném elsajátítani, ezért a Szegedi Tudományegyetem Gyógyszerészeti Karának Klinikai Gyógyszerészeti Intézetében végeztem TDK munkát. Kutatásom eredményeit a helyi TDK konferencián prezentáltam.

Szabadidőmet családi körben töltöm. Szeretek sportolni, a futás mindennapi része az életemnek. Kitartónak, szorgalmasnak tartom magam.

UHLJAR LUCA ÉVA

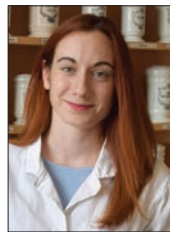
(Békéscsaba, 1995)

Szakdolgozat címe: Metil-keetonok fenntartható szintézise terminális alkinok bizmut(III) katalizált hidratálása útján (témavezető: Dr. Ötvös Sándor Balázs)

Már az első félévben tudtam, hogy egyszer majd gyógyszergyárban szeretnék elhelyezkedni. Az egyetem öt évébe próbáltam a legtöbb pluszt beletenni. Másodéves koromban kezdtem TDK-zni. Azóta két kémiai témám volt, egy éve pedig a nanotechno-

lógiában merültem el. Utóbbi témámat szeretném PhD képzésben folytatni. A Kabay János Szakkollégium elnökségi tagjaként a közösségi munkából is kiveszem a részem.

Imádom táncolni! Elsőéves korom óta tagja vagyok az egyetem Cheerleader csapatának, ami az edzések mellett rengeteg fellépéssel is jár. Egy éve általános iskolás gyerekeknek tartok pom-pom edzéseket.

UNGOR ENIKŐ

(Kecskemét, 1996)

Szakdolgozat címe: Kuttyák daganatos megbetegedéseinek gyógyszeres terápiája (témavezető: dr. Ducza Eszter)

Negyedikes voltam, amikor egy felmérésen a kezembe nyomtak egy lapot, amin szerepelt az a kérdés, hogy mi a legmagasabb iskolai végzettség, amit el szeretnék érni. Akkor 10 évem teljes öntudatával jelöltem be az utolsó rubrikát, anélkül hogy tudtam volna, milyen út vezet idáig. Itt, a célegyenesben sem bánom, hogy ezt a pályát választottam.

VARGA PETRA

(Budapest, 1993)

Szakdolgozat címe: Tumorellenes terápia következtében kialakuló gyakori mellékhatások kezelésének lehetőségei (témavezető: Dr. Ducza Eszter)

Általános iskolában a kémiát szinte senki sem szerette, ezért elhatároztam, hogy nekem ez lesz a kedvenc tantárgyam. Ez így is lett. Emellett kiskoromban nagyon sok időt töltöttem anyukámmal a patikában, ahol a sok színes gyógyszeres doboz mindig kíváncsisággal töltött el. Ezek után szinte egyértelmű volt számomra, hogy a gyógyszerészkaron szeretnék diplomát szerezni.

Szeretek olvasni, nyelveket tanulni, edzőtermi órákra járni, LoL játékkal játszani.

VÉCSI EMESE

(Szabadka, 1994)

Szakdolgozat címe: Az allergiás rhinitis terápiája (témavezető: Dr. Schelz Zsuzsanna)

Sokáig úgy volt, hogy ha nagy leszek biológia tanárnő leszek. Ám, amikor először jártam patikai laboratóriumban, akkor döntöttem el, hogy belőlem is gyógyszerész lesz. A kommunikációs és gondozási vénáim kiéléséhez mindenképp gyógyszerárban szeretnék kezdeni, de nem zárkozom el semmilyen lehetőség elől, illetve az angol szakfordítói képzésem is szeretném majd kamatoztatni.

A néptánc kiskorom óta az életem része. Gyűjtöm a kaktuszokat és az érdekes szavakat. Szeretek olvasni (főleg krimi), utazni, angolul tanulni, néha írogatni is szoktam. A Harry Pottert pedig imádom.

VICZIÁN RÉKA

(Szolnok, 1995)

Szakdolgozat címe: Galagonya-kámfor kombináció a hipotónia kezelésében – a klinikai bizonyítékok metaanalízise (témavezető: Dr. Csopor Dezső)

Féltem, hogy nem jó pályát választottam, elég hirtelen döntés volt annak idején, hogy ezt a kart jelöltem meg. Már nem félek.

Hobbym a könyvolvasás, számítógépes játékok, kézműves elfoglaltságok, pozsgások nevelgetése.

ZSIKLA KINCŐ

(Kecskemét, 1995)

Szakdolgozat címe: Liposzómák, mint innovatív hordozó rendszerek a bőröregedés ellen (témavezető: Dr. Berkó Szilvia)

Tanulmányaim alatt leginkább a gyakorlatias, gyógyszerészi hivatással kapcsolatos tárgyakat kedveltem, mint például a gyógyszerészi gondozást. Az ott elsajátított tudást igyekszem majd minél szélesebb körben alkalmazni. Barátságos, nyitott embernek tartom magam, aki könnyen megtalálja a közös hangnemet másokkal. Remélem, hogy ez a munkám során is előnyömre válik.

Különösen érdekel az egészséges életmód, így szabadidőmben szívesen sütök-főzök reform alapanyagokból. A sport is a mindennapjaim részévé vált, egyik kedvencem a TRX.

MEGHÍVÓ MET TAGSÁGRA

Tisztelt gyógyszerész kollégánk!

A Magyar Egészségügyi Társaság (MET) 1993-ban történt megalakulásakor célul tűzte ki a magyar nemzetközösségben itthon és a határokon kívül a világon bárhol élő, az egészségügyben dolgozó honfitársainkkal való szakmai és emberi kapcsolattartást, hogy elősegítse a magyar emberek testi és lelki egészségének javítását, megőrzését, betegségének korszerű gyógyítását.

A Mosdósi tüdőgyógyintézetben Andrásföszky Barna főorvos kezdeményezésével alakult társaság immár 26 éve ápolja és szervezi Szlovákiától Kárpátalján és Erdélyen át Szerbiáig és Szlovéniáig éves rendszerességgel tartott helyi orvos-gyógyszerész szakmai konferenciák közös rendezésével a küldetési célok megvalósítását.

Társszervezeti kapcsolata van nemcsak az Amerikai Magyar Orvosszövetséggel, a németországi Semmelweis társasággal, de a csehországi magyar szervezetekkel az orvosi és természettudományi társasággal is.

Az interdiszciplináris konferenciákon nemcsak a hazai egyetemeinkről meghívott minősített oktatók, de helyi kutatók, munkatársak is rendszeresen előadnak.

A konferenciák a magyarságot sújtó népbetegségek, a nemzet fogyásának megállítása, megelőzés, a gyógyítás témái mellett lehetőséget adnak orvostörténeti, pedagógiai, művészettörténeti előadásokra valamint a helyi magyar nevezetességek látogatására és a barátság ápolására is.

Szeretnénk, ha az anyaországból is minél több orvos és gyógyszerész valamint az egészségügyben bármilyen szakmában dolgozó szakember lenne tagja társaságunknak és tartana velünk, hogy újra és újra átélhessék azt az örömet, amelyet a magyar-magyar találkozások jelentenek több mint negyed századnyi idő elteltével is számunkra.

A társaságról további információk, a belépéshez szükséges adatlap a társaság honlapján (www.met-tarsasag.com) található.

Bízva szakterületünk tagjainak további erősítő összefogásában, üdvözlettel:

Prof Dr. Galuska László elnök

– KÉRJÜK, SEGÍTSE ELŐ ÖN IS!

A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság célul tűzte ki Gyulai Pál utca 16. első emeleti székhelyének felújítását, hogy az megfeleljen a tagság, az ott dolgozó tisztségviselők, valamint a 21. század elvárásainak. A jelenleg a Társaság Titkárságának, archívumának, szaklapjaink szerkesztőségének, valamint egy tárgyalóhelyiségnek helyet adó polgári ingatlan az átalakítás után – a fenti funkciók megtartása mellett – kibővül egy konferenciateremmel is, ami kisebb létszámú szervezeti és tudományos üléseknek ad otthont majd a jövőben. Az ingatlan és berendezésének, informatikai felszerelésének modernizálása az MGYT szakmai működését segítő fejlesztés, amely régóta időszerű, a jelenlegi állapot tovább már nem javítható és nem méltó tudományos Társaságunk színvonalához.

**Arra kérjük, hogy segítse Ön is a Társaság székhelyének felújítását,
hogy az idén 95 éves Társaságunk méltó és igazi otthonává válhasson!**

Hogyan teheti ezt meg? Tetszőleges összegű önkéntes tagdíj befizetéssel, az MGYT honlapjának Tagság/Önkéntes tagdíj menüpontjában található információk szerint.

Köszönettel és szívélyes üdvözlettel:

Az MGYT Elnöksége

¹ Az „önkéntes tagdíj” nem azonos az éves MGYT tagdíjjal, hanem a Társaság egy adott, előre meghatározott és kihirdetett céljának megvalósítását segítő tetszőleges összegű, önkéntes befizetés. Ennek jogi lehetőségét a Társaság Alapszabályának 2019. május 4-i küldöttközgyűlésen történt módosítása teremtette meg. A küldöttközgyűlési döntés értelmében az Alapszabály kiegészül 15.12 ponttal: „A Társaság elnöksége önkéntes tagdíj fizetését is meghirdetheti évente egy olyan kiemelt projekt pénzügyi forrásainak kiegészítésére, amely projekt a Társaság szakmai céljainak megvalósításához kiemelten fontos, és a projekt finanszírozása a szokásos folyó bevételekből nem valósítható meg. Az önkéntes tagdíj fizetését a Társaság bármely tagja, vagy a magyar gyógyszerészetben tevékenykedő szervezet önként vállalhatja. Az önkéntes tagdíj kizárólag a meghirdetett célra fordítható. Az önkéntes tagdíjat fizető személyek és szervezetek listáját – a személyes adatvédelemre vonatkozó nyilatkozatuk (GDPR) alapján – a Társaság honlapján kell közzétenni.”

[illegible]

HÍREK

A SZAKMAI ÉS TUDOMÁNYOS ÉLET HÍREI

**GYÓGYSZERÉSZDOKTOR AVATÁS A SEMMELWEIS EGYETEM GYÓGYSZERÉSZTUDOMÁNYI KARÁN
BUDAPEST, 2019. JÚNIUS 29.**

A Semmelweis Egyetem Gyógyszerésztudományi Karán 2019 tavaszán sikeres záróvizsgát tett gyógyszerészhallgatók gyógyszerészdoktorrá avatására az előző évekhez hasonlóan idén is a Madách Színházban került sor az egyetem szenátusának nyilvános, ünnepi ülésén. A zsűfóliság megtelt színházban az elnökség a „Gaudeamus igitur...” hangjaira vonult be és a színpadon foglalt helyet. Az ünnepség a Himnusz eléneklésével indult.

Hankó Balázs rektorhelyettes nyitotta meg az ünnepséget, majd köszöntötte

- a Gyógyszerésztudományi Kar dékánját,
- a társkarokat képviselő dékánhelyettes asszonyokat és urakat,
- a Gyógyszerésztudományi Kar dékánhelyettesét,
- a Szenátus tagjait,
- a Gyógyszerésztudományi Kar Tanácsának tagjait,
- a Magyar Gyógyszerész Kamara képviselőjét és a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság elnökét,
- a professzor- és oktatótársakat,
- a Semmelweis Egyetem Oktató Gyógyszerésze, valamint Társult Oktatója címmel kitüntetendő kollégákat,
- az avatásra váró gyógyszerészjelölteket,
- a szülőket, hozzátartozókat és a vendégeket.

Oktató gyógyszerészi cím adományozása

Az első napirendi pont „A Semmelweis Egyetem Gyógyszerésztudományi Karának Oktató Gyógyszerésze” cím adományozásáról szóló oklevelek átadása volt. *Prof. Zelkó Romána* dékán asszony tájékoztatót, hogy a Semmelweis Egyetem Gyógyszerésztudományi Karának javaslatára az Egyetemi Tanács határozatba foglalta, hogy azon oktató gyógyszerészek munkásságát, akik hosszabb ideje részt vesznek a gyógyszerészhallgatók nyári és záróvizsgás gyakorlati képzésében, záróvizsgára való felkészítésében, az oktatást magas színvonalon, eredményesen végzik, a szakmai önképzésben rendszeresen és eredményesen részt vesznek, kitüntető oklevéllel ismeri el. A kitüntetett a Semmelweis Egyetem Gyógyszerésztudományi Karának Oktató Gyógyszerésze cím viselésére jogosult. Az idei kitüntetett *Gál Livia*, *Kelemen Rita* és *Szaniszlóné Zajácz Edit*.

Gál Livia gyógyszerészi tanulmányait a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Gyógyszerésztudományi Karán végezte, egyetemi oklevelét 1987-ben vette át. Szakgyógyszerész, a MEDITOP Gyógyszeripari Kft. minőségbiztosítási igazgatója. Számos szakmai társaság mellett

A gyógyszerészdoktor avató ünnepség elnöksége

Gál Livia átveszi az oktató gyógyszerész oklevelet

Kelemen Rita átveszi az oktató gyógyszerész oklevelet

Szaniszlóné Zajácz Edit átveszi az oktató gyógyszerész oklevelet

tagja a Magyar Gyógyszergyártók Szövetsége Törzskönyvezési Bizottságának és vezeti annak Minőségbiztosítási Bizottságát. Több évtizedes gyógyszeripari tapasztalattal segíti a hallgatók gyakorlati képzését és tevékeny szerepet vállal az ipari gyógyszerési szakképzésben is. Tanítványai kiemelik szakmai elkötelezettségét, gyakorlatias szemléletét, tapasztalatainak és szemléletének segítőkész megosztását. Jogi szakokleveles gyógyszerési végzettsége révén igen értékesen járul hozzá a Kar oktató munkájához.

Kelemen Rita egyetemi tanulmányait a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Gyógyszerésztudományi Karán végezte, egyetemi oklevelét 2001-ben vette át. Az Újpesti Király Patika vezetőjeként kapcsolódott be a Karon folyó gyakorlati képzésbe, tevékeny szerepet vállal a gyógyszerészhallgatók gyakorlati munkájának irányításában és felkészítésében. 2004-ben megszerzett gyógyszerhatástani szakképzettsége és a gyógyszerértékesítési munkában szerzett tapasztalatai nagy segítséget jelentenek a leendő gyógyszerészek hivatástudatának elmélyítésében, a gyakorlati gyógyszerési munka nehézségeinek és szépségeinek megismertetésében. Tanítványai kiemelik gondos, széleskörű szakmai felkészültségét, szakmai lelkesedését.

Szaniszlóné Zajácz Edit 2003-ban végzett gyógyszerészként a Debreceni Egyetemen. Kezdetektől a gyógyszerértékesítési munkát választotta, 2006-ban gyógyszerellátási gyógyszerészet területén szerzett szakvizsgát. A Budapesti Haller Gyógyszerértékesítési vezetőjeként fontos szerepet vállal a magyar és angol nyelven tanuló gyógyszerészhallgatók szakmai gyakorlatának vezetésében. Munkája során arra törekszik, hogy a hallgatók megkedveljék a magisztrális gyógyszerkészítést, elsajátítsák a pontosság és körültekintés szemléletét. A hallgatókat a gyakorlatok végzése során igyekszik a gyógyszerészet mindennapi kihívásaira felkészíteni. A gyakorlataikat nála végző hallgatók különösen nagyra értékelik kollegiális segítőkészségét, széles körű szakmai felkészültségét.

A kitüntetetteknek az oklevelet prof. Zelkó Romána dékán adta át.

Oláh Attila átveszi a társult oktató kitüntetését

Prof. Telekes András a társult oktató oklevéllel

Fábián Márk átveszi a Zalai Károly Emlékérmét

A Gyógyszerésztudományi Kar Társult oktatója cím adományozása

Prof. Zerkó Romána tájékoztatót, hogy a Kari Tanács határozatba foglalta, hogy a „Semmelweis Egyetem Gyógyszerésztudományi Kar Társult Oktatója” címet adományozza azon nem gyógyszerési végzettségű szakemberek értékes munkájának elismerésére, akik a gyógyszerészhallgatók oktatásában legalább 5 éve részt vesznek, publikációkkal vagy tudományos fokozattal igazolt, kiemelkedő szakmai tevékenységet folytatnak. A kitüntetett a Semmelweis Egyetem Gyógyszerésztudományi Karának Társult Oktatója cím viselésére jogosult. Az idei kitüntetett: Oláh Attila és Telekes András.

Oláh Attila 2005-ben végzett általános orvosként a Debreceni Egyetemen. A gyógyszerbiztonság szakterületén a Novartis Hungária Kft. és a Richter Gedeon Nyrt.-nél szerzett értékes szakmai tapasztalatokat. Jelenleg a Richter Gedeon Nyrt. Globális Gyógyszerbiztonsági Irodájának a főosztályvezetője és a Magyarországi Gyógyszergyártók Országos Szövetsége Farmakovigilancia munkacsoportjának vezetője. Oláh Attila elkötelezetten és magas színvonalon vesz részt a gyógyszerbiztonsági ismeretek oktatásában mind a graduális, mind a szakképzésben, valamint a továbbképző kurzusokon is. Sokoldalú szakmai ismereteinek és tapasztalatainak átadásával jelentősen hozzájárul a Karon folyó oktatás színvonalának emeléséhez és a gyakorlati szemlélettel való gazdagításához.

Telekes András 1979-ben szerzett orvosi diplomát, klinikai farmakológus, onkológus, egyetemi magántanár. Sokoldalú hazai és nemzetközi tapasztalatokkal rendelkezik a gyógyszeres terápia területén. Hosszabb szakmai tanulmányutakon vett részt többek között Angliában, Japánban és Dél-Koreában is. Jelenleg a Szt. Lázár Megyei Kórházban működő „onco-team” vezetője. Nemzetközi szinten elismert szakértője a daganatos betegségekben szenvedők ellátása során alkalmazott fájdalomcsillapításnak, e témákban jelentős publikációk fémjelzik munkásságát. A Kar oktató munkájában közel 20 éve vesz részt. A Gyógyszeres terápia tantárgy keretében rendszeresen tartja a „Fájdalomcsillapítás daganatos kórképek-

ben” c. előadást. Értékes munkát végez a graduális és rezidens képzésben és témavezetőként a PhD képzésben is.

A kitüntetteknek az oklevelet prof. Zelkó Romána dékán adta át.

Zalai Károly Emlékérem átadása

Hankó Balázs rektorhelyettes az emlékérem és pályadíj átadására prof. Szökő Éva MGYT elnököt kérte fel, aki az emlékérmeket Fábíán Márknak adta át. Mint elhangzott, a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Budapesti Szervezete által alapított Zalai Károly emlékéremmel olyan végzős gyógyszerészhallgató ismerhető el, aki egyetemi tanulmányait példaértékű módon, kimagasló eredménnyel végezte, a gyógyszerész- vagy az orvostudományok területén önálló kutató munkát végzett, és eredményeit tudományos folyóiratban publikálta.

A gyógyszerészdoktor-jelöltek avatása

Az avatás iránti kérelmet Fábíán Márk gyógyszerészelőlt terjesztette elő. Mint mondta: „A Semmelweis Egyetem minket mindazokból a tudományokból, melyeknek ismerete a gyógyszerésztől megkívánatik, megvizsgált és a gyógyszerészi oklevél elnyerésére alkalmasnak ítélte. Tisztelettel kérjük ennél fogva gyógyszerészdoktorrá avatásunkat és gyógyszerészi oklevelünk átadását!” Ezt követte az eskütétel, melyet az avatandók prof. Zelkó Romána dékán asszony előolvasásával mondtak el:

„Én (...) esküszöm, hogy a megszerzett gyógyszerésztudományi ismeretek birtokában hivatásomat a legnagyobb lelkiismeretességgel fogom gyakorolni és hivatásomhoz mindig méltó magatartást tanúsítok. Az egészség védelmét és a betegek gyógyulását mindenek elé helyezem. A betegek egészségi állapotára, gyógyszeres kezelésére vonatkozó adatokat fel nem fedem. Elméleti és gyakorlati ismereteimet állandó képzéssel magas szinten tartom. Tudásomat a gyógyszerészi etikába ütköző cselekményre nem használom fel. Mint a gyógyító munka részese, ismereteimet csakis embertársaim egészségének védelmére és helyreállítására fogom fordítani. Arra töreksem, hogy a Semmelweis Egyetem, valamint a gyógyszerésztudomány jó hírnevét öregbítsem és megbecsülését előmozdítsam.”

Az eskü letételét követően prof. Zelkó Romána dékán és Hankó Balázs rektorhelyettes egyenkénti kézfogással gyógyszerészdoktorrá fogadta a jelölteket.

Ez után Fábíán Márk frissen avatott gyógyszerészdoktor mondott köszönetet. Mint mondta: „Eskünhöz híven arra fogunk törekedni, hogy a Semmelweis Egyetem becsületére és a magunk tisztességére tudásunkkal és erőnkkel szolgáljuk az egészségügyet, ezzel hazánkat és nemzetünket!”. A végzett évfolyam nevében Végi Dóra frissen avatott gyógyszerészdoktor, majd a német nyelvű képzésben oklevelet szerzett külföldi gyógyszerészek ne-

vében Wieltching Theresa Magdalena, az angol nyelvű képzésben oklevelet szerzett külföldi gyógyszerészek nevében Nazarian Sara mondott beszédet.

Prof. Zelkó Romána ünnepi beszéde

„Tisztelt Rektorhelyettes Úr, kedves Kitüntettek, Felavatottak, Tanártársaim, tisztelt Társakari vezetők, kedves Szülők és Hozzá tartozók, Hölgyeim és Uraim!

Nagy öröm és megtiszteltetés számomra, hogy a Semmelweis Egyetem 249. tanévében, az első hazai Gyógyszerésztudományi Kar önállóvá válásának 64. évében, a gyógyszerészavató alkalmából tartott nyilvános, rendkívüli Szenátusi ülésen köszönhetem önöket. A mai nap kiemelkedő esemény nemcsak az újonnan felavatott gyógyszerész doktorok életében, hanem egyetemünk ünnepi alkalmainak sorában is. Egyetemünk története 250 évvel ezelőtt 1769-ben kezdődött, amikor Mária Terézia orvosi kart alapított a Nagyszombati Egyetemen. Ez nemcsak az alapítás különleges jubileuma, hanem a kései utódok, így a mai napon diplomájukat átvevő gyógyszerészek számára is felemelő, ugyanakkor felelősséggel járó örökség. Ezen ünnepi pillanatban gondolataimat egyszerre hatja át a köszönet és a jó erejébe vetett hit.

Sokaknak jár köszönet azért, hogy ma itt együtt ünnepezhünk. Közülük elsőként azokat említem, akiknek szeretete, gondoskodása nélkül a ma felavatottak nem juthattak volna idáig. A diplomaosztás a szülőknek, nagyszülőknek talán még nagyobb esemény, mint az ünnepi fények fókuszában álló friss diplomásoknak.

Köszönetet mondok oktató társaimnak nemcsak

Prof. Zelkó Romána ünnepi beszédét tartja

a Gyógyszerésztudományi Karon, hanem az Általános Orvostudományi Karon és az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Karán is, akik nagy hivatástudattal és hozzáértéssel végzik oktató tevékenységüket.

Képzésünk fontos gyakorlati eleme a közforgalmú és intézeti gyógyszertárakban, kutatóintézetekben, hatósági és klinikai laboratóriumokban, a gyógyszeriparban végzett nyári és záróvizsga előtti gyakorlatok. Köszönet jár a szakmai gyakorlatok helyszínein áldozatos oktató munkát végző kollégáinknak is. Jóleső érzés számomra, hogy a mai napon öt oktatótársunk tevékenységét ismerhettük el a „Gyógyszerésztudományi Kar oktató gyógyszerésze” és „társult oktatója” kitüntető címmel.

A közelmúltban közzétett QS felsőoktatási nemzetközi rangsorban, mely az egyetemeket az ott dolgozó kutatók, oktatók tudományos teljesítménye alapján értékeli, Karunk a gyógyszerészeti rangsorban az első 200 között végzett, elérve ezzel a legjobb országos gyógyszerésztudományi kari eredményt. Képzésünk – egyedülálló módon – 3 nyelven folyik: magyarul, angolul és németül.

Karunk régóta vár arra, hogy fejlesztés történhessen, ami kiemelt fontosságú nemcsak a Gyógyszerésztudományi Kar, hanem az Egyetem és az egész magyar gyógyszerészet számára is.

A fejlesztéssel kapcsolatos számos érdemi előrelépés a közelmúltban történt.

Megjelent a Semmelweis XXI. tervezési folyamatainak megkezdéséről szóló kormányhatározat, amely külön pontban nevesíti a gyógyszerésztudományi kari fejlesztést, a Högyes-Schöpf-Merei Gyógyszerkutatói Központ

kialakítását, melyhez a többi egyetemi fejlesztési projekthez hasonlóan, tervezési forrást is rendelt, valamint megtörtént a beruházás kiemelt beruházássá nyilvánítása is.

Ennek a jelentősége nagyon nagy; megeremti a Gyógyszerésztudományi Kar oktatási és területi integrációját, és a Gyógyszerésztudományi Kar bázisán létrejön az ország egyetlen nevesített egyetemi – állami gyógyszerkutatást végző és a gyógyszerpolitikai célokat figyelembe vevő oktató egysége.

A mai napon felavatott kollégáink többségében 2014-ben nyertek felvételt, öt évvel azután, hogy a foglalkozásdoktori cím használatának joga valamennyi, magyar egyetemen korábban végzett gyógyszerészt a törvény erejénél fogva megilleti. Így ma, 12-en summa cum laude, 80-an cum laude és 39-en rite minősítésű gyógyszerészdoktori diplomát vehettek át.

„Az egyetlen állandó a változás maga”, Hérakleitosz megállapítása jól jellemzi életünket. A változás érzékelése csak nekünk jelent a természet pusztá körforgásán túl valami egészen mást is: az előrefelé gondolkodás képességét, a valamire vágyakozás érzését és ezzel a megérkezés, a beteljesülés ígérétét. Így a remény is egyedül a mi sajátunk, a mi kincsünk.

A felavatottak számára a mai nappal életüknek nemcsak a kitartó felkészülést igénylő, szakmai próbatételekkel, számonkérésekkel teli periódusa zárul le, hanem életük élményekben talán leggazdagabb, legszínesebb, tervekkel, lelkesedéssel tarkított, a fiatalság varázsának tükrében egyedülállóan szép periódusa is. Ez alatt az idő alatt váltak egyetemi hallgatóból, alapos tudással felvértezett gyógyszerészdoktorokká.

Esküszöm...

De milyen reményekkel indulhatnak pályájuk kezdetén?

A diplomák értéke, megítélése sokat változott az utóbbi időben, ennek ellenére bátran ki lehet jelteni, hogy a gyógyszerész diplomának, főleg ha intellektuálisan nyitott személyiséggel is párosul, aki ismereteit alkotó módon hasznosítja a gyakorlatban – továbbra is komoly presztízse van, tisztelet övezi.

Önök nem foglalkozást, hanem hivatást választottak, amely a másik ember szolgálatára irányul. A gyógyszerészi hivatás autonóm, nyitott tevékenység, annak kereteit a beteg sokszor előre meg nem határozható és változó szükségletei határozzák meg. A beteg kiszolgáltatottsága elleni védelem leghatékonyabb eszköze az elhivatottság, a segítőkész tisztelet és szeretet. A gyógyító munka részeseként, ahogy *Juhász Gyula* mondja, „az emberért megyünk küzdelembe, fegyverünk a tudás és szeretet”.

A „hivatásnak szentelt” élet csak akkor lehetséges, ha az a megélhetés napi gondjaitól független.

Ma olyan jövőkép áll a gyógyszerészek előtt, ami lehetőséget teremt a közvetlen lakossági gyógyszerellátás rendszerében is a gyógyszerészi kompetenciák, tudás és nem utolsósorban a polgári létforma betöltésére.

Az Önök egyetemi képzési éve alatt a gyógyszerellátásban, gyógyszerügyekben olyan jelentős változások történtek, melyek a gyógyszerellátást és a gyógyszerészi tevékenységet integrálták az egészségügybe, és a hivatást a beteg ember szolgálatába állították. Elismerték, hogy a gyógyszertárak esetében a többségi gyógyszerészi tulajdon garancia a szakmaiság biztosítására. A gyógyszerellátással szemben a logisztikai feladatok magas színvonalú költség-hatékony ellátása mellett kifejezett igény van a gyógyszerhasználat kockázatainak csökkentésére, és hasznainak a kiteljesítésére. A gyógyszerésznek a hagyományos feladatok professzionális ellátása mellett egyre hangsúlyozottabban kell vállalnia a gyógyszer- és személyre szabott alkalmazásának szakértőjeként végzett tevékenységet, amelyvel biztosítja a gyógyszeres terápia eredményességét. A biztonságos és költség-hatékony gyógyszeres terápia elősegítésén, a beteg együttműködő készségének növelésén túl, az egészségtudatos életvitelének kialakítása, az „egészségben tartás” programja is új lehetőséget kínál. Ne feledjük, a receptet átvevő gyógyszerész felelős a magyar lakosság biztonságos és teljes körű gyógyszerellátásáért. A ma felavatott gyógyszerészdoktorok fognak segíteni abban is, hogyha öngyógyítás-öngyógyszerelési céllal érkezünk, akkor értékeljük az orvoshoz fordulás szükségességét, öngyógyítás esetén a helyes gyógyszeres, vagy egyéb terápia kiválasztását. Az Önök szakmai felelőssége, hogy a vényköteles gyógyszerek esetében tájékoztatásukkal, tanácsaikkal segítsék a megfelelő és biztonságos gyógyszeralkalmazást, figyeljenek arra, hogy a kiadott gyógyszerek megfelelő adagban kerüljenek felírásra, és a készítmények közötti esetleges interakciókat is kiszűrjék. Fontos feladatuk, hogy a megfelelő gyógyszer-helyettesítéssel mind az államnak, mind pedig a betegnek segítségül legyenek a költségtakarékos gyógyszeralkalmazásban. Felelősek a

patika minőségirányításáért, a megfelelő gazdálkodásért, és ne feledjük, hogy a 2010 óta történt szabályozásváltozásnak köszönhetően, a gyógyszertáraink gyógyszerészi többségi tulajdonban vannak. Azaz egyes gyógyszerészek szakmai és gazdasági felelősséggel irányítják, vezetik a gyógyszertárat.

Mindezek mellett természetesen más területen is szükség van az Önök szaktudására! A lehetőségek tárháza azonban jóval szélesebb, hiszen az itt szerzett diplomával el lehet helyezkedni kórházakban és klinikákon is, ahol fontos szerepe van a gyógyszerészeknek a betegellátásban, beleértve a kezelő orvossal közös gyógyszeres terápia kialakítását is. A jelentős hagyományokkal rendelkező magyar gyógyszeripar is igényt tart a nálunk végzett szakemberekre, hiszen a készítményfejlesztésben elengedhetetlen az a kémiai, orvos-biológiai és minőségbiztosítási ismeret, amivel a nálunk végzett hallgatók rendelkeznek. Ahogy a hatósági, gyógyszer-engedélyezési terület is nyitva áll Önök előtt.

Ugyanakkor esküszövegükre emlékezve, ne feledkezzenek meg arról sem, hogy a betegek gyógyulása és egészségük védelme érdekében a diplomával együtt jár az állandó önképzés szükségessége is. Őrizzék meg egzakt analitikus gondolkodásukat, hiszen természettudományos alapképzésünk, molekuláris szemléletünk és medicínai ismereteink a folyamatok megértéséhez hozzásegítenek bennünket.

Végezetül *Széchenyi István* gondolatait ajánlom figyelmükbe:

„Az erős nem egyedül akar megelégedett lenni, örömet, szerencsésnek érezni magát, ami magányosan lenni nem is tudna; hanem hogy másokon is segíteni törekszik, jóléte kezét nyújt, s többeket kíván boldogságra juttatni. Csak a gyenge szereti önmagát, az erős nemzeteket hordoz szívében!”

Kedves fiatal gyógyszerészdoktorok! Egyetemünk nevére, *Semmelweis Ignác* az életútja szolgáljon útmutatóul hivatásuk gyakorlása során. Karunk korábbi dékánja, *Végh Antal* professzor intelmeire emlékezve, legyenek tudatában annak, hogy „a társadalom csak azt becsüli meg, aki a társadalmat is megbecsüli, és annak jó szolgálatot tesz”.

Kívánok a Kar minden oktatója nevében sikeres gyógyszerészi pályafutást. Kívánom, hogy hasznosan töltsék be hivatásukat, életpályájuk során minden nemes tervük teljesüljön!”

Hankó Balázs rektorhelyettes megköszönte az ünnepi beszédet, majd a Szenátus nevében is, a frissen avatott gyógyszerészdoktoroknak hivatásuk gyakorlásához sok sikert és jó egészséget kívánt. Az ünnepség végén a résztvevők együtt elénekelték a Szózatot.

Az avatott gyógyszerészdoktorok névsora

Balogh Artúr György, Balogh Lili, Etl Bálint András, Fábíán Márk, Kiss Diána, Kollár Eszter, Ladocsi Lilla

Diána, Mászi Anikó Júlia, Mesterházi Henriett, Sós József, Tempfli Dóra, Tóka Dániel, Bakos Noémi Annamária, Bartos Adrienn, Basa Bálint, Bátyi Emese, Bencsik Biana, Bodor Zsuzsanna Fruzsina, Borbély Aliz, Borsodi Kinga, Bóné Gabriella, Czigány Zsófia, Csepcsányi Magdolna, Csepely Eszter, Csizmadia Brigitta, Csorba Johanna, Dávid Dóra, Dinnyés János, Éger Petra Anikó, Farkas Bettina, Farkas Eszter, Fekete Renáta, Fidel Máté, Forgách László, Fritz Ádám, Füzesi Fanni Anna, Gaál Benjamin, Gál Vivien, Gecse Kinga, Georgiev Georgi Pencsó, Góbi Luca Sára, Guba Gréta Eszter, Gugolya Máté, Gyalai Boglárka, Gyarmati Zsófia, Herpai Andrea, Héjja Bálint, Hornyánszki Adél Anna, Horváth Diána, Huber Annamária, Ivánczi Márton, Jabronka Nikolett, Juhász János, Karsai Noémi, Kelemen Krisztina, Kerekes Balázs, Kékesi Éva, Kirschner Dalma Vera, Kiss-Jakab Gábor, Kossela Lili, Kóta Luca, Kulifai Regina, Lados Flóra, Leskó Ágota, Lövei Viktória, Magi Bettina, Magyar Előd László, Majer Aliz, Major Enikő, Makai Kinga, Martis Petra, Márkó Gyöngyi, Megyeri Andrea, Mezei Réka, Molnár

Eszter Zsófia, Mórocz Ádám Zoltán, Nacs Fruzsina, Nagy Viktória, Nagy Viktória, Nagyváradi Eszter, Nyeste Zsuzsanna, Nyislovits Anna, Orbán Beáta, Orbán György, Palotás Károly, Pávai Melinda, Pintér Kristóf, Pónya Kinga, Rakamazi Réka, Selényi Dóra, Simon Alexandra, Somogyi Donáta, Strifler Kristóf, Szabó Máté, Szabó Stefán, Szabó Zsófia, Szatmári Krisztina, Szigetvári György Sándor, Szilágyi Hajnalka, Szűcs Alexandra, Tóth Andrea, Tóth Laura Tünde, Tóth Réka, Tóth Viktória, Tóth Zsuzsanna, Tóthová Dóra, Tölgyesi Dávid, Valkó Ingrid, Végi Dóra, Volner Yvette, Weiler Soma Gábor, Wicha Lili Eszter, Wolf András, Zelenák Eszter;

HELLMANN Hans, KUMAR Sahel, von BROEN Eloïse, WALTER Daniel Frederik, WIELTSCHNIG Theresa, AKBARI Armita, ALIPOURDANESHI Elaheh, ALISHAHI Farhad, DARVISHI Abbas, GHAZIPOUR Nahal, HOSSEINI Seyedeh Marjan, KHALEGI Mohseneh, KIM Jinsu, NAZARIAN Sara, OVEISI Hassan, TAHERI OJAROUDI Elham, YUN Hea Jung.

(-)

Az avatottak egy csoportja

GYÓGYSZERÉSZDOKTOR-AVATÁS SZEGED, 2019. JÚLIUS 12

A József Attila Tanulmányi és Informatikai Központ (TIK) zsűfólásig megtelt *Kongresszusi* termében – hagyományainknak megfelelően – bevonultak egyetemünk dékánjai és a professzori kar, majd az *Avató Tanács* tagjai. Állva meghallgattuk a *Himnusz*t.

Előadóként Czobor Anita, a Dékáni Hivatal vezetője köszöntötte a jelenlévőket és bemutatta az Avató Tanács tagjait: *prof. Kónya Zoltánt*, a Szegedi Tudományegyetem rektorhelyettesét, *Zupkó Istvánt*, a Gyógyszerésztudományi Kar dékánját, *prof. Leprán Istvánt*, az Általános Orvostudományi Kar dékáni megbízottját és *prof. Radnai Mártát*, a Fogorvostudományi Kar dékánhelyettesét. Külön köszöntötte a társkarok képviselőjét és kérte rektorhelyettes urat, hogy a gyógyszerészdoktor avató rendkívüli tanácsulást nyissa meg.

Mivel a Szegedi Tudományegyetem Szenátusa minden évben a Kar egyik végzősének odaítéli a *Discipuli pro Universitate Díjat*, bejelentették, hogy az elismerést ez évben *Topal Leila* gyógyszerészhallgató veheti át, aki ezt tanulmányi eredményével és a hallgatói öntevékenység szervezésében végzett több éves munkájával érdemelte ki.

A következőkben a *Pro Facultate Díj* átadására került sor. A Gyógyszerésztudományi Kar Tanácsa ebben a kitüntetésben részesítette *Kiss Tivadart*, a Farmakognózi Intézet egyetemi tanársegédjét, magas színvonalú tudománynépszerűsítő és ismeretterjesztő tevékenységéért, valamint *Karunk* magyar és nemzetközi beiskolázási sikeréért végzett önkéntes munkájáért. Ugyancsak *Pro Facultate Díj* kitüntetésben részesült *Csiszárné Makra Erzsébet* és *Koza Mária*, mindketten a Gyógyszerkémiai Intézet munkatársai, nyugdíjba vonulásuk alkalmából, több évtizedes kiemelkedő és lelkiismeretes munkájuk elismeréséül.

Ezután meghallgattuk *Pietro Mascagni „Parasztbecsület”* Intermezzóját, amelyet a *Giovani Artisti* vonósnégyes – név szerint *Farkas Béla, Eszter Dávid, Farkasné Komlódi Ágnes* és *Suhanyeczné Puskás Barbara* – adott elő.

Gyógyszerészdoktorrá avatásukat *Nagy Enikő Nikoletta* kérte: „Tisztelt Avató Tanács! A Szegedi Tudományegyetem bennünket mindazokból a tudományokból, amelyek ismeretét a gyógyszerészdoktoroktól megkívánja, megvizsgált és a gyógyszerészdoktori oklevél elnyerésére érdemesnek ítélte. Ennélfogva, tisztelettel kérjük gyógyszerészdoktorrá avatásunkat” Az angol nyelven végzetek kérését *Abbasi Hassan* terjesztette elő.

A rektorhelyettes kérte a Gyógyszerésztudományi Kar dékánját, terjessze elő javaslatát az avatandó gyógyszerészdoktor-jelöltekre. *Zupkó István* dékán a felkérésre az alábbiak szerint válaszolt: „Tisztelt Rektorhelyettes Úr! Tisztelt Avató Tanács! A Szegedi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Kara felhatalmazásából, az előírt feltételek szabályszerű teljesítése alapján 60 magyar és 2 angol tagozaton végzett gyógyszerészdoktor-jelölt avatására teszek előterjesztést: *Szűcs László András, Fruzsina, Aszalos Balázs* (Románia), *Bajtel Ákos, Bakos Barbara, Bali Violetta, Bánfi Blanka, Barna Tamara, Bata Bálunt, Bencsik Levente, Bezzeg Eszter, Bitó Bernadett, Bolló Csaba, Borsi Dóra, Böröcz Beáta, Csányi Nikolett, Csonka Dorottya, Danka Henriette, Dávid Csilla, Zsuzsanna, Demeter Angéla, Farkas Vivien Antónia, Fekete Otília, Fekete Fanni, Frank Alexandra Alida, Gábor Fruzsina Kata, Goldberger Rachel Noémi, Hack Anna Júlia, Háznagy Márton Benedek, Jákob Ildikó, Kon-doros Balázs Attila, Krizmanics Virág, Kurnász Karina, Kürthy-Kovács Ágnes Laura, Lajkó Kitty, Maróti Erika, Miskolczi*

Az Avató Tanács (balról kezdve): prof. dr. Radnai Márta, prof. dr. Kónya Zoltán rektorhelyettes, dr. Zupkó István, Karunk dékánja és prof. dr. Leprán István

Dr. Zupkó István dékáni avatóbeszédét tartja

Evelin, Mojzes Mónika, Molnár Ferenc István, Nagy Enikő Nikoletta, Pamlényi Krisztián, Papp Szilvia Klaudia, Rafael Bence, Rendi Ferenc Péter, Sebestyén Réka, Spanyol Dorina Anna, Szmilkó Anna, Tálás Laura, Topal Leila, Tóth Vivien, Tóth-Molnár Anna, Tózsér Csaba, Uhljar Luca Éva, Ungor Enikő, Varga Petra Mirjam, Vass Rudolf, Vécsi Emese (Szabadka), Viczián Réka, Vitális Dániel Attila, Zsikla Kincső, Sinainé Pataki Gyöngyvér, Abbasi Hassan (Irán) és Safaee Mohammad (Irán)”.
 Rektorhelyettes úr az előterjesztést elfogadta és kérte a gyógyszerészdoktor-jelölteket, hogy – hagyományainkhoz híven – tegyék le a gyógyszerészdoktori esküt. A magyar évfolyam gyógyszerészdoktor-jelöltjei nevében Nagy Enikő Nikoletta, az angolul tanult két jelölt részéről Abbasi Hassan olvasta fel az eskü szövegét. Ezt követően a rektorhelyettes felkérte a Gyógyszerésztudományi Kar dékánját a gyógyszerészdoktor-jelöltek felavatására.

Az avató szöveg a következő volt: „Én, dr. Zupkó István egyetemi docens, a Szegedi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Karának dékánja mint felavató tisztemnél fogva Önöket, tanulmányaik és tudásuk elismeréséül gyógyszerészdoktorrá avatom és felruházom mindazokkal a jogokkal, amelyek a törvény erejénél fogva a gyógyszerészdoktorokat megilletik”. Rektorhelyettes úr az alábbiak szerint válaszolt: „Ezek után pedig mi, a Szegedi Tudományegyetem Rektora és Avató Tanácsa, készek vagyunk Önöket kézfogásunkkal doktortársainkka fogadni”.

Az Előadó olvasta a neveket, a jelöltek – halk zene és *Doctorem te pronuntiamus* szavak kíséretében – egyenként kezét fogták a rektorhelyetttel, a GYTK dékánjával, az ÁOK dékáni megbízottjával és a FOK

dékánhelyettesével. A Gyógyszerésztudományi Kar dékánja köszöntötte a felavatott gyógyszerészdoktorokat, majd elmondta ünnepi beszédét.

Zupkó István dékán ünnepi beszéde

„Tisztelt Rektorhelyettes Úr! Avató Tanács, Tisztelt Kari Vezetők, Professzori, Oktatói Kar, Kedves Újonnan Avatott Gyógyszerészdoktorok, Kedves Vendégeink, Hölgyeim és Uraim!

A Szegedi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Karának valamennyi polgára nevében tisztelettel köszöntöm Önöket a 2019. évi doktoravató ünnepségünkön. Őszinte örömmel és szeretettel köszöntöm Karunk frissen avatott gyógyszerészdoktorait, akiket tanulmányi eredményük és imént elhangzott esküjük feljogosít arra, hogy mátol a gyógyszerésztársadalom tag-jaiként gyakorolhassák választott hivatásukat. Gratulálok diplomájuk megszerzéséhez és az eddig megtett úthoz, ahhoz a teljesítményhez, ami a mai ünnepséghez elvezetett.

Tisztelt Újonnan Avatott Gyógyszerészek, Kedves Kollégák!

Ma, amikor esküt tettek hivatásuk mellett, amikor átvették a várt diplomát, nemcsak egy szakma művelésére feljogosító okmány birtokosai lettek, nemcsak elérték egy rég óhajtott célt, hanem ezen túl egy több évszázados megbecsült közösség tagjai is lettek. A gyógyszerész közösség befogadta Önöket. Ez a közösség birtokol sok nemzedéknyi kollégánk által megszerzett és felhalmozott tudást, elhivatottságot és emberséget. Ennek Önök most részesei lettek. Gyarapítsák ezt a közösséget, legyenek részesei hivatásunk jövőjének.

Önök ma gyógyszerészdoktori címet kaptak, amiben hosszú évek kemény munkája van. A hallgatót próbáló gyakorlatok és demonstrációk, a végtelennek tűnő szemeszterek és a kimerítő vizsgaidőszakok mind arra emlékeztetnek: nem adtuk könnyen Önöknek ezt a diplomát. Meg kellett érte küzdeniük. Önök viszont teljesítettek minden elvárást, átmertek minden vizsgán, megszereztek minden kreditet. Így ma, amikor beteljesül a cél, amiért egykor Karunkra jelentkeztek, minden okuk megvan az ünneplésre.

Erről Márai Sándor így írt: „Az ünnep az élet rangja, felsőbb értelme. Készülj föl reá, testben és lélekben. S nemcsak a naptárnak van piros betűs napja. Az élet elhoz másféle, láthatatlan ünnepeket is. Ilyenkor felejs el mindent, figyelj az ünnepre.”

Éljék meg hát ezt a mai ünnepet. Az ünnep méltóságában pedig tekintsenek vissza a megtett útra, az elvégzett munkára, érezzék annak súlyát és legyenek rá büszkék. Kiérdemelték. Mi is büszkék vagyunk Önökre.

A ma érzett örömet járja át a hála, a büszkeséget oszszák meg azokkal, akik feltétlen támogatása nélkül most nem állhatnának itt. Mondjanak köszönetet szüleiknek, családjuknak és mindazoknak, akik egész életükben, így az utóbbi évek küzdelmeiben is Önök mellett álltak és

áldozatot vállaltak. Ha kellett féltették, ha kellett bátorították, és ha kellett vigasztalták Önöket. Oktató kollégáim nevében én is köszönöm nekik a soha nem lankadó támogatást, ami – talán nem nyilvánvaló, de higgyék el – ugyanúgy feltétele volt tanulmányaiknak, mint a gyakorlatok teljesítése, vagy a vizsgatételek kidolgozása. Mindezt viszonzni nem lehet, de erre nincs is szükség. Ehelyett érezzék azt a felelősséget, ami együtt jár ezzel a támogató szeretettel. Osszák meg szeretteikkel a sikert, a megszerzett tudásra építsenek olyan szakmai utat, amire ők is büszkéek lehetnek. Úgy gondolom, az Önöket végig támogató szülők és családtagok kaphatnak most egy határozott közös tapsot!

Önök valamennyien teljesítették törvényben rögzített elvárásainkat, ám engedjék meg, hogy külön köszöntsem a legkiválóbbakat, a *summa cum laude* minősítésű doktorokat. Ők: *Bakos Barbara, Barna Tamara, Bánfi Blanka, Csányi Nikolett, Dávid Csilla Zsuzsanna, Hack Anna Júlia, Háznagy Márton Benedek, Pamlényi Krisztián, Sebestyén Réka, Szmilkó Anna és Uhljar Luca Éva.*

Az áprilisban megrendezett „Év Gyógyszerészhallgatója” országos szakmai-tanulmányi versenyen Karunk most avatott hallgatója, *Uhljar Luca Éva* 1. díjat nyert.

A ma avatott hallgatóink közül 13-an, korábbi kiemelkedő diákköri munkájuk elismerése-ként most könyvutalványt is átvettek, összesen 370 000 Ft értékben. Ők: *Bajtel Ákos, Bánfi Blanka, Barna Tamara, Bencsik Levente, Dávid Csilla Zsuzsanna, Háznagy Márton Benedek, Jákob Ildikó, Kondoros Balázs Attila, Pamlényi Krisztián, Szmilkó Anna, Topal Leila, Tóth Vivien, Tóth-Molnár Anna és Uhljar Luca Éva.* Büszkéek vagyunk mindannyiukra, Önök is megérdemelnek egy tapsot.

Örömmel tölt el, hogy a legkiválóbb végzőseink vonzónak tartják a kutatói pályát, a doktori képzést és közülük többen szeptembertől a Karunkon működő Gyógyszertudományok Doktori Iskola hallgatójaként folytatják tanulmányaikat.

Kedves Újonnan Avatott Kollégák!

Önök a Szegedi Tudományegyetemen szereztek egy

általános megbecsültségnek örvendő diplomát. Azon az egyetemen, ami nemzetközi összehasonlításban folyamatosan a legkiválóbb és legnagyobb presztízsű hazai egyetemek egyike. Ennek fényében talán már látják, hogy miért volt olykor nagyon nehéz, hogy oktatóik miért követeltek olyan sokat. Azért, hogy most együtt ünnepelhessük az Önök sikerét, a közös sikerünket. Mert ebbe a sikerbe Önök is és mi, oktatóik is sok munkát fektettünk.

E helyről is köszönöm valamennyi oktató kollégám munkáját, külön a társkarainkon oktatóknak, a képzésükben jelentős részt vállaló Általános Orvostudományi Kar, továbbá a Természettudományi és Informatikai Kar munkatársainak. Köszönöm az oktatásban résztvevő, egyetemen kívüli gyakorlóhelyek, így a közforgalmú és kórházi gyógyszerárak, valamint gyógyszergyárak kollektíváinak munkáját és fogadókészségét.

Az elmúlt évek folyamatos megpróbáltatásai során talán nem is tudatosult, de Egyetemünk és Karunk már elválaszthatatlan része az Önök életének. Így amikor azt kérem, hogy a most kezdődő szakmai pályafutásuk során gondolják Alma Materük jó hírét, azt is kérem egyben: viseljék gondját saját emlékeiknek.

Őrizték meg, mutassák ki és büszkén vállalják mindazt, ami miatt jó volt szegedi gyógyszerészhallgatónak lenni. Kérem, hogy vállalják szegedi múltjukat, mert hiszem, hogy ami itt történt Önökkel, az vállalható, sőt, büszkén vállalható. És ne csak szavakkal fejezzék ki mindezt, hanem munkával, tudással és értékrenddel.

Önök abban a szerencsés helyzetben lépnek a munka világába, amiben nem jelent komoly kihívást egy vonzó munkahely megtalálása. Tartósan állást kereső gyógyszerész nincs. Talán már meg is tapasztalták, hogy minden pályakezdő igen eltérő személyes kvalitásokat kívánó munkahelyek közül választhat. Mindenki megtalálhatja a számára legmegfelelőbb pályát. Mert, kollégák, várja Önöket a munka!

Várja Önöket a méltán elismert és több mint 70 országba szállító hazai gyógyszeripar, annak 18 gyáregysége. Ma Magyarországon ezen a területen a legélénkebb

az innováció, itt keletkezik a legtöbb szabadság. Ez a szektor ma a nemzetgazdaság húzóágazata, az általa előállított érték nemcsak anyagi értelemben kiemelkedő, hanem közvetlenül az egészséget, a gyógyulást is jelenti. A gyógyszeripar produktuma szinte semmihez sem hasonlítható: a milliagramnyi hatóanyagok mellett óriási tudást tartalmaz, ami csak magasan képzett szakemberektől származhat.

Várja Önöket a gyógyszerkutatás, benne a legmerészebb kihívások, a jelen határainak átlépése, a jövő gyógyszerének víziója.

Professzori Kar a díszemelésen

Részt vehetnek a holnap gyógyszereinek megálmodásában, dolgozhatnak egy még nem létező hatóanyagon, egy korszerűbb alkalmazási mód létrehozásán, hogy ezekkel minden eddiginél hatásosabb, biztonságosabb és személyre szabottabb lehessen a gyógyszeres terápia.

Várja Önöket a gyógyszerellátás, a több mint 2300 közforgalmú gyógyszertár, ahol nap mint nap a legkövetlenebb módon szolgálhatják a betegek egészségét, a legtöbbet tehetnek a prevencióért. Hazai adatok szerint évente 60 millió gyógyszerész-beteg találkozás történik a patikákban. Számunkra ez kivételes lehetőség a megelőzésre és az egészségtudatosság növelésére. Lehetőség a szemléletformálásra, s arra, hogy a betegek figyelmét, bizalmát a kutatók nemzedékei által felhalmozott biztos tudásra, a bizonyítékon alapuló medicinára irányítsuk és megóvjuk őket minden mástól.

Csatlakozhatnak a több mint 100 kórházi-intézeti gyógyszertárban, a betegágy mellett dolgozó közel 500 kollégájukhoz, akiktől környezetük folyamatosan megköveteli a naprakész tudást, a terápia hatékonyabbá tételét. Napjainkban ezen a területen éljük át a legdinamikusabb fejlődést, az itt dolgozó kollégák száma gyarapszik, itt mutatkozik meg leginkább a tudásunkra vonatkozó fokozott igény.

És természetesen minden működési területen várja Önöket a tanulás, a *folyamatos továbbképzés*. Ezekben a percekben ez talán ünneprontónak tűnik, ám mindannyi-

an tudjuk és Önök is tudják, hogy hivatásunk megköveteli ismereteink folyamatos gyarapítását. Gondoljanak a rohamosan bővülő gyógyszerkincsre, az egyre összetettebb terápiás rendszerekre, vagy a gyógyszerreguláció folyamatos kihívásaira. Csakis élő, mindenkor aktuális tudás birtokában tehetnek meg mindent embertársaik egészségéért és életminőségük javításáért. *Albert Einstein* írta: „Ne sikeres ember próbálj lenni, hanem értékes!” Ehhez szükséges a naprakész és biztos tudás.

És várjuk vissza Önöket mi is szak- és továbbképzési programjainkon. Kívánom, hogy tudásuk folyamatos növelése ne külső kényszer, ne elvárás, hanem belső igény legyen, aminek mindig készek eleget tenni, amihez keresik lehetőségeket.

Végül engedjék meg, hogy az író *Dan Millman* gondolatával bocsássam Önöket útjukra: „Ha rátalálsz valódi hivatásodra, azzal egy életet bizonyosan megváltoztatsz, mégpedig a sajátodat.”

A magyar nyelven végzetek nevében *Vécsi Emese*, az angol nyelven tanult gyógyszerészdoktorok részéről *dr. Safae Mohammad* mondott köszönetet.

Díjak, kitüntetések

A gyógyszerészdoktor-avatások történetében immár hagyomány, hogy a Szegedi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Kara a kiemelkedő tevékenysé-

get végző szakmai gyakorlólhelyeknek *Kiváló Oktató Gyógyszertár* címet adományoz. Karunk Tanácsa e kitüntetésben az idén három gyógyszertárat részesített. Az intézeti gyakorlólhelyek közül a kitüntető címet a *Csongrád megyei Mellkasi Betegségek Szakkórház Intézeti Gyógyszertára* nevében *Patakiné Farkas Judit* főgyógyszerész asszony vehette át. A szegedi gyakorlólhelyek közül a *Pingvin Patika* kapta a kitüntető címet, az elismerő oklevelet *Nagy Ildikó* gyógyszertárvezető asszony vette át. A nem szegedi gyakorlólhelyek közül a gyulai *Szent László Gyógyszertár* részesül az elismerésben (e díj későbbi időpontban kerül átadásra).

A Gyógyszerésztudományi Kar Tanácsa 2016 évben megalapította a *Kar Kiváló TDK-témavezetője díjat*. A tudományos diákkörös hallgatók felkészítésében végzett kimagasló munkássága elismerésül e díjban az idén *Ambrus Rita*, a Gyógyszertechnológiai és Gyógyszerfelügyeleti Intézet docense részesült.

A gyógyszerészdoktor-avatások történetében ötödik alkalommal kerül sor a *Dr. Stenszky Ernő Emlékérem* átadására. (*Dr. Stenszky Ernő* a szegedi egyetem Gyógyszerésztudományi Karán szerzett oklevelet 1950-ben, majd a Hajdú-Bihar megyei Kórház Gyógyszertárának főgyógyszerésze, később a Hajdú-Bihar megyei Gyógyszertári Központ, igazgató-főgyógyszerésze volt. Munkássága több szálon is kötődött a szegedi Gyógyszerésztudományi Karhoz: a Kar címzetes egyetemi docense lett, 20 éven át a gyógyszerész-államvizsgák elnöki tisztét látta el és alapító tagja volt a *Szegedi Gyógyszerészképzés Fejlesztéséért Alapítványnak*. Hivatása iránt mélyen elkötelezett gyógyszerész, a szakmai közélet jeles képviselője, mélységesen humánus kolléga emléke előtt tisztelegve a család és barátok támogatásával a Gyógyszerésztudományi Kar Tanácsa megalapította a *Dr. Stenszky Ernő Emlékérem* kitüntető címet.) Az elismerésben minden évben a záróvizsgán legjobb eredményt elérő végzős gyógyszerészhallgató részesül. Az Emlékérem Kuratóriumának döntése értelmében a díj idei jutalmazottja *Uhljar Luca Éva*.

A gyógyszerészdoktor-avatások történetében már évtizedes hagyomány az idősb *Réthy Béla Pályadíj* átadása. (Idősebb *Réthy Béla* 1862-ben született Szarvason. Gyógyszerészi diplomájának megszerzése után a békéscsabai *Aranyas Gyógyszertárban* dolgozott, amelynek 1911-ben a tulajdonosa lett. *Réthy Béla* igazi innovatív, új termékeket piacra hozó gyógyszerész volt, aki gyógyszertárát gyárrá fejlesztette. Nevéhez fűződik a hungarikumként számon tartott *Pemetefű gyógycukorka* és a *Kámforos linimentum* kifejlesztése. E felfedezéséért az 1896-os *Millenáris Kiállításon* díjat nyert. Komoly szakmai tevékenysége mellett számtalan közéleti szerepet is vállalt és mindig kiemelt figyelmet fordított a szakmai utánpótlás nevelésére. Emlékére a család leszármazottai pályadíjat alapítottak, amelyet évente a legjobb tanulmányi eredményt elért Békés megyei végző gyógyszerészdoktor kapja. (A *Réthy Pályadíj* és a vele járó pénz-

jutalom (200 000 Ft) idei nyertese *Uhljar Luca Éva*. Az elismerést és oklevelet *Bélafi László* – id. *Réthy Béla* dédunokája – adta át.

„A gyógyszerészdoktor-avatások történetében idén első alkalommal, s hagyományteremtő szándékkal kerül sor a *Zsembery-Pályadíj* átadására. A pályadíjat *Zsembery Béláné* gyógyszerész alapította, a díj gondozását a Szegedi Gyógyszerészképzés Fejlesztéséért Alapítvány látja el. A pályadíj célja a névadó gyógyszerészek, az alapító elhunyt hozzátartozói – *dr. Zsembery Béla Oszkár* és *dr. Zsembery Béla Szabolcs* – emlékének, életművének megőrzése és a Bács-Kiskun megyei gyógyszerészhallgatók támogatása. A pályadíj minden évben 100 000 Ft értékben segíti a legjobb tanulmányi eredménnyel rendelkező II., III. vagy IV. éves Bács-Kiskun megyei gyógyszerészhallgatót. A díj idei nyertese *Sipos Bence* IV. éves hallgató. A pályadíjat és oklevelet *Zsembery Béláné* alapító adta át”.

A többi pályadíjat, kitüntetést és oklevelet az érintettek részére dékán úr nyújtotta át.

A kitüntetések és pályadíjak átadása után az Előadó elmondta: „A Gyógyszerésztudományi Kar vezetése köszönetét fejezi ki *dr. Stenszky Évának*, *dr. Szendrey Gábornak* és *dr. Gergely Juditnak* a díj alapításáért és gondozásáért. Karunk vezetése nevében ugyancsak köszönetet mondok *Réthy Béla* családjának és a díjat gondozó Kuratóriumnak. A Gyógyszerésztudományi Kar vezetése köszönetét fejezi ki *dr. Zsembery Béláné* gyógyszerésznőnek a díj alapításáért, kiváló hallgatóink támogatásáért, valamint szintén köszönetet mond a díjat gondozó Alapítvány Kuratóriumának”.

Ez után a felavatott gyógyszerészdoktorokat és kitüntetetteket egy szép zeneművel ajándékoztuk meg. A *Giovani Artisti* vonósnégyes előadásában *Antonin Dvorak „Humoresque”* című darabja hangzott el.

A következőkben a végzős hallgatók búcsúvideóját tekintettük meg, ezzel köszönetüket fejezték ki családjuknak és oktatóiknak az elmúlt évek során nyújtott segítségükért, türelmükért és odaadó munkájukért.

Az ünnepélyes gyógyszerészdoktor avató eseményt rektorhelyettes úr a következő szavakkal zárta: „Kedves Ifjú Gyógyszerészdoktorok! Graduális képzésben folytatott tanulmányaikat befejezték. Holnaptól a munkában kell helyt állniuk és a választott hivatás fortélyait kell elsajátítaniuk. Önöket most felruháztuk mindazokkal a jogokkal, amelyek a törvény erejénél fogva a gyógyszerészdoktorokat megilletik. Esküjükhöz híven törekedjenek gyógyszerészi működésükkel a magyar egészségügyet és gyógyszerellátást előmozdítani, a betegek javát szolgálni. Ezek után szeretettel üdvözlöm Önöket azzal a bensőséges óhajtással, hogy mindaz, amit itt ünnepélyesen megfogadtak és amit a felavató dékán a lelkükre kötött, az életben a legteljesebb valósággá váljék. Kívánok működésükhöz jó egészséget, sok sikert és szerencsét!”

Az ünnepség a Szózat hangjaival ért véget.

Kata Mihály prof. emer.

GYÓGYSZERÉSZDOKTOR-AVATÁS DEBRECENBEN 2019. JÚNIUS 22.

A Debreceni Egyetem Gyógyszerésztudományi Karon idén tavasszal sikeres záróvizsgát tett gyógyszerészhallgatók gyógyszerészdoktorrá avatási ünnepségére június 22-én délelőtt a Debreceni Egyetem Díszudvarán került sor.

Az ünnepség azzal kezdődött, hogy a két gerundiumos vezetésével a Díszudvarhoz vonult *prof. Tózsér József* rektorhelyettes, *Vecsernyés Miklós* dékán, *Bácskay Ildikó* oktatási dékánhelyettes asszony valamint a tógás egyetemi tanárok és az oktatók, a Kari Tanács tagjai, a kitüntettek és a díjátadók. A hallgatói tógába öltözött avatandó gyógyszerészdoktor jelöltek a Díszudvaron várták az egyetem vezetőit.

A Himnusz eléneklése után *prof. Tózsér József* rektorhelyettes köszöntötte a vendégeket, a Debreceni Egyetem megjelent munkatársait, a Szenátus és a Kari Tanács tagjait, az avatandó gyógyszerészdoktor jelölteket, kedves szüleiket és hozzátartozóikat. Ezt követően *Vecsernyés Miklós* dékán tartotta meg ünnepi beszédét.

Vecsernyés Miklós dékán ünnepi beszéde

„Tisztelt Rektorhelyettes Úr! Kedves Kollegák! Kedves Végzős Hallgatók! Tisztelt Szülők és Vendégek!

Szeretettel és tisztelettel köszöntök mindenkit a Debreceni Egyetem Gyógyszerésztudományi Karának 2019. évi, diplomaosztó ünnepi tanács ülésén.

Az oktatási intézmények karain, a diplomák átadása, a tanulmányok lezárásának csúcspontja és egyben a legnagyobb ünnep is. 2001-ben adtuk át az első gyógyszerész diplomákat, most érkezünk el a 19. diploma átadó ünnepséghez. Az akkor végzett diplomásokat *Mezey Géza* professzor úr köszöntötte, aki a gyógyszerészképzés egyik alapítója volt, és karunk oktatói is sokat köszönhetnek neki.

Az elmúlt években, az egyetem falain kívül és belül rendkívül sok változás ment végbe. 2003-ban a

Gyógyszerésztudományi Szak Karrá vált, és önálló felelős gazdája lett a gyógyszerészi oktatásnak. A gyógyszerészi szakma megbecsültségét nem csak a végzett hallgatók doktori címe jelzi, hanem az is, hogy rövid időn belül munkahellyel rendelkeznek.

Kedves Végzős Kolleginák és Kollegák!

Mint már említettem, ez a nap az ünnepé. Ilyenkor érdemes visszatekinteni arra, hogy mi történt az elmúlt években. Öt évvel ezelőtt, a felvételi után egyetemi polgárokká váltak. A gimnazista évekhez képest egy új életformát kellett kialakítaniuk, új emberi kapcsolatokat kellett építeniük annak nehézségeivel és örömeivel együtt. A tanulás és a vizsgákon történő megfelelés mellett átéltek életük talán legvidámabb időszakát, melyre majd később, a gondtalan, egyetemista évekként emlékeznek. Szinte észre sem vették, de a gondtalan diákevek alatt elsajátították a gyógyszerészi hivatást, mely – remélhetően – Önök számára egy életre szóló tevékenységet jelent...

Adamis Anna szavaival élve: „A holnapoknak minden kulcsa két kezében van”. Ez a kulcs egyszersmind a felnőtt életbe történő belépést is jelképezi. Hisz a jövőben az állás, a család lesz, ami meghatározza mindennapjaikat, és ezek új emberi és szakmai kihívások, melyekre Önöknek kell választ adniuk. Ehhez én, mint az idősebb korosztály képviselője néhány tanácsot adhatok: A munkájuk mellett élvezzék ifjúságukat, annak minden szépségét. Ügyeljenek arra a pár értékes barátjukra, akik Önök körül vannak, és a bajban is számíthatnak rájuk. A fejükkel gondolkozzanak, de a szívükkel lássanak. Ehhez *Móricz Zsigmond* szavait idézném: „A lélek titkainak birodalma ott kezdődik, ahol a látható világ végződik.”

Az életbe kilépve nagyobb felelősséggel tartoznak mind emberileg, mind szakmailag. Érezkelni fogják, hogy léteznek olyan alapszabályok, melyek felrúgása következményekkel jár. A legfontosabb talán megtalálni azt a bölcsességet, mely segítséget nyújt a szabályok felismerésében és a nehézségek leküzdésében.

Ugyanakkor a sikeres élethez szükséges az egészséges magabiztosság. Ám ne legyenek önzők, és figyeljenek más emberek érzéseire. Nemsokára munkába állnak, és felelősségteljes, kihívásokkal teli hétköznapiak következnek. Szakmájuk gyakorlása közben soha ne feledjék azt, hogy a beteg emberért vannak, és szolgálatot teljesítenek.

Kedves Végzős Hallgatók!

Kívánom, hogy ne csak a szakmában, hanem családot alapítva kiegyensúlyozott, értéket teremtő életet éljenek. Ehhez magam és

A képen balról: Bácskay Ildikó dékánhelyettes, prof. Tózsér József rektorhelyettes, Vecsernyés Miklós dékán és Körösparti Péter a Hallgatói és Doktorandusz Képviselő elnöke

Tanártársaim nevében kívánok erőt, kitartást és jó egészséget, és kérem a szülőket, a hozzátartozókat és a barátokat, mint ahogyan eddig is, segítsék Önöket ebben. Útravalóként *dr. Theodor Seuss*, a híres regényíró szavait idézném:

„Van agy a fejedben. Van láb a cipőidben. Abba az irányba indíthatod el magad, amelyikbe csak szeretnéd!”

Az avatás

Az ünnepi beszéd után a magyar hallgatók részéről *Józsa Liza*, a külföldi hallgatók részéről *Ala Pourabbas* jelölt terjesztette az avatandó gyógyszerészdoktor jelöltekre vonatkozó kérelmet a Szenátus elé: „Magnifice Domine Vice Rector, Tisztelt Szenátus! A tiszteletre méltó hagyományoknak és tanítómestereink által előírt követelményeknek megfelelően, valamint a gyógyszerésztudomány eredményeinek megismerése folytán megfelelően eleget tettünk a vonatkozó jogszabályokban előírt vizsga kötelezettségeinknek, ezáltal méltónak találtattunk arra, hogy a Debreceni Egyetemen a gyógyszerészdoktori címet elnyerhessük. Tisztelettel kérjük, hogy méltóztassanak bennünket az Egyetem hagyományainak megfelelően gyógyszerészdoktorrá avatni.”

Ez után *Bácskay Ildikó* oktatási dékánhelyettes aszszony terjesztette elő az avatandó gyógyszerészdoktor jelöltekre vonatkozó jelentését: „Jelentem, hogy a Debreceni Egyetem Gyógyszerésztudományi Kara 49 fő magyar és 9 fő külföldi állampolgárságú jelölt gyógyszerészdoktorrá történő felavatását a mai napra kitűzte. A magyar állampolgárságú gyógyszerészdoktor-jelöltek közül 1 kitüntetéses minősítéssel, 4 fő summa cum laude, 33 fő cum laude, 11 fő rite eredménnyel, a külföldi állampolgárságú angol nyelvű gyógyszerészképzésben résztvevő gyógyszerészdoktor-jelöltek közül 3 fő summa cum laude, 4 fő cum laude, 2 fő rite eredménnyel,

tehát összesen 58 jelölt tett eleget az előírt követelményeknek.”

Vecsernyés Miklós dékán előolvasásával az avatandók az alábbi szövegű esküt tették le (az angol nyelvű képzésben részt vevők angolul), jobb kezüket szívájékra téve, bal kezüket esküre emelve: „*Én (...) esküszöm, hogy a Debreceni Egyetemen megszerzett gyógyszerésztudományi ismereteim birtokában hivatásomat lelkiismeretesen fogom ellátni és mindenkor hivatásomhoz méltó magatartást tanúsítok. A fennálló törvényeket és rendelkezéseket megtartom és megtartatom. Az emberek egészségének védelmét és a betegek gyógyulásának érdekeit mindenek fölé helyezem. A betegek egészségi állapotára, gyógyszeres kezelésére vonatkozó ismereteimet – hacsak a törvény erre nem kötelez – fel nem fedem. Ellenállok minden olyan törekvésnek, mely tudásomat törvénybe vagy etikába ütköző cselekményre akarja felhasználni. A gyógyító munka részeseként ismereteimet csakis az egyén és az emberiség egészségének védelmére és helyreállítására fordítom.*”

Az eskü letétele után prof. Tőzsér József rektorhelyettes, Vecsernyés Miklós dékán és Bácskay Ildikó dékánhelyettes egyenkénti kézfogással fogadta gyógyszerészdoktorrá a jelölteket, majd a rektorhelyettes köszöntötte a frissdiplomásokat: „Önöknek most már kötelességük lesz tudományos törekvésükkel kiérdemelt hivatásuknak tekintélyét megővni, nemkülönben szaktudományuknak, és a Debreceni Egyetemen, melynek gyógyszerészdoktorai sorába Önöket ezennel beiktattuk, gyarapodását és virágzását, s ezzel Hazánk javát hathatósan előmozdítani. Életük, szakmai munkájuk nehéz pillanataiban emlékezzenek az imént letett gyógyszerési esküjükre”. A magyar felavatottak nevében *Szoták Szimonetta* a külföldi felavatottak nevében *Sina Sepahizia* kért szót és mondott köszönetet: „Ezen ünnepélyes órában szeretnénk hálás köszönetünket kifejezni azért a felemelő gesztusért, hogy

szíveskedtek bennünket gyógyszerészdoktori címmel felruházni és gyógyszerészdoktorrá avatni. Fogadalmunkhoz híven ígérjük, minden igyekezetünkkel arra törekszünk, hogy hivatásunk tisztességét és méltóságát megőrizzük, hozzájáruljunk a Debreceni Egyetem hírnevének növeléséhez, országunk, népünk és az emberiség fejlődéséhez és felvirágoztatásához. Most, amikor küzdelemre indulunk a betegségek és szenvedés ellen, fogadjuk, hogy választott hivatásunk követelményeinek mindig a legjobb igyekezetünk szerint eleget teszünk.”

Ezt követően a már diplomás gyógyszerészek átadták a zászlót a IV. éves hallgatóknak.

A Díszudvar az avatandó gyógyszerészdoktor-jelöltekkel

Kitüntetések

Bácskay Ildikó dékánhelyettes bejelentette, hogy a Gyógyszerésztudományi Kar graduális és posztgraduális tevékenységét támogató, kiváló eredményeket felmutató munkája elismerésül a Debreceni Egyetem Gyógyszerésztudományi Kar Mecénása díjban részesül a Magángyógyszerészek Országos Szövetsége képviselőjében Mikola Bálint elnök és Samu Antal elnökségi tag. (A díj átadására később kerül sor.)

A gyógyszerészhallgatók nyári és záróvizsgás szakmai gyakorlati oktatásában elért magas színvonalú munkája elismerésül a Debreceni Egyetem Gyógyszerésztudományi Kar Kiváló oktató gyógyszerésze elismerésben részesült Ladányi Gábor gyógyszerész, Sohajda Attila gyógyszerész és Ungvári József gyógyszerész. A díjazottak a kitüntetést Bácskay Ildikó oktatási dékánhelyettes asszonytól vehették át.

Mezey Géza professzor emlékét őrizve a Mezey Géza Alapítvány

- a Mezey Géza díj emléklakettjét és annak jutalmát a korábbi évekhez hasonlóan a Gyógyszerésztudományi Kar kiváló eredményeket felmutató hallgatójának, Józsa Liza most felavatott gyógyszerész doktornak adományozta,
- az alapítvány emléklakettjét Bárd Tibornak, a Gyógyszerésztudományi Kar gyakorlati oktatója részére adományozta, a kar létrehozásában nyújtott szerepéért és a képzésben vállalt fáradhatatlan tevékenységéért,

Az avatásra váró gyógyszerészdoktor-jelöltek egy csoportja

- az alapítvány emléklakettjét Vecsernyés Miklós, a Gyógyszerésztudományi Kar dékánja részére adományozta, a kar létrehozásában nyújtott szerepéért és a képzésben vállalt fáradhatatlan tevékenységéért,
- az alapítvány emléklakettjét prof. Halmos Gábor Miklós, a Gyógyszerésztudományi Kar általános dékánhelyettese részére adományozta, a kar létrehozásában nyújtott szerepéért és a képzésben vállalt fáradhatatlan tevékenységéért. (A kitüntetett hivatalos elfoglaltsága miatt később kerül átadásra az emléklakett.)

A díjakat a kitüntetettek a „Mezey Géza Alapítvány” kuratórium elnök asszonyától, prof. Mezey Géza özvegyétől vehették át.

Sztaricskai Ferenc professzor emlékét őrizve a Gyógyszerésztudományi Karon végzett oktató-kutató munkája elismerésül Dr. Sztaricskai Ferenc emlékdíjban részesült Szűcs Zsolt tanársegéd. A díjat a család képviselőjében Bácskay Ildikó oktatási dékánhelyettes asszony adta át.

A Debreceni Egyetem Tehetőség gondozó Programjában való részvételük jutalmául DETEP emléklapot vehetett át Baráth Dávid István, Erdélyi Virág, Kiss Veronika, Mező Mirtill, Orosz Fruzsina Zita, Papp Teodóra, Szoták Szimonetta, Szűcs Dániel, Mai Hung és Pham Huynh Thúy An frissen avatott gyógyszerészdoktor. Az okleveleket prof. Tőzsér József rektorhelyettes adta át.

Honti Nikolett frissdiplomás gyógyszerészdoktor vehette át a Debreceni Egyetem Rektori

„Gyógyszerészdoktor lettem!”

Elismerő Oklevelét prof. Tózsér József rektorhelyettestől, Baráth Dávid István frissdiplomás gyógyszerészdoktor pedig a Debreceni Egyetem Kiváló Hallgatója díját tanulmányi eredménye és a Debreceni Egyetemen végzett szakmai tevékenysége elismeréseként Vecsernyés Miklós dékántól.

A Hallgatói Önkormányzat Elnökének elismerő oklevelét Szücs Dániel frissdiplomás gyógyszerészdoktor vehette át a Debreceni Egyetemen végzett szakmai és közéleti tevékenysége elismeréseként Körösparti Pétertől, a Debreceni Egyetem Hallgatói és Doktorandusz Képviselő elnökétől. A Hallgatói Önkormányzat elnökének és alelnökének elismerő oklevelét Balogh Zsolt, Kiss Veronika, Orosz Fruzsina Zita, Szoták Szimonetta, Sina Sepahizia, Ala Pourabbas és Mai Hung frissdiplomás gyógyszerészdoktor vette át a Debreceni Egyetemen végzett szakmai és közéleti tevékenysége elismeréseként; az oklevelet Körösparti Péter a Debreceni Egyetem Hallgatói és Doktorandusz Képviselő elnöke adta át.

A kitüntetések átadását követően prof. Tózsér József rektorhelyettes megköszönte mindenkinek a részvételét, az ünnepi tanácsulást bezárta, majd a Szózat hangjaival ért véget a gyógyszerészdoktor avatás.

A frissen avatott gyógyszerészdoktorok

Bagosi Erik, Balla Ivett, Balogh Zsolt, Bányai István, Baráth Dávid István, Bodnár Barbara, Czeglédi Réka, Csízi Nikolett, Dankó Tímea Csilla, Erdélyi Lóránd József, Erdélyi Virág, Harsányi Eszter, Honti Nikolett, Jónás Krisztina Csilla, Józsa Liza, Kántor Mariann, Kéninger Bettina, Kiss Attila, Kiss Máté, Kiss Veronika, Kocsis Emese Sarolta, Kovacsics Evelin, Krajnyák Orsolya, Lénárt Petra, Lődár Dóra, Magyar Dóra, Mező Mirtill, Mihalóczi Bianka, Nagy Boglárka, Nagy Edit, Nagy Katalin, Orosz Fruzsina Zita, Papp Ádám, Papp Fruzsina Mónika, Papp Teodóra, Pearl Ben, Rebenku Hajnalka, Szendi Nóra, Szondi Tímea, Szoták Szimonetta, Szőke Petronella, Szücs Dániel, Tiszai Dóra, Tokárné Zámbo Emese, Volánszki László Bogár Ádám, Bóka Diána Veronika, Kiss Csaba, Molnár Tímea;

Baranpourian Tara, Buseinipirima Tamunomiebaka Michael, Dibor Victoria, Hossein Pour Helaleh Siavash, Mai Hung, Olowoniya Tanya, Pham Huynh Thuy An, Pourabbas Ala, Sepahizia Sina.

(-)

Csoportkép a frissdiplomás gyógyszerészdoktorokról

GYÓGYSZERÉSZDOKTOR-AVATÁS A PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEMEN PÉCS, 2019. JÚLIUS 4.

A 2019-ben Pécsen végzett gyógyszerészhallgatók avatására július 4-én került sor a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Szigeti úti épületének Aulájában. Az ünnepség a Tanári Testület, majd az avatandó gyógyszerészdoktor jelöltek bevonulásával kezdődött meg a Gaudeamus igitur hangjai kíséretében.

A Himnusz meghallgatása és közös eléneklése után *Bánfai Krisztina* egyetemi oktató, az ünnepség levezetője köszöntötte a megjelenteket és bemutatta az elnökség tagjait. Az ünnepségen részt vett *Miseta Attila* egyetemi tanár, a PTE rektora, *Botz Lajos* egyetemi tanár, a Gyógyszerésztudományi Kar dékánja, *Horváth Györgyi* egyetemi docens, a Gyógyszerésztudományi Kar dékánhelyettese, *Fittler András* egyetemi docens, a Gyógyszerésztudományi Kar dékánhelyettese, *Nyitrai Miklós* egyetemi tanár, az Általános Orvostudományi Kar dékánja, *Sebestyén Andor* egyetemi docens, a Klinikai Központ elnöke, valamint *Kőhegyi Imre*, a Magyar Gyógyszerész Kamara Baranya Megyei Szervezetének elnöke.

Prof. Miseta Attila rektor úr köszöntő beszédében többek közt elmondta: biztos abban, hogy az avatandóknak kiváló oktatóik voltak, megfelelő tudásanyagra tettek szert, ugyanakkor a tanulás folyamata nyilvánvalóan nem ért véget. A gyógyszerésztudomány rendkívül gyorsan fejlődik, és a fejlődéssel lépést kell tartani. A gyorsan változó időkben meg kell tartanunk értékeinket. A rendelkezésre álló információmennyiség felhasználásával a problémamegoldásra elsősorban a saját képességeinket kell használni. Végezetül megköszönte a hallgatóknak nyújtott támogatást a szülőknek, hozzátartozóknak.

Bánfai Krisztina egyetemi oktató, az ünnepség levezetője tájékoztatta a megjelenteket, hogy 2019-ben a Gyógyszerésztudományi Karon 31 fő gyógyszerész jelölt teljesítette sikeresen a záróvizsga követelményeit, így a hallgatók avatandókká váltak.

A magyar és az angol nyelvű képzésben résztvevő hallgatók nevében *Csontos Dorina* és *Ashgar Zadeh Ramiz* kérték gyógyszerészdoktorrá avatásukat.

Az oklevelek átadását megelőzte az ünnepélyes latin nyelvű eskütétel, melynek szövege az alábbi volt: „*Ego (...) iuro, officium meum notitiis allatis scientiarum pharmaceuticarum fide maxima actum esse et mores dignos officio meo semper praestitos esse. Tutelam valetudinis et sanitatem aegrotorum rebus omnibus praeponam. Argumenta ad valetudinem aegrotorum et ad curationem medicamentis attinentia non detegam. Rationes et usus meos disciplinis continuis fastigio excellenti conservabo. Eruditione mea ad facta offendentia philosophiam de moribus pharmaceutarum non utar. Particeps operae medicatae scientias meas praecipue ad tutelam sanitatis hominum advertam. Studebo, ut gloriam bonam et scientiae pharmaceuticae et Facultatis*

Prof. Miseta Attila rektor köszönti a megjelenteket

Artis Pharmaceuticae Universitatis Quinqueecclesiensis augeam, et honorem horum adiuvem."

A hallgatók ünnepélyes eskütétele

Ezt követően prof. Botz Lajos dékán az alábbi szavakkal fogadta gyógyszerészdoktorrá a gyógyszerészdoktor-jelölteket: „*Miután esküt tettek Nekünk, Mi, és mint dr. Botz Lajos, a Pécsi Egyetem Gyógyszerészeti Karának dékánja, a ránk ruházott hatalomnál fogva, miként illik, megszerzett tudásotok jutalmául, gyógyszerész doktorokká nyilvánítunk benneteket és rátok ruházunk minden előjogot, ami a gyógyszerész doktoroknak a törvény által megadatik. Ezentúl, a tudományos igényességgel és igyekezettel köteleességetek a megérdemelt pozíciótokat megtartani és szorgalmasan segíteni abban, hogy Egyetemünk jövőben is fejlődjön és virágozzon. Így az emberek javát, valamint hazánk dicsőségét hatékonyan szolgáljátok majd.*”

A diploma átvételével a Gyógyszerésztudományi Kar doktorai nevében prof. Botz Lajos dékán kézadás-

Csontos Dorina és Ashgar Zadeh Ramiz avatási kérelmüket terjesztik elő

A tanári kar

sal is gyógyszerész doktortársukká fogadta a végzeteket. A végzett gyógyszerészdoktorok Fittler András dékánhelyettétől a Gyógyszerésztudományi Kar és a Hallgatói Önkormányzat ajándékát, a végzős hallgató nevével és az egyetem címerével hímzett munkaköpenyt, melyet hagyományteremtő jelleggel az idei évtől először adunk át, valamint a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság évkönyvét és a Magyar Gyógyszerészi Kamara tájékoztató füzetét vehették át.

A gyógyszerészdoktorrá avatott hallgatók nevében Czaga Judit és Ashgar Zadeh Ramiz hallgatók köszönték meg avatásukat a Tanári Testületnek.

Az idei évben a végzős gyógyszerészhallgatók közül a legkiválóbb TDK-s hallgatói díjat Vörös Virág érdemelte ki.

A 2019 évi „Dékány Miklós Alapítvány” díjat, melynek kitüntetettje a hallgatók, az oktatók és az alapítvány kuratóriumának közös döntésével kerül kiválasztásra, Jáhn Eszter kapta.

Az elismerések átadását követően prof. Botz Lajos dékán mondta el ünnepi beszédét, a frissen felavatott okleveles gyógyszerészek nevében Jáhn Eszter búcsúzott az Egyetemről, tanáraiktól.

Az ünnepélyes gyógyszerészavatás a Szózat hangjaival zárult.

Jáhn Eszter, a Dékány Miklós díj kitüntetettje és prof. Botz Lajos dékán

Prof. Botz Lajos dékán ünnepi beszéde

„Tisztelt Rector Úr, Dékánhelyettes Úr, Dékánhelyettes Asszony, Tisztelt Elnök Úr, Tisztelt Társkari vezetők! Tisztelt Tanári Kar! Kedves újonnan avatott Gyógyszerészdoktorok, Szülők és Hozzá tartozók, Hölgyeim és Uraim!

Öröm és megtiszteltetés számomra, hogy a történetét 1367-ig visszavezető Pécsi Tudományegyetemen, a

Vörös Virág, „A legkiválóbb TDK-s hallgatói díj” kitüntetettje és prof. Botz Lajos dékán

Jáhn Eszter

Prof. Botz Lajos

2000-ben indult gyógyszerészképzés 2016-ban önállóvá vált Gyógyszerésztudományi Karának gyógyszerészdoktorrá avatási ünnepségén köszönhetem Önöket! Az avatási ünnepségünk egyaránt kiemelkedő esemény az újonnan avatott gyógyszerészdoktorok és Karunk oktatói életében. Hiszen ez mindannyiunk számára egyfajta mérföldkő és számadás, ahová hosszú évek fáradozásával, befektetésével juthatunk csak el.

Mindenekelőtt azokhoz szeretnék szólni, akik nélkül ez az ünnepi esemény nem történhetett volna meg. Így a Kar oktatói nevében fejezem ki köszönetemet a felavatott gyógyszerészdoktoraink szüleinek, hozzátartozóinak. Köszönet, hogy kitartással, türelemmel, anyagi áldozatvállalással vállalták fel az egyetemi éveket! Továbbá azt is, hogy együtt izgultak, időnként bosszankodtak, de a sikeres vizsgák után együtt örvendtek gyermekeikkel. Bizonyára sokszor volt szükség arra is, hogy átsegítsék őket a nehéz időszakokon is. Ha kellett vigaszt és biztatást adtak, de egy-egy sikeres vizsga utáni örömben is osztoztak. Köszönetemet fejezem ki oktatóinknak is, akik igyekeztek felkészíteni Önöket arra, hogy minden tekintetben elismert, a munkaerőpiacon érvényesülni képes szakemberré váljanak. Ugyanis a mesterembert a kezei közül kikerülő portéka minősíti, az egyetemi oktatót a kibocsájtott szakemberek felkészültsége, helytállása.

Végezetül, de közel sem utolsósorban, elismerésem és köszönetemet fejezem ki a frissen avatott gyógyszerészdoktorainknak azért, mert volt erejük és kitartásuk a megpróbáltatásokon átküzdeni magukat, hogy megbírhóztak az időnként elviselhetetlennek érzett követelményekkel, hogy nem adták fel akkor sem, amikor ez

tűnt volna kényelmesebbnek. Arra „szerződünk” – szülők, hallgatók, oktatók – közösen, amiért most együtt vagyunk, aminek sikerét igazolja az imént átadott diploma. Osztozzunk most ennek sikerében, töltsön el közösen mindannyiunkat, legalább néhány pillanatra, az elvégzett vállalásunk teljesítésének meglegedettsége és öröme!

Kedves frissen avatott kollégák!

Bizonyára visszagondoltak az elmúlt évek alatt arra, hogy milyen reményekkel érkeztek az egyetemre. Most, jó esetben öt, egyeseknél akár több évre is visszatekintve tudják, hogy fiatalságuk meghatározó éveit töltötték itt, barátságokkal, szerelmekkel, örömmel, időnként csalódottsággal és gondokkal. Ez így együtt áll össze, egy olyan élményeket és tanulságokat, sikereket és kudarcokat egyaránt tartalmazó úti csomaggá, ami egész életükre meghatározó lesz. El kell ismernem, sok nehézséget állítottunk Önök elé, nem adtuk könnyen a diplomát! A kellemetlen élmények jó része is valószínűleg az egyetemi követelményekhez (néha oktatókhoz) kötődik. Azonban, ahogy mondani szokták, csak a kemény munkának édes a gyümölcse, és még a szerencse is többnyire a kemény munka fáján terem. Nemrégiben hallottam egy maratont gyakran futó informatikus kollégánk válaszát arra a kérdésre, hogy mi okoz élvezetet, örömet neki a futás hosszú órái alatt? Hiszen kívülről figyelve inkább csak a szenvedő arcát, küzdelmét látjuk. A válasza az volt, hogy mindezt a célba érkezésért érdemes megtenni, a boldogság áramlata akkor járja át, mivel egy nagyon nehéz feladatot teljesített, olyat, ami nem is mindenkinek sikerül, és magának is bizonyította, hogy képes volt rá. Önök most egy ilyen „futam” végére értek, az elmúlt percekben a célba érkezést igazoló diplomát is átvették.

Remélem, hogy sok kellemes élményt szereztek Pécsen, amelyek emlékként már ide is kötik majd Önöket, bárhová is kerülnek életük során, egy kicsit mindig pécsiek is maradnak!

Egy ilyen teljesítmény alapján joggal felmerülő kérdés, hogy milyen lehetőségekkel is indul pályafutásuk? Hazánkban a pályakezdő gyógyszerészeknek nem volt és nincs elhelyezkedési problémája, sőt évek óta több ajánlat közül választhatnak. A gyógyszerészi végzettség számos szakterületen kínál elhelyezkedést, így a közvetlen lakossági gyógyszerellátásban, kórházi, klinikai gyógyszerészetben, gyógyszeriparban és kutatóintézetekben, de jelentős számban még a hatóságoknál, nagykereskedelemben, államigazgatásban is. A munkaerőpiac igényeihez igazodik a gyógyszerészek posztgraduális képzése is. Így a pécsi szakgyógyszerészképzés is lehetőséget nyújt arra, hogy mindhárom szakterületen (közforgalom, kórház, ipar) tovább folytassák munkájuk mellett tanulmányaikat. Az utóbbi évek adatai szerint végzettjeink 80-90%-a belép a szakképzésbe. Ez ugyanis segíti a tanultak „mindennapi” alkalmazását, bővíti gyakorlati ismereteiket, hozzájárulva munkahelyi helytállásukhoz, valamint a szakképesítéssel járó „jogosultságok”

megszerzéséhez is. Egyúttal arra is jó lehetőséget kínál, hogy még éveken át kapcsolatban maradjunk. Rádásul ez egy „win-win” helyzet is, ugyanis az egyetemi oktatók szembesülnek a napi gyakorlati problémákkal, míg Önök azok megoldásánál, értelmezésénél kaphatnak egy „elméletileg rutinosabb” támogatást. De talán a legfontosabb ebben az, hogy ezen keresztül a pályakezdés éveit is követhetjük. Jó látni, hogy végzetteink milyen sok területen állnak helyt, hazánkban és külföldön egyaránt, így van közöttük számos kiváló kutató, gyógyszertervezető, kórházi főgyógyszerész, gyógyászati termékeket előállító cégtulajdonos, humán klinikai vizsgálatokat irányító szakember, törzskönyvező, de még kórházigazgató is. Jó volt olvasni nemrégiben az egyik magasan jegyzett angol klinika vezetőjének kiváló véleményét, ajánlását egykori hallgatónkra, aki (ráadásul) nem is tartozott a legkiválóbb tanulóink közé. Ennek ellenére már akkor is láttuk (néhányan...), hogy szorgalma, embersége, elkötelezettsége révén „nem lesz vele semmi baj, helyt fog állni”. Ez is igazolta *Hans Kudsus* német író, aki ezt úgy állapította meg, hogy „Nem is annyira képességeink különböztetnek meg minket, mint inkább az, hogy mennyire merjük kihasználni őket.”

Ez a kiragadott, de közel sem egyedi példa arra figyelmeztetett minket, és ezen keresztül én most Önöket, hogy az egyetemi teljesítmény szükséges, de nem elégséges feltétel a jövőbeni sikereikhez. Ahogy a sikerességhez vezető tényezőket elemző, nemrégiben megjelent „A Képlet” című könyvében a harvardi egyetem professzora, *Barabási-Albert László* bizonyítékokkal alátámasztva megállapította: a kiváló iskola, sőt iskolázottság sem biztos garancia a sikeres szakmai pályafutásra, ugyanis ennek záloga alapvetően az egyénben van, azaz a szakmai felkészültségét körbeölelő motiváltságában, látókörében, kultúrájában, értékrendjében, nyitottságában, empátiájában. Végző soron a teljesítmény és az ambíció – azaz,

hogy az ember hová sorolja önmagát – a két tényező, amely meghatározza a későbbi sikereket.

Most átvett diplomájuk tehát belépő egy olyan előadásra, amiben ugyan jó szerepet kaptak, de még bizonyítaniuk kell. Amikor a gyógyszerész szerepét választották, akkor ha nem is tudták, de bizonyára érezték, hogy valamilyen ez más mint a többi. Ma már tudják, hogy ezzel Önök nem csak egy foglalkozást, hanem egy hivatást választottak.

De ki is mondhatja el, hogy gyógyszerészként hivatást gyakorol? Sportból vett hasonlattal a „hivatásrendiség” egy olyan osztály, amelybe az odatartozás jogosságát szüntelenül igazolni kell. Semmiképpen sem jelent olyan kiváltságot, amely befektetés nélkül is kijár. Azt szoktuk mondani/hallani, a beteg ember nem tudja, mire van szüksége, mitől fog meggyógyulni, hogyan kell alkalmaznia a gyógyszert, mit kell csinálnia. Azaz „kiszolgáltatott”, mégha sokuk manapság egyre magabiztosabban is téved, hiszen barátjuk a „doktor Google”. Ezért rászorult felkészült szakemberekre. És itt dől el, hogy a gyógyszerész (vagy orvos) hivatás-, vagy foglalkozásgyakorló-e. Ha a beteg beengedi a személyes terébe akkor hivatásgyakorló, mert elnyerte a betege bizalmát, aki elhitte, hogy a vele szemben álló szakember számára fontosabb az ő gyógyulása mint a díjtétel, cégérdek, a gyógyszer „magasabb árrese”. Ez lehet a szakmai tevékenységük, értelmiségi létük zsinórmértéke is. Mindenki maga dönt, hogyan gyakorolja ezt, erről nem mi fogjuk kiállítani a bizonyítványukat.

Milyen jövőt láthatnak, látnak maguk előtt? Napjainkban rohamosan növekvő számban lépnek be az egészségügyi ellátásba új innovációk, technológiai megoldások, sőt még az emberek, betegek közötti kapcsolattartás, kommunikáció is soha nem látott mértékben változik. Van olyan előrejelzés, hogy a 21. században nem 100 évnyi, hanem – a jelenlegi ütemmel – 20 ezer évnyi fejlőd-

Csoportkép a frissdiplomás gyógyszerészdoktorokról

dést lehet majd megtapasztalni. Azt mondják, hogy amit tanultunk, az egyre gyorsabban avul el. Ez igaz! Valóban nem lehet egy pályát már napjainkban sem csak az egyetemen tanultakkal élethosszig sikeresen befutni. Éppen ezért lesznek élethosszig tartó szinttartó képzésekre is kötelezve. Azonban csak felkészült szakember képes az új ismeretek megfelelő befogadására, szintézisére. Az, aki a megfelelő tárgyi tudás mellett az „átlátó értékelés képességével”, azaz referenciális tudással is rendelkezik.

Aki világot szeretne látni, menjen akár külföldre is, de – ha lehet – mint a régi „céhes” időkben! Tegyen szert minél szélesebb ismeretekre, élettapasztalatra, de minél többen térjenek is vissza, hozzák haza azt amit összegyűjtöttek, amivel mindannyian gazdagodhatunk, ami által Önök is méginkább megbecsült tagjai lehetnek ennek a nemzetnek!

A sok előttünk tornyosuló szakmai kihívás közül csak néhányat említve: egészségügyi- és gyógyszerköltség-robbanás; gyógyító termékkörök bővülése; személyre szabott és precíziós medicina; biológiai hatóanyagok; robotika, automatika; digitális egészségügy; tanuló algoritmusok és programok; gyógyszerelés valódi eseményterének beemelése a gyógyszerfejlesztésekbe. Ezek arra is figyelmeztetnek, hogy ez a hivatás is folyamatos megújulásra kötelezett. Azonban egyúttal ezek, mint minden változás és kreatív innováció, további kedvező lehetőségeket kínálnak, különösen a pályakezdő gyógyszerészeknek arra, hogy egy egzisztenciát biztosító, színes és szakmai kiteljesedést képviselő pályaképet láthassanak maguk előtt, egyéni és családi boldogulásuk „garanciájaként” is. Ez lehet az, amire remélten sokan vágyanak – legalábbis a jövőt még alakítani akaró fiataloként biztosan –, hogy a hivatást a munka örömeért is végzik. Csíkszentmihályi Mihály szavaival kifejezve: „örömszerző munka, ha képességeinket próbára tesszük”, így válhat a munka „az élet egyik legörömtelibb leginkább ki-

teljesítő oldalává”. Ahogy ő összegezte: „így kötünk egy jó üzletet magunkkal, életünkkel”. Erre kínál reményeink szerint jó lehetőséget Önöknek a gyógyszerészeti hivatásuk.

Kedves Fiatal Gyógyszerészdoktorok!

Kívánom egyetemünk oktatói nevében Önöknek, hogy gyógyszerészeti hivatásuk gyakorlása és személyes életük során minden átgondolt és nemes tervük teljesüljön! Karunk minden oktatója nevében kívánok sikeres pályafutást, örömteli és teljes életet Önöknek! Tartsák meg családi, baráti, egyetemi, „évfolyamtársi” kapcsolataikat, az Önök élete is gazdagabbá válik általuk! Így találhatják meg önmagukat, válhat szakmai és magánéletük is teljessé. Kérem maradjanak meg a PTE végzett diplomás „hálózatában”, legyenek az alma materükre büszkék, ahogy mi is büszkék akarunk lenni Önökre. Visszavárjuk Önöket, nemcsak a szakképzés és doktori (PhD) képzéseinkre, hanem a szinttartó tanfolyamainkra is, továbbá akkor is, ha bármilyen olyan gondjuk, feladatuk lesz, aminél úgy gondolják, hogy segítségükre lehetünk!

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!”

Az ünnepség a Szózat elénekklésével zárult.

A frissen avatott gyógyszerészdoktorok

Asghar Zadeh Haghighi Ramiz, Both Dávid, Czaga Judit, Csontos Dorina, Dicsőfi Laura Pálma, Dornyi Annamária, Gábor Kamilla, Garai Eszter Beatrix, Gubicza István Gergely, Jáhn Eszter, Kónyi Csongor, Kormos Adrienne Ráchel, Kovács Noémi Réka, Mágó Martin, Mandity Flórián, Máté Gréta, Mészáros Nándor Gergő, Papp Zsigmond, Radzik-Bösz Dániel, Reichert Gréta, Rumi Nóra, Szabó Anett, Szalai Fanni Magdolna, Székely Adrienn, Szijártó Anita, Verkman Nóra, Vincze Kitti, Vörös Virág, Vukman Nikolett, Zhang Ya Jun, Zsidó Balázs Zoltán.

Gyógyszerészdoktor lettem...

A 65. GYÓGYSZERÉSZGENERÁCIÓ VÉGZŐSEINEK BALLAGÁSI ÜNNEPSÉGE MAROSVÁSÁRHELYEN

Marosvásárhelyen az Orvosi és Gyógyszerészeti (– tavaly óta – Tudomány és Technológiai, MOGYTTE) Egyetem végzős hallgatói 2019. július 26-án elballagtak. Sajátos módon három ünnepség részesei is voltak a MOGYE magyar „tagozatának” hallgatói, a már évek óta fennálló gyakorlat szerint.

A Gyógyszerészeti Kar magyar tagozatának (hivatalosan: magyar „vonal”...) hallgatóit a Kar új oktatási épületének előadótermében búcsúztatták, a tagozat oktatóinak és a hozzátartozóknak a jelenlétében. A végzős évfolyamot az évfolyamfelelős tanár, *Fülöp Ibolya* köszöntötte, az abszolvensek részéről a legjobb eredményeket elért hallgató, *Ferencz Elek* mondott beszédet.

A magyar orvos, fogorvos, orvosasszisztens és gyógyszerész abszolvensek hagyományos ünneplése tovább folytatódott a Gecse utcai (ma: Stefan cel Mare) református Kistemplomban, ökumenikus istentisztelet kíséretében. Idén az általános orvosi karon 133, a fogorvosi karon 38, a gyógyszerészeti karon 59, az orvosasszisztensi képzésen 31 végzős hallgató tanult magyar nyelven. Az ünnepi beszédek elhangzását követően díjak átadására került sor. Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos- és Gyógyszerész tudományi Szakosztályának *Csögör Lajos*-díját a Gyógyszerészeti Karon a legjobb teljesítményt nyújtó hallgató, *Ferencz Elek* vehette át.

A nap délutánján a városi stadionban tartották – első ízben – a MOGYTTE összes, mintegy 1900 végzősének

grandiózus ünnepségét, melyen a jelenlegi oktatási miniszter, *Ecaterina Andronescu* is beszédet mondott. A magyar nyelvű oktatás küzdelmeire utalóan figyelemre méltó beszédet tartott *Mártha Krisztina* docens, a Fogorvosi Kar dékánhelyettese, rámutatva, hogy: „a 74 éves múlttal rendelkező Egyetem sorsának alakulása az erdélyi magyarság csatáinak tükörképe, amely megpecsételte a magyar hallgatók diákéveit”. Az angol nyelvű főtanszék létrehozásának engedélyezésére és az önálló magyar kar sorozatos elutasítására utalva kiemelte, hogy a multikulturalitás sajátos értelmezése megszabta az irányt az Egyetem jövőjének alakulásában, és a magyar nyelvű oktatás helyzetének rendezéséhez Románia soros EU-elnöksége sem volt elég... Végül feltette azt a kérdést, hogy: a nyolc éve tartó egy helyben topogás után mit kellene másképpen tenni? (*megj.*: arra utalva, hogy a 2011-es tanügyi törvény megengedő cikkelyeinek alkalmazása mindmáig makacs elutasításra talál az Egyetem vezetője részéről és semmilyen fórum, vagy kormányhivatal nem képes ezt orvosolni a hamisan értelmezett egyetemi „autonómia” miatt... Történik mindez az 1945-ben köztudottan magyar nyelvű képzésre alapított egyetemen...).

Marosvásárhelyen 2019-ben a 65. gyógyszerész évfolyam végzett, összesen 115 hallgató, melyből 59-en tanultak magyar nyelven. Ezzel a generációval háromezer fölül emelkedett az 1948-ban alakult Gyógyszerészeti Kar végzőseinek a száma.

A végzős magyar hallgatók csoportképe az Egyetem épülete előtt

A végzős magyar hallgatók kari ünnepsége

A kari ünnepség elnöksége: Nagy Előd magyar rektorhelyettes, Donáth-Nagy Gabriella, magyar dékánhelyettes, Fülöp Ibolya évfolyamfelelős tanár, Ferencz Elek évfolyamelső végzős hallgató

Ferencz Elek évfolyamelső, díjazott végzős

Ferencz Elek beszéde

„Tisztelt Tanáraink! Drága szüleink, barátaink! Kedves Diáktársak!

Rejtő Jenő szavait idézve: „Olyan a jó Ünnepi beszéd, mint a nyári ruha mellénye, rövid és céltalan”. Az első felét igyekszem teljesíteni, a második megítélését Önökre/Rátok bízom.

Nem könnyű feladat az egész végzős évfolyam nevében búcsút venni attól a helytől, amely az utóbbi öt évben mindennapjainkat kitöltötte. Sok minden történt ez idő alatt: tanultunk és vizsgáztunk, stresszeltünk és kacagtunk, veszekedtünk és kirándultunk, énekeltünk és barátkoztunk, órákra vagy éppen diáknapokra jártunk. Sokfélék vagyunk, mindenki a saját ízlése szerint keverte ezeket a dolgokat, de most mégis mind itt ülünk. Együtt csináltuk végig és közben olyan barátságok szövődtek, amelyek kétségtelenül egész életre szólóak. Mindannyian másképp fogunk visszaemlékezni ezekre az időkre, de egyvalami közös lesz és pedig az, hogy sokan támogattak minket abban, hogy ma itt lehessünk.

Tisztelt tanáraink!

Nem mindig voltunk mintadiákok, lázadtunk, feleseltünk, vagy éppen ellógtunk, de ez tesz minket emlékeztetvé az Önök számára. Köszönjük, hogy az elmúlt évek viszonyosságai ellenére is türelmesen terelgettek minket az úton hivatásunk felé, és mindig volt egy-két biztató szavuk a számunkra.

Drága szüleink és barátaink!

Hálásak vagyunk a gondoskodásért, támogatásért és azért, hogy hittetek bennünk. Bátorítottatok egy kedves szóval, vagy egy doboz süteménnyel és meglett az eredménye. Büszkéek lehettünk, mert gyógyszerészek leszünk és ez a ti érdemetek is. Nélkületek nem sikerült volna.

Kedves évfolyam!

Rengeteg lehetőség van a hivatásban, amit választottunk, remélem mindenki megtalálja a helyét, azt ami boldoggá és elégedetté tesz majd. Állítólag az ember akkor boldog, ha szereti amit csinál. Most ez a következő feladat, ami ránk vár, megtalálni a gyógyszerészet azon területét amit szeretettel művelünk. Nem biztos, hogy elsőre sikerülni fog, de ha valamit megtanultunk ezen az egyetemen a gyógyszereken kívül, az az, hogy néha többször kell próbálkoznunk. Útjaink hamarosan elválnak,

Rx

Elhivatottság
Tudás
gta 10
Segítőkészség
Becsületesség
aa gta 25
Megfontoltság
gta 5
Boldogság
Szeretet
ad libitum

M.f Gyógyszerész
D.S. Egy egész életen át
Statim

Ad notatio

Humor
Mosoly
aa q.s.

„A recept” a ballagási kártyán

de remélem 10 év múlva ugyanitt találkozunk és felidéz-
zük a kellemes emlékeket.

Addig is: Legyetek szépek, bátrak, de főleg embersé-
gesek!

Köszönöm, hogy meghallgattak!”

A Marosvásárhelyi Gyógyszerészeti Kar Magyar Tagozat végzősei

Bacsadi Blanka, Bákai Beáta-Bernadett, Bakó Eszter,
Bakó Noémi, Bálint Orsolya, Balla Norbert-Arnold,
Balogh Leona, Bardocz Koppány, Bartha Izabella, Bedő
Norbert, Beiland Brigitte, Birtalan Lóránd-Attila, Bodosi
Noémi-Kinga, Chiricuta-Fazakas Tamás, Ciocan Ágnes,
Csósz Lilla-Laura, Deák Terézia-Noémi, Demeter Eszter,
Dimény Leonóra, Dóczy Orsolya, Fazakas Botond,
Ferencz Elek, Ferencz-Selyem Emőke, Filep Biborka-
Erzsébet, Gergely András, Hartman Erna, Hegyesi
Andrea, Jankó Noémi, Kacsó Andrea, Kalamár Kinga,
Kalló Judit-Beáta, Kanyó Albert, Kárp Andrea-Krisztina,
Kelemen Tünde-Zsuzsanna, Kerekes Henrietta, Klosz
Beáta, Kósa Sándor-Kázmér, Kósa Nóra, Kovács Irén,
Lőrincz Orsolya, Menyhárt Edina, Mezősi Adrien,
Miklós Izolda, Nagy Beáta-Brigitta, Nagy-Lőrincz Géza,
Oláh Rebeka, Pál Emőke, Petrea Andreea, Rédei Timea,
Schmidt Ibolya-Kinga, Simófi Beáta, Székely Krisztina,
Szilveszter Szilvia, Szövérfi Beáta-Réka, Tolokan
Hermina-Andrea, Tóth Zsófia-Réka, Tusa Réka-Júlia,
Vincze Orsolya-Gréta, Zolcseak István.

Prof. Gyéresi Árpád
Schmidt Ibolya-Kinga végzős

Ballagási ünnepség a marosvásárhelyi Kistemplomban (jobboldalon zöld stólával a gyógyszerészhallgatók

SZAKIRODALMI TALLÓZÓ

Gyógyszerészet 63. 508-509. 2019.

REFERÁTUM

Rovatvezető: Jelinekné dr. Nikolics Mária és dr. Télessy István.**Referálók:** Árok Renáta (ÁR), Bencsik Tímea (BT), Budai Marianna (BM), Csicsák Dóra (CsD), Krüger-Szabó Andrea (KSzA), Papp Noémi (PN), Szabó Péter (SzP).

STROKE UTÁN: A VÉR-AGY GÁT ÉS A NOX5 ENZIM

Az *ischaemiás stroke* világszerte a rokkantság fő okainak sorában előkelő helyet foglal el. Az elzáródás, a vérrög trombolitikus vagy mechanikus megszüntetése jelenti az egyetlen terápiás lehetőséget. A reperfüzió azonban magában hordozza a létfontosságú *vér-agy gát* (*blood-brain barrier, BBB*) akut kalciumfüggő összeomlásának kockázatát, melynek mechanizmusa ismeretlen.

A hiányzó láncszemként az 5. típusú *NADPH-oxidáz (NOX5)* enzimet sikerült azonosítani, mely egy kalcium-által aktiválható, *reaktív oxigén származékokat* (*reactive oxygen species, ROS*) képző enzim. A kutatást végző tudósok tanulmányukat a *Journal of Clinical Investigation* szaklapban tették közzé.

Mivel a BBB károsodásának első jeleként a vér kalciumszintje jelentős mértékben megemelkedik, a kutatók egy olyan enzimet kerestek, amely kalcium által aktiválódik. Így figyeltek fel a NOX5-re, amely egy kevésbé vizsgált enzim, ugyanis egerekben normál esetben nem fordul elő.

Humanizált *knock-in* egér modell és *in vitro* organotipikus kultúrák segítségével a kutatók megállapították, hogy a reoxigenizáció vagy a kalcium túlterhelés növelte az agyi ROS szinteket, mégpedig NOX5-függő módon. *In vivo* NOX5 *knock-in* egerekben a post-ischaemiás ROS-képződés, az infarktus kiterjedése és a funkcionális kimenetel romlott. (Azaz fokozott NOX5 aktiváció esetén több ROS keletkezik, melyek magas koncentrációban a környező szöveteket károsítják. Roncsolják továbbá a BBB-t, mely az agyat a vér alakos elemeitől, pl. immunsejtektől is védi, így végső soron gyulladások és ödéma alakulnak ki.)

Klinikai és terápiás relevanciával bír, hogy egy human BBB modellben a farmakológiai NOX gátlás az akut reoxigenizáció-indukálta áteresztést is megakadályozta.

Az eredmények a post-stroke reanalizáció NOX-gátlás jelenlétében való további vizsgálatait támogatják a stroke által okozott károk mérséklésére, valamint új terápiás lehetőségeket is felvetnek.

Az orvosok már régóta próbálták a ROS-képződést gátolni az agy védelmében. A ROS-képző enzimek gátlása és antioxidánsok egyaránt segíthetnek, ám nem minden esetben.

„A reperfüzió során NOX-gátlószer alkalmazásával potenciálisan csökkenthetők lehetnek a komplikációk”, fejtette ki *Harald Schmidt*, a közlemény utolsó szerzője.

Enzym hemmt Zusammenbruch der Blut-Hirn-Schranke nach Schlaganfall. www.aerzteblatt.de (2019.05.07.); Casas et al. Calcium-dependent blood-brain barrier breakdown by NOX5 limits postreperfusion benefit in stroke. J Clin Invest. 2019 Mar 18;130:1772-1778. doi: 10.1172/JCI124283

PN

IKERVIZSGÁLAT BIZONYÍTJA A SCLEROSIS MULTIPLEX ÉS A VÉRSEJTEK EPIGENETIKÁJÁNAK KAPCSOLATÁT

A *sclerosis multiplex (SM)* a központi idegrendszer krónikus gyulladásos, demielinizációval járó betegsége. Napjainkig kutatások tárgyát képezi a genetikai és környezeti faktoroknak a betegség kialakulásában betöltött pontos szerepe. Egyetétjű (monozigóta) ikrek esetében a konkordancia arány, azaz hogy az ikerpárok hány %-a azonos az adott tulajdonság, jelen esetben a megbetegedés tekintetében, szerény. Hozzávetőlegesen az esetek 75%-ában a testvérpár egyik tagja SM-beteg, míg a másik egészséges. A jelenség hátterében epigenetikai faktorok közrejátszása állhat.

Német kutatók ezt igyekeztek tisztázni vizsgálatukban, melybe 45 olyan egyetétjű ikerpárt vontak be, akik közül az egyik testvér SM-beteg, míg a másik egészséges. A 90 résztvevő mindegyikénél a teljes genom szintű DNS-metilációs profilokat elemezték, összesen 850.000 pozíciót tanulmányoztak.

Az ikreknél a perifériás vérből származó mononukleáris sejt alapú metilomok nagyon hasonlóan mutatkoztak. Azonban, a feltételezésnek megfelelően, a genetikailag gyakorlatilag azonosnak tekinthető ikerpárok genomjai között számos epigenetikai különbséget fedeztek fel a vér immunsejtjeiben. Összesen 7, SM-hez kapcsolhatóan különbözőképpen metilált po-

ziciót találtak, melyek közül kettőt validáltak. CD4+ sejtekben szintén találtak SM-hez kapcsolódó eltérően metilált régiót. Ezenkívül 45 régióban jelentős metilációs különbségek mutatkoztak az egyes párokban, ám ezek nem hozhatók egyértelműen a betegséggel kapcsolatba.

„Elemzésünkben demonstráltuk, hogy az SM betegknél a vérben található sejtekben specifikus epigenetikai eltérések vannak jelen”, hangsúlyozta *Nicole Sauren*, a tanulmány első szerzője.

Epigenetikai eltérések gyógyszeres terápiák biomarkereiként is szolgálhatnak. A tanulmány epigenetikai markereket is bemutat a jelenlegi *interferon-béta* kezeléshez, illetve a kiterjedt validálás a ZBTB16 pozíciót találta a korábbi glükokortikoid kezelés jelzésének.

Összefoglalva, e tanulmányban írták le elsőként az epigenetikai mintázatok, a betegség és a terápia közti összefüggést. Az eredmények új megközelítést nyújtanak a jövőbeli kutatómunkához, többek között segíthetnek jobban megérteni az SM kiváltó okait, valamint a betegség kezelésére rövid vagy hosszú távon alkalmazott gyógyszerek hatásait.

Zwillingsstudie: Multiple Sklerose mit epigenetischen Veränderungen in Blutzellen verknüpft. www.aerzteblatt.de (2019.05.08.); Souren et al. DNA methylation signatures of monozygotic twins clinically discordant for multiple sclerosis. Nature Communications 10:2094 (2019) DOI: 10.1038/s41467-019-09984-3

PN

ELEM NÉLKÜL MŰKÖDŐ SZÍVRITMUS-SZABÁLYZÓT FEJLESZTETTEK

Kínai kutatók egy olyan szívritmus-szabályzó készüléket alkottak, ami elem nélkül is képes a szív működését irányítani. A készülék prototípusát eddig csak állatkísérletesen, sertéseken tesztelték. Az innovatív pacema-

ker a szív periodikus összehúzódásából nyeri a működéséhez szükséges energiát.

Implantálható szívritmus-szabályzót vagy angol nomenklatura alapján pacemakert emberek millióinál alkalmaznak világszerte. Az astabil multivibrátor alapú készülékek megbízhatóan működnek éveken keresztül, azonban bizonyos időszakonként elemcserére van szükség. Az elemcserével járó műtéti beavatkozás nem elhanyagolható infekció-rizikóval jár együtt. Ennek fényében azok a megoldások, amik az elemes megoldás helyett egyéb módon működő készülékeket alkalmaznak, rendkívül ígéretesek a szívritmus-szabályzók jövőjét illetően.

A nemrégiben fejlesztett ún. „szimbiotikus” szívritmus-szabályzó nem más, mint egy implantálható triboelektromos nanogenerátor (iTENG), azaz mechanikus energiát elektromossá átalakító készülék.

A speciális iTENG több rétegben egymásra helyezett műanyag és fém lapkákból áll, amiknek az egymáson való elhajlása/súrlódása generálja a működéshez szükséges energiát. A rétegek egymás melletti elmozdulását/elhajlását nem más okozza, mint magának a szívizomzatnak a kontrakció és elernyedés okozta periodikus mozgása, ugyanis a készüléket közvetlenül a szívizomzathoz kell erősíteni.

A készülékben keltett energia – a sertéseken végzett kísérletek alapján – 0,495 μ J, miközben a szív ingerületvezető rendszerének ingerléséhez szükséges energia „csak” 0,262 μ J. Noha klinikai vizsgálatok még nem történtek, feltételezhető, hogy a készülék elektromos impulzusai humán alkalmazás esetén is elegendő mennyiségű energiával rendelkeznének ahhoz, hogy egy szinuszaritmia kialakulását megakadályozzák.

Herz versorgt Schrittmacher mit Strom. www.aerzteblatt.de; 2019. máj. 3.

BM

Az eReceptről

Az EESZT használata 2017. novemberétől kötelező a közfinanszírozott egészségügyi ellátást nyújtó szolgáltatóknál és a gyógyszerárakban. Az eRecept modul olyan központi szolgáltatásokat valósít meg, amelyek lehetővé teszik a vényrendelés és kiváltás valamennyi – az ártámogatáson kívüli – központi funkciójának támogatását. Az eRecept az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér (EESZT) egyik legfontosabb szolgáltatása. A 42/2018. (XII. 18.) számú EMMI rendelete szerint mára már minden gyógyszeráraknak képesnek kell lennie az eRecepten rendelt gyógyszerek kiadására. Összeállításunkkal ehhez kívánunk segítséget nyújtani.

A kialakított folyamatok lényege, hogy a vényrendelési esemény (a megfelelő vénytartalommal együtt) az EESZT-ben (Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér) tárolt adatbázisba kerül, ahonnan az expedíáló le tudja kérdezni a beteg érvényes receptjeit, és a kiadás után a kiadott készítmény adatait jelenti a modulnak.

Az EESZT-ben az adatok felvitelének, módosításának és hozzáférhetőségének szabályozása az egyik legfontosabb feladat. A kezelőorvos és az expedíáló dolgozó – az adatvédelmi szempontok érvényesülése mellett (jogsabályi előírások és a beteg által meg-

adott önrendelkezési szabályok) – férhet hozzá a rendszerben tárolt adatokhoz. A modul valamennyi eseményt (felírás, foglalás, kiváltás és ezek logikai törlése, valamint lekérdezés) rögzít az adatkezelési naplóban, melyet az érintett beteg a lakossági portálon megtekinthet.

A Térhez való kapcsolódás érdekében az egyes felíró oldali (háziiorvosi, szakrendelői, kórházi stb.), illetve a gyógyszerári információs rendszereknek interfésszel kell rendelkezniük.

A rendszer a kezelőorvosnak az alábbi szolgáltatásokat nyújtja:

- vényírás;
- ismétlődő vényírás (3 havi gyógyszer mennyiség rendelése 3 vényen);
- saját maga, ill. a helyettesített orvos által felírt vény visszavonása (logikai törlése);
- vények összefoglaló listájának lekérdezése TAJ alapján;
- egyes vények lekérdezése.

A rendszer az expedíáló dolgozónak az alábbi szolgáltatásokat nyújtja:

- TAJ-szám kiolvasása a páciens elektronikus személyi igazolványából
- vények TAJ alapú lekérdezése

- papír alapú vény patikai rögzítése;
- azonos gyógyszerértárban rögzített vény visszavonása;
- konkrét vény lekérdezése;
- vény foglalása;
- azonos gyógyszerértárban lefoglalt vény feloldása;
- vény kiadása;
- azonos gyógyszerértárban kiadott vény visszavonása
- retaksa funkció
- kézigyógyszerértárhoz kapcsolódó funkciók.

A lekérdezések során a gyógyszerkiadó szakaszszisztens jelenleg az aktív vényeket, a gyógyszerészek ezen felül az adott gyógyszerértárban kiadott vényeket is láthatják. Az orvosok – a jogszabályban meghatározott módon – az általuk kezelt páciens gyógyszerelését is lekérdezhetik az önrendelkezés során megadott szabályok szerint szűrve.

Receptkiadás expedíálása

A patikusok 2019. végéig két módon expedíálhatnak recepteket, egyrészt a beteg TAJ-száma, másrészt az átruházható felírási igazolás alapján. TAJ alapon kizárólag maga a páciens válthatja ki vényeit, és a TAJ-kártya mellett fényképes személyazonosító igazolványt is fel kell mutatnia. Amennyiben a páciens rendelkezik **eSzemélyi igazolvánnyal**, elektronikus vények esetében elegendő az okmányhoz tartozó 6 jegyű PIN-kód megadásával azonosítania magát, hogy ki tudja váltani a Térben tárolt aktív receptjeit. Ilyenkor a gyógyszerkiadás elektronikus bizonylatolással törté-

nik, így nem kell a betegnek aláírásával igazolnia magát és az aláírt bizonylatokat sem kell a patikákban tárolni.

Más személy receptjei továbbra is a megszokott módon válthatóak ki: a nyomtatott felírási igazolással, amely a jelenlegi papír vényekhez hasonlóan lehetővé teszi a kiváltást TAJ megadása nélkül.

A „44/2004. (IV. 28.) ESzCsM rendelet az emberi felhasználásra kerülő gyógyszerek rendeléséről és kiadásáról” szülő jogszabály alapján 2019. december 31. napjáig a felírási igazolást a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő által gyógyszerrendelés céljára rendszeresített vényre kell kinyomtatni.

Jövőre várhatóan a kezelőorvosok csak a beteg kérésére állítanak majd ki felírási igazolást, amellyel a korábbi évekhez hasonlóan szintén bárki kiválthatja a felírt készítményeket.

A jövőben is lehetőség lesz papíralapon vényt rendelni, és a kézzel írott vények is érvényesek maradnak, a «pro familia» receptek változatlanul papír alapon lesznek rendelhetők. A papír alapon, TAJ-számmal felírt vények kiváltáskor a gyógyszerértárban kerülnek be az EESZT-be, és válnak az eredetileg elektronikus úton rendelt vényekhez hasonlóan keresetőkkel.

Az eRecept rendszer nem terjed ki a vényen rendelhető termékek teljes körére, 2017. november 1-jétől a vényköteles, valamint TB támogatással vényen rendelhető gyógyszereket kezeli. Következő lépésben a gyógyászati segédeszközök is bekerülnek majd a kezelt felírható termékkörbe.

GYÓGYSZERÉSZET

JOURNAL OF THE HUNGARIAN SOCIETY FOR PHARMACEUTICAL SCIENCES

CONTENTS

POSTGRADUATION INFORMATION

Árvai I., Rosdy B., Fogarasi A., Birinyi P.: Pharmaceutical development in prehospital therapy for epileptic patients	451
Complex pharmacy adherence development programme 2019. – The right use of statins	454

CURRENT PAGES

Nagy V., Sohajda A., Hankó Z.: How does the number of pharmacists in the Hungarian drug supply	459
Fittler A., Schmindt A., Füstös K., Duga Zs.: Evaluation of trends and challenges in Hungarian university application for pharmacy education	467
Yearbook of graduate pharmacists – part II. – University of Szeged	474

NEWS	484
------------	-----

GLEANNING IN THE PROFESSIONAL PHARMACEUTICAL LITERATURE	508
---	-----

MGYTávoktatás

A Gyógyszerészet 2019. júniusi számában a távoktatás keretében feltett tesztkérdések megoldásai

Urbányi Zoltán: Bioszimiláris gyógyszerek fejlesztésének analitikai aspektusai

1. A biológikumok elterjedése egyre szélesebb körű, sikerüket a kismolekulákhoz képest nagyobb specifitásuk és hatékonyságuk indokolja.

a) Az állítás hamis	☐
b) Csak az állítás első fele igaz	☐
c) Az állítás igaz	☒

2. A biológikumok esetén a minőségi hasonlóság igazolása a cél, mert rájuk a nagy méret mellett, a nagyobb komplexitás és nagyobb szerkezeti változatosság jellemző.

a) Az állítás hamis	☐
b) Az állítás igaz	☒
c) Csak az állítás második fele igaz	☐

3. A poszttranszlációs módosulások közül a legritkább a glikoziláció, ennek rutin vizsgálatára a cukorrész lehasítása és származékképzés után a HILIC-HPLC alkalmas.

a) Csak az állítás második fele igaz	☒
b) Az állítás igaz	☐
c) Az állítás hamis	☐

Tóth Krisztina: Előrehaladott daganatos betegek fájdalomcsillapítása – Óra szerint, vagy szükség szerint?

1. A daganatos beteg fájdalmát mindig csak szükség esetén adott fájdalomcsillapítóval kezeljük és soha nem állítjuk be idő szerint a fájdalomcsillapító terápiát, hogy ezzel megelőzzük a fájdalmat.

a) Az állítás igaz	☐
b) Az állítás hamis	☒
c) Az állítás második fele igaz	☐

2. Hogyan állapíthatjuk meg a demens beteg fájdalmának erősségét?

a) Ezt nem lehet megállapítani.	☐
b) Segítséget nyújt a PAINAD skála.	☒
c) A fájdalmát a demens beteg is ki tudja fejezni verbálisan.	☐

3. Daganatos betegek fájdalomcsillapításában kombinálható a hosszú hatású és a rövid hatású morfin készítmény.

a) Soha nem szabad kombinációban adni.	☐
b) A cél az, hogy a daganatos betegnek a hosszú hatású morfinkészítmény mellett mindig álljon rendelkezésre rövid hatású morfin készítmény is az áttöréses fájdalom kezelésére.	☒
c) Nagyon ritka az az alkalom, amikor ezt a két szert kombináljuk.	☐

Több mint 100 év
szakmai tapasztalattal
a gyógyszergyártásban

Hazai tudásbázissal
a kutatás-fejlesztés
és az innováció terén

Biztos partnerként
több mint 100 országban
az egészségért

A minőségi gyógyítás szolgálatában.
Nemzedékeken át.

RICHTER GEDEON
www.richter.hu

■ 1901 óta ■

Telefonos ügyfélszolgálat szerződött partnereinknek

Ingyenesen hívható zöld szám:

06 (80) 50 50 50

1. Rendelésfelvétel:

- rendelések leadása
- információ a már leadott elektronikus megrendelésekről

4. Alma Franchise Program:

- közvetlen ügyintézés az Alma Franchise partnereknek számára

7. Kórházi kereskedelmi vezetők:

- kiemelt kapcsolattartó direkt kapcsolása

2. Vevőszolgálat:

- mennyiségi eltéréssel, visszáruval kapcsolatos ügyintézés
- aktuális hitelkeret és folyószámla egyenleg
- számla és számlagyűjtő
- folyamatban lévő kábítószer rendelés
- szállítási információk

3. Akciós hotline:

- naprakész információk a gyártói akciós rendelésekről

5. Gyöngy Patikák Program:

- közvetlen ügyintézés a Gyöngy Patikák számára

6. Kereskedelmi képviselő:

- kereskedelmi képviselő direkt kapcsolása

8. Call Center:

- tájékoztatás az aktuális call center akciókról
- call centeres akciók rendelése

Ügyfélszolgálat munkanapokon:

8:00 – 20:00

Call Center munkanapokon:

8:00 – 16:30

Vezetékes szám:

06 (1) 429 9100

Ingyenesen hívható zöld szám:

06 (80) 50 50 50

Telefonszám alapján azonosítjuk minden kedves partnerünket.

Ügyfélszolgálati időn kívül érkezett hívások esetén kérjük, hagyjon üzenetet, munkatársunk hamarosan visszahívja!